

A blurred photograph showing several people in motion, possibly in a hallway or office setting. The image is out of focus, emphasizing movement and activity.

»I et tæt partnerskab med vores omverden
udvikler vi den viden, som skaber
konkurrencedygtige kandidater og
værdi til samfundet«

Årsberetning 2003

**Copenhagen
Business School**
HANDELSHØJSKOLEN

Årsberetning 2003

Profiler

- 56 Ærespriser for unik ledelse
- 57 Adjungerede professorer
- 58 Priser til CBS' forskere
- 59 Internationale konferencer
- 60 Gæsteforelæsere
- 62 Styrket erhvervsrettet forskning

CBS samles på Frederiksberg

- 64 CBS samles i tre tyngdepunkter
- 65 Solbjerg Campus tager form
- 66 Radikal fornyelse af Howitzvej
- 67 CBS rykker ind i Porcelænsghaven
- 68 CEMS-studerende hos nordiske partnere
- 70 Eksklusivt globalt samarbejde
- 72 International dyst for problemknusere

Nøgletal

- 74 Studerende
- 77 Personale
- 78 Økonomi
- 80 Adresser

CBS' bestyrelse

Som led i den nye universitetslov tiltrådte CBS' bestyrelse i november 2003.

Eksterne medlemmer:

Anders Knutsen, 57, formand for bestyrelsen. Cand.oecon., tidligere koncern-direktør og adm. direktør i Bang & Olufsen samt adm. direktør i B&O Holding A/S. Bestyrelsesformand i Danisco og LM Glasfiber Holding A/S. Formand for Danmarks Erhvervsråd og medlem af Akademiet for de Tekniske Videnskaber.

Lars Nørby Johansen, 54, næstformand for bestyrelsen. Cand.phil., koncernchef for Group 4 Falck A/S. Tidligere lektor i statskundskab ved Odense Universitet, assistant professor ved det Europæiske Universitetscenter i Firenze, Visiting Fellow ved Harvard University. Næstformand for DONG A/S.

Merete Eldrup, 40, cand. polit. Direktør i JP/Politikens Hus A/S. Tidligere sekretariatschef i Erhvervsministeriet og vice-direktør i Energistyrelsen.

Peter Gorm Hansen, 62, cand. polit. Administrerende direktør for Kommunernes Landsforening, formand for bestyrelsen for Amtskommunernes og kommunernes Forskningsinstitut, medlem af repræsentantskabet for Realkredit Danmark, Det økonomiske Råd og bestyrelsen for International Union of Local Authorities.

Niels Kjeldsen, 61, cand.merc. Administrerende direktør for Ejnar C. Kjeldsen A/S og Hylleholdtgård A/S. Medlem af FUHUs bestyrelse, repræsentantskabet for HTS (tidligere Handelskammeret) og bestyrelsen for Handelshøjskolens Efteruddannelse. Formand for Handels-højskolens Styrelsesråd siden 1992.

Peter Lorange, 61, MA-degree in Operations Management fra Yale University og DBA fra Harvard University. President for IMD (International Institute for Management Development) i Schweiz og professor i strategi samme sted. Tidligere rektor for Handelshøyskolen BI i Oslo. Bestyrelsesmedlem i bl.a. ISS og Pharmasoft AB.

Kerstin Sahlin-Andersson, 49, ph.d. i Business Administration. Professor i Business Administration ved Uppsala universitet. Medlem af bestyrelsen for European Group for Organization Studies, Scandinavian Academy of Management, Södertörn University College m.fl. Medlem af det svenske videnskabelige råd for humaniora og samfundsvidenskab.

Interne medlemmer:

Doris Hansen, 58, cand.interpret. Lektor i tysk på Institut for Fransk, Italiensk, Russisk og Spansk. Studieleder for cand.ling.merc. uddannelsen. Har modtaget CBS' uddannelsespris og været medlem af adskillige studienævns samt af CBS' Konsistorium. Ansat på Handelshøjskolen i 1976.

Lars Thorsen, 51, cand.phil. Souschef i CBS' kommunikationsafdeling. Kom til CBS i 1984 og har bl.a. været studienævnssekretær, studiekoordinator og studiechef. Fungerer som afdagingscentrosør på de erhvervssproglige kommunikationsuddannelser.

Jan Molin, 52, dr.merc. og cand.psych. Professor ved Institut for Organisation og Arbejdssociologi. Har stået for udviklingen af og været studieleder for en lang række uddannelser på CBS, bl.a. Master of Management Development samt den kommende HA i psykologi. Forsvarede sin doktordisputats i 2002.

Jens Frøslev Christensen, 57, mag.scient.soc., professor ved Institut for Industri-økonomi og Virksomhedsstrategi. Er linjekoordinator for cand.merc.-linjen Business Management of Innovation and Business Development og har to gange modtaget CBS' undervisningspris.

Jakob Tørring, 28, studerende på cand.merc.-linjen Supply Chain Management. Formand for Moderate Studenter og studenterrepræsentant i Konsistorium siden 2002.

Thøger Lund-Sørensen, 26, studerende på cand.merc.(fil.). Næstformand for De Studerendes Råd, næstformand i FLØK-studienævnet og medlem af bestyrelsen for Institut for Organisation og Arbejdssociologi.

I Europa vil indførelsen af Bologna-deklarationens 3+2+3 system betyde endnu større mobilitet i de kommende år. Det vil gradvist blive mere almindeligt at skifte universitet efter bachelorgraden og i mange tilfælde på tværs af landegrænser. I 2003 kom knap halvdelen af de optagne på de økonomiske kandidatuddannelser udefra, heraf en betydelig del fra udlandet.

Med større bevægelighed mellem institutionerne følger også en skærpet konkurrence. Med en stærk og unik international profil er CBS godt rustet til denne konkurrence.

Full-time MBA

I en 2003 lancerede CBS som de første i Danmark en etårig fuldtids MBA-uddannelse. Med en betydelig indsats i form af udvikling og global markeds-

føring af uddannelsen lykkedes det med over 100 ansøgere at optage 38 topkvalificerede studerende fra 18 forskellige lande.

CBS har store forventninger til, at denne uddannelse vil udvikle sig til et internationalt flagskib, der med det særlige fokus på vidensintensive virksomheder vil udgøre et enestående tilbud på det globale MBA-marked.

De studerende arbejder undervejs med projekter i virksomheder, og en mentorordning skal sideløbende udvikle de ledelsesmæssige og personlige kompetencer. En del af de studerende vil uden tvivl ønske at forsætte deres karriere i Danmark og vil på den måde kunne tilføre dansk erhvervsliv en række værdifulde internationale erfaringer.

Udviklingskontrakten 2000-03

Handelshøjskolens 4-årige udviklingskontrakt med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling sluttede i 2003. Opgørelsen over opnåede resultater viser, at stort set alle de mål, der blev fastlagt i 2000, er blevet nået.

Executive education er blevet kraftigt udbygget, nye uddannelser er lanceret, og antallet af ansøgere er støt stigende. Antallet af ph.d.-grader er fordoblet, og international benchmarking gennemført på en række områder. Antallet af internationale forskningspublikationer er steget kraftigt, og lige så er den internationale studenterudveksling. Ovenstående er blot nogle eksempler på udviklingen, og CBS ser frem til, at den næste udviklingskontrakt ligeledes vil fokusere på væsentlige udviklingsområder i de kommende år.

Specielt de nye uddannelser, HA i servicemanagement og HA i psykologi, forventes at bidrage til en ny stigning i antallet af ansøgere på trods af de små ungdomsårgange.

Forberedelserne til lanceringen af HA i politologi i 2005, lanceringen af Master in Health Management og etableringen af International Center for Business and Politics betyder en markant stærkere profil på området Business and Politics.

Endvidere forventes oprettelsen af nye forskningscentre, der skal styrke udviklingen på områder som europastudier, amerikanske studier, kreative industrier, biotech og innovation m.fl. at få en høj prioritet i den kommende periode.

Den fortsatte udbygning af campusområdet på Solbjerg Plads og en begyndende indrykning på Porcelænsgrunden betyder, at CBS inden for de næste 2-3 år vil være samlet på Frederiksberg i et spændende og inspirerende campusmiljø.

Til realisering af planerne om et internationalt kollegium, et executive education center og et studenterhus på Solbjerg Campus er der behov for betydelig støtte fra sponsorer.

I 2003 har Handelshøjskolen igen oplevet en stor velvilje og støtte fra fonde, virksomheder og enkeltpersoner, uden hvis hjælp det havde været umuligt at finansiere en række ekstraordinære projekter. Udenlandske gæsteprofessorer, boliger til disse og til internationale studerende, erhvervsforskningsaktiviteter, CBS Case Competition og internships kunne således ikke være realiseret uden denne støtte. En stor tak til alle bidragydere.

Finn Junge-Jensen
Rektor

Innovativ forskning og partnerskaber

Samfundet har brug for innovation og entrepreneurship. Men innovation er meget andet end at skabe og udvikle nye produkter. Evnen til at kommercialisere innovative idéer er en lige så afgørende forudsætning for at sikre fortsat udvikling af dansk erhvervsliv på et stadig mere globalt marked. Den udvikling stiller helt nye krav til samspillet mellem på den ene side universiteterne som vidensproducenter og på den anden side offentlige og private virksomheder.

Bioteknologi er et vækstområde for dansk erhvervsliv, og danske biotekvirksomheder er kendt som nogle af verdens mest innovative. Men sektoren har brug for erhvervsøkonomiske kompetencer, når produktidéer og forskningsresultater skal omsættes til forretning. CBS spiller en vigtig rolle som drivkraft inden for forskning og uddannelse, der kan være med til at styrke indtjenings- og udviklingsmulighederne i den bioteknologiske sektor. Det skal bl.a. ske gennem et nyetableret center for forskning i den bioteknologiske sektor.

En vigtig forudsætning for innovativ udvikling er retten til at beskytte den intellektuelle ejendomsret. Patenter har traditionelt været det mest effektive redskab til beskyttelse af eneret. Men i takt med informationsamfundets stigende produktion og anvendelse af viden og software, ikke mindst i de elektroniske medier, øges fokus på den informationsbeskyttelse, der ligger i ophavsretten. Det driver interessen for det hastigt voksende forskningsområde, der er samlet under paraplyen Intellectual Property Rights.

Foruden en omfattende forskningsindsats på innovationsområdet er CBS involveret i en række nye initiativer, der skal bygge bro mellem forskning, uddannelse og erhverv og fremme omsætningen af gode idéer til vækstvirksomheder. Etablering af egen virksomhed og dermed grundlaget for entreprenørskab og iværksætteraktiviteter har altid været en integreret del af CBS' kernekompetence i kraft af de grundlæggende erhvervsøkonomiske fagområder.

Med målsætningen om at være et universitet præget af læring og pædagogisk innovation har CBS styrket sin forsknings- og uddannelsesmæssige kompetence på nye områder inden for det erhvervsøkonomiske felt. Der er stigende fokus på den kreative dimension af ledelse, blandt andet med etableringen af Center for Kunst og Lederkab, og flere nye initiativer er igangsat under overskriften design, kultur og oplevelsesøkonomi.

ningsprojekter med fokus på ledelse af immaterielle, vidensbaserede processer.

Bioteke-patenter som datakilde

Forskningsprogrammet under ledelse af professor Finn Valentin, IVS, er organiseret i fire selvstændige projekter, der tilsammen dækker de forskellige faser i bioteknologisk forskningsledelse, fra den tidlige grundforskning over udvikling til patentering og værdiansættelse.

Finn Valentin leder selv et delprojekt med det formål at opbygge en komplet database med bl.a. patentdata fra samtlige biotekvirksomheder i Danmark. Data om patenter, samarbejdsrelationer, bestyrelsessammensætning, forskningskontrakter etc. gør det muligt at undersøge, hvordan teknologien i branchen har udviklet sig. Tanken er at udvikle et standardbegrebs-sæt, der også kan anvendes inden for andre sektorer.

– Biotek-sektoren er ved at bygge den båd, de selv sejler i. Det er en meget ny udvikling, hvor virksomhederne ikke kan se sig tilbage. Der kan vi som forskere udvikle mere præcise begreber og redskaber til at beskrive og systematisere udviklingen i branchen. De mønstre, vi dermed kan tegne, kan bruges som et spejl, hvor den enkelte virksomhed kan se sig selv inden for rammerne af nogle generelle udviklingstræk, forklarer Finn Valentin, der også leder den danske del af det igangværende forskningsprogram Biotechnology Innovation in Øresundsregionen.

Organisering af partnerskaber

Et andet projekt i COMBI ledet af lektor Lee Davis, IVS, skal kortlægge patent-udtagning fra universitetsforskningen. Lee Davis har i mange år været en væsentlig drivkraft inden for forskning i patentering og beskyttelse af intellektuel ejendomsret.

Formålet med projektet er at opstille en model for, hvordan universitetsfor-

skere bidrager til forskningsproduktionen inden for den bioteknologiske sektor, og hvordan det påvirker samspillet mellem offentlig forskning og erhvervsliv. Projektet skal belyse, hvordan man bedst organiserer og leder partnerskaber inden for produktudvikling mellem universiteter og biotekindustri. Den vidensproduktion, der finder sted på universiteterne, spiller en kolossal rolle for såvel biotekvirksomhederne som for dansk økonomi som helhed.

Globale netværk i bioteksektoren

Lektor Jesper Norus, IOA, er ansvarlig for et delprojekt, der beskæftiger sig med organisering og ledelse af innovationstunge virksomheder, primært inden for biotek. Disse virksomheder er lokalt forankret i nære netværk, men bliver samtidig mere afhængige af globale netværk og alliancer, der forsyner dem med nødvendige ressourcer. Projektets formål er at afdække, hvilken rolle globale netværk spiller for biotekvirksomhedernes strategiske fokus på og behov for knappe ressourcer som f.eks. viden og kapital.

Værdiansættelse af patentportefølje

Det fjerde og sidste delprojekt under COMBI ledes af lektor Markus Reitzig, IVS, og skal bidrage til forståelsen af, hvordan man ud fra en patentportefølje kan give et billede af en virksomheds værdi. Projektet har bl.a. til formål at udvikle nye og eksisterende metoder til værdiansættelse af bioteknologiske patenter som option på fremtidige muligheder.

YDERLIGERE INFORMATION:

PROFESSOR FINN VALENTIN
INSTITUT FOR INDUSTRIØKONOMI OG
VIRKSOMHEDSSTRATEGI
TLF: 3815 2551
E-MAIL: fv.ivs@cbs.dk

Forskningssamarbejde med erhvervslivet

Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd råder over en særlig pulje til forskningsaktiviteter under den såkaldte LOK-pulje. Under denne pulje yder SSF bl.a. økonomisk støtte til projekter, der fremmer mobiliteten mellem forsknings- og undervisningsinstitutioner og erhvervslivet.

Puljen er et initiativ udviklet i forbindelse med det tværministerielle projekt "Ledelse, Organisation og Kompetence" og skal understøtte danske virksomheders omstilling af ledelse og organisation til de nye krav, der følger af en vidensbaseret og global økonomi.

Forskningscenter for Ledelse, Organisation og Kompetence på CBS er oprettet for midler fra LOK-puljen. Centret fungerer som et netværkssamarbejde mellem forskere fra CBS, Aalborg Universitet, Syddansk Universitet og Handelshøjskolen i Århus samt en række virksomheder og organisationer. Forskningsprogrammet har over en 4-års periode modtaget godt 31 mio. kr. i offentlig støtte. Programmet omfatter i alt 15 konkrete projekter organiseret i fem overordnede forsknings temaer.

Deltagere i COMBI-programmet

Fremtrædende biotekvirksomheder, venture kapitalselskaber og forskningsinstitutioner baseret i Øresundsregionen deltager i forskningsprogrammet:

- Pipeline Biotech
- NOVO A/S
- Bioteknologisk Institut
- BankInvest
- Medicon Valley Academy
- Scan Balt
- The Fenix-consortium
- Risø National Laboratory.

CBS styrker iværksætterkultur

Af videnskabsminister
Helge Sander (V)

CBS er en central drivkraft i styrkelsen af den danske iværksætterkultur.

Iværksætteri og innovation er afgørende for Danmarks økonomiske vækst og vores fælles velfærd. Derfor tog regeringen tidligt fat på at styrke rammerne for det frie initiativ i Danmark. Handlingsplanen for iværksættere fra januar 2003 blev i oktober fulgt op med mere end 30 konkrete initiativer, der skal skabe langt bedre rammer for iværksætterkulturen under overskriften "Et samfund med plads til det frie initiativ".

CBS sætter handling bag ordene. Indsatsen på universiteter og handelshøjskoler er afgørende for at styrke iværksætteri og innovation i erhvervslivet.

Bachelor og kandidater fra universiteter og handelshøjskoler skal være frontløbere for innovation i virksomhederne – og de skal i endnu højere grad tage springet og starte egen virksomhed. Vidensintensive iværksættere og innovative virksomheder kaster simpelthen langt højere vækst og flere arbejdspladser af sig end andre virksomhedstyper.

Man fristes til at sige, at CBS naturligvis har en lang række initiativer på området. Det dokumenterer denne årsberetning. Iværksætteri og innovation er på CBS en integreret del af forskning, uddannelse og samspil med erhvervslivet.

Det er centralt, at studerende får en fagligt velfunderet viden om etablering af egen virksomhed og ikke mindst, at de bibringes lysten til at starte for sig selv.

Et af regeringens initiativer er derfor oprettelsen af et iværksætterakademi. Akademiet vil blive etableret i tilknytning til eksisterende faglige miljøer. Akademiet skal udbyde meritgivende kurser i iværksætteri til studerende på alle videregående uddannelser.

Iværksætterkulturen er allerede stærk på CBS. Videnskabsministeriets nyskabelse – et årligt iværksætterbarometer – viste i 2003, at mere end hver tiende CBS-studerende allerede er iværksætter, f.eks. medejere af en nystartet virksomhed. Knap hver tredje overvejer at starte ny virksomhed. CBS-studerende overgås i iværksætteraktivitet kun af studerende ved IT-Universitetet.

De studerende blev også bedt om at vurdere, om institutionen inspirerer dem til at starte egen virksomhed. Det svarede omkring hver fjerde CBS-studerende bekræftende på, mens det på IT-Universitetet var langt over halvdelen og på Danmarks Tekniske Universitet knap fire ud af ti.

Hvis jeg kender CBS ret, vil både Handelshøjskolen og de studerende gøre, hvad de kan, for at forbedre placeringen på det næste iværksætterbarometer i efteråret 2004.

Jeg glæder mig til at følge arbejdet med iværksætteri på CBS fremover. Det er et eksempel til efterfølgelse og et arbejde, der har afgørende betydning for den økonomiske vækst i Danmark.

Den kompetente iværksætter

Iværksættertalent er sjældent medfødt. Men de kompetencer, der kræves for at blive en dygtig iværksætter, kan læres.

Dygtigt iværksætteri handler ikke om at udvikle et produkt. Udgangspunktet er derimod at starte med at vende blikket udad og opdage en markedsmulighed, som ingen andre har set. Først da er det tid at skrue et koncept sammen, der er konkurrencedygtigt og dækker behovet på netop dette marked. Det er opskriften på handelshøjskoleversionen af iværksætteri ifølge Søren Hougaard, der selv er iværksætter og adm. direktør i udviklings- og investeringsvirksomheden AMS Group. Han blev i september udnævnt til adjungeret professor ved CBS på området entrepreneurship.

Iværksætteri kan læres

Det traditionelle innovations- og iværksætterparadigme er forbundet med den naturvidenskabelige opfindelse, der først skal patenteres og siden udvikles til et salgbart produkt. Ifølge Søren Hougaard er det ikke det, Danmark skal leve af som iværksætterland. Vi skal gå en anden vej med afsæt i markedet. Men det kræver særlige kompetencer.

– Det kræver ikke alene kreativitet, analytiske evner og kommunikation

mellem mennesker, det forudsætter også risikovilje og dristighed. Alle erfaringer fra udlandet viser, at det kan læres, bl.a. i USA, Canada og Finland, der alle har en universitetstradition for at satse meget hårdere på dette område, siger Søren Hougaard.

Han efterlyser en mere struktureret indsats på de højere læreanstalter omkring kompetenceudvikling og en større åbenhed mod verden udenfor.

– Iværksætteri er måske nok en teoretisk disciplin, men det er mindst lige så meget et håndværk, som skal afprøves i praksis, siger Søren Hougaard og minder om, at dygtigt iværksætteri i allerhøjeste grad også er et spørgsmål om at kombinere kompetencer i teamwork.

Innovation som uddannelsesdynamo

Hvor kan CBS så bedst sætte ind for at løfte udfordringen?

– Svaret er uddannelse, uddannelse og atter uddannelse. Det er vigtigt at få entrepreneurship, innovation og risikotænkning ind som dynamo i alle uddannelser. Det er ikke ensbetydende med at monopolisere kompetenceudviklingen i én retning, men derimod at integrere den på alle niveauer og i alle grene af uddannelsesforløbene, understreger Søren Hougaard.

Innovation i uddannelserne

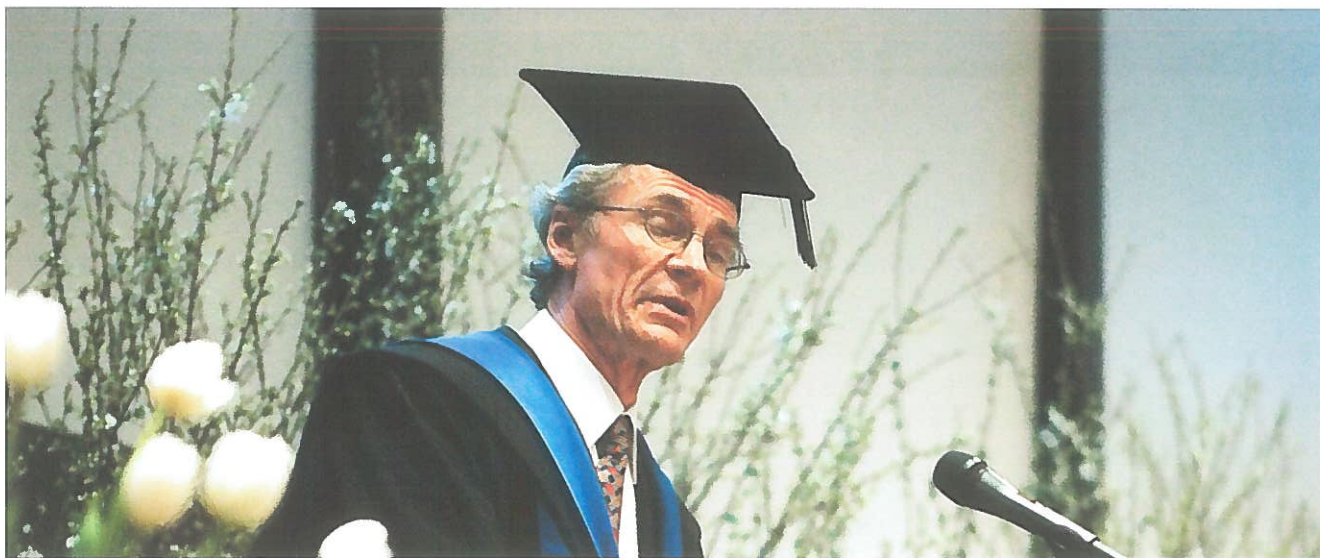
En lang række af de uddannelser og kurser, der udbydes på CBS, indeholder elementer af innovation. Det gælder på såvel kandidat- som executive niveau. Nogle af de kurser og uddannelser, der specifikt orienterer sig mod ledelse af vidensbase-rede innovative processer, er:

- Cand.merc.-linjen Management of Innovation and Business Development (MIB)
- Læreanstaltens Fælles Projektleder- og Innovationskursus (LFPI)
- Executive MBA in Technology, Market and Organisation (se s. 53).

Ny æresdoktor

I forbindelse med CBS' årsfest i 2003 blev professor Robert A. Burgelman fra Stanford University udnævnt til æresdoktor på grund af sin store indsats inden for strategi og innovation. Burgelman er forfatter til en lang række artikler og bøger inden for dette forskningsområde, bl.a. bogen "Strategy as Destiny: The story of Intel."

Robert A. Burgelman, æresdoktor på CBS inden for strategi og innovation.

Forskere fra CBS har gennem nogle år forsket i og samarbejdet med Zentropa. På billedet filmselskabets navnkundige instruktør Lars von Trier og hans kompagnon, filmproducent Peter Aalbæk Jensen.

at etablere mødesteder på internettet i forbindelse med deres produkter. I disse såkaldte online communities lægger virksomhederne værktøjer ud, der åbner mulighed for, at brugerne kan samarbejde om at udføre innovativt arbejde på spillet. Et af verdens mest populære computerspil lige nu, Counter-Strike, er blevet til på denne måde.

– Producenterne søger på denne måde at komme i kontakt med avancerede kernebrugere i erkendelse af, at mange af de ekstremt motiverede og højt kvalificerede spillere ofte er dygtigere til at udvikle end virksomhedens egne produktudviklere. Det potentiale har man for alvor fået øjnene op for i branchen, understreger Lars Bo Jeppesen.

Innovativ filmkunst og ledelse

Dansk film har haft stor succes både nationalt og internationalt i de senere år, ikke mindst med filmselskabet Zentropa som lokomotiv for udviklingen. Forskere fra Institut for Organisation og Arbejdssociologi har gennem nogle år forsket i og samarbejdet med Zentropa, hvilket bl.a. har resulteret i en omfat-

tende case til brug for undervisningen på cand.merc.-linjen Strategi, Organisation og Ledelse.

På den baggrund har lektor Jesper Strandgaard taget initiativ til et forskningsprojekt, der stiller skarpt på tre af Europas mest kreative instruktører, danske Lars von Trier, spanske Pedro Almodóvar og italienske Nanni Moretti, der foruden at være kendt for deres innovative filmkunst også er internationalt anerkendte for deres evne til at koble kunst og forretning. Projektet har foreløbig resulteret i en artikel, der i løbet af 2004 publiceres i det anerkendte engelske tidsskrift *Organization – The Interdisciplinary Journal of Organization, Theory and Society*.

Resultaterne fra dette projekt danner desuden grundlag for et større forskningsprogram om organisering og ledelse af kreative og innovative virksomheder med særligt fokus på filmbranchen. Projektet "Cinema" påbegyndes i 2004.

YDERLIGERE INFORMATION:

PROFESSOR, DR. PHIL. OLE FOGH KIRKEBY
CENTER FOR KUNST OG LEDELSE
TLF: 3815 3766
E-MAIL: ofk.lpf@cbs.dk
www.cbs.dk/cal

PROFESSOR BRIAN MOERAN
CENTER FOR CREATIVE INDUSTRIES AND GLOBAL NETWORKS
TLF: 3815 3182
E-MAIL: bdm.ikl@cbs.dk

LEKTOR JESPER STRANDGAARD
INSTITUT FOR ORGANISATION OG ARBEJDS-
SOCIOLOGI
TLF: 3815 2804
E-MAIL: js.ioa@cbs.dk

Fremtidens kompetencer

Forandringshastigheden i samfundet stiller nye og øgede krav til erhvervslivet. Skal virksomhederne være vindere i den globale vidensøkonomi, er der brug for medarbejdere, som besidder evnen til at skabe forandring og øge værditilvæksten i de virksomheder, hvor de ansættes. Fremtidens medarbejdere skal i stigende grad være i stand til at kombinere teori og praksis og tilegne sig nye kompetencer for at kunne manøvrere i moderne virksomheders komplekse virkelighed. Her er de teoretiske faglige kvalifikationer ikke nok. Det bliver først rigtig værdifuldt for virksomheden, når medarbejderne kan realisere den faglige viden gennem personlige kompetencer.

CBS spiller en central rolle, når det gælder udvikling af kompetencer, der kan ruste fremtidens kandidater til erhvervslivets udfordringer og øge deres jobmuligheder på det internationale arbejdsmarked. Kompetenceudviklingen skal ses som led i kvalitetssikring af Handelshøjskolens uddannelser og sker i dialog og partnerskab med såvel erhvervslivet som en lang række internationale business schools. Målet er at indarbejde udvikling af personlige kompetencer i alle studieplaner, bl.a. ved at tænke praksisorienteret kompetenceudvikling ind i de faglige og pædagogiske studieforløb.

Action Learning som læringsprincip vinder frem på uddannelserne, hvor teoretiske cases i stigende grad suppleres med konkrete projekter og praktikforløb i virksomheder. Også interaktiv teknologi og netbaseret undervisning er stærkt på vej frem, bl.a. som værktøj til at støtte udviklingen af de nye kompetencer.

CBS har i 2003 iværksat konkrete initiativer, der skal klæde de studerende bedre på i forhold til karrierevalg og jobsøgning bl.a. gennem aftaler med CA, Økonomernes a-kasse & karriererådgivning og Forbundet Kommunikation og Sprog. Aftalerne sikrer, at erhvervsvejledning og karriererådgivning fremover bliver et tilbud til de studerende på såvel Det erhvervsøkonomiske Fakultet som Fakultetet for Sprog, Kommunikation og Kultur. Idéen er at sikre en mere smidig kontakt til erhvervslivet ved at afstemme forventningerne mellem dimittender og virksomheder.

Grænseløs kompetence

International kompetence er en ny farve i den palet af kompetencer, som nyuddannede skal besidde.

Studerende i dag skal i langt højere grad vænne sig til at betragte hele verden som arbejdsplads. Det øger fokus på den internationale kompetence.

– På CBS betyder det først og fremmest, at dimittenden behersker fremmede sprog, ikke kun engelsk, men også gerne et andet verdenssprog, siger Jens Aaris Thisted, formand for Internationalt Udvalg. Men international kompetence indebærer også på det sociale og kulturelle plan at kende de vilkår, der hersker i et fremmed land, og hvad der er nok så vigtigt, at kunne tilpasse sin måde at arbejde på, så der kan skabes resultater på andre vilkår.

Gennem udvekslingsaftaler med andre universiteter stræber CBS efter at give de studerende en forsmag på, hvad det vil sige at arbejde i en anden kultur. Det

fører ifølge Jens Aaris Thisted ofte til, at man forstår sin egen kultur bedre. Et udlandsophold bidrager på denne måde til udvikling af generel menneskelig kompetence.

Internationalt samarbejde

At sikre international kompetence er en højt prioriteret dagsorden, ikke kun for studerende, men også for undervisere. CBS' bidrag i denne proces består dels i en række internationale aftaler, dels i uddannelsesprogrammer, der muliggør eller ligefrem tilskynder til udlandsophold. Disse aftaler sikrer adgang til mere end 270 universiteter globalt. Men adgangen til udenlandske universiteter skabes gennem en tilsvarende tilgang af udenlandske studerende til CBS.

Det voksende udbud af engelsksprogede programmer af høj kvalitet er ikke blot et vigtigt led i kvalitetssikring af uddannelserne, men tiltrækker også udenlandske studerende. Senest er der udviklet internship-programmer, hvor

projektarbejde i virksomheder kombineres med akademiske studier, især på MBA-niveau. De mange udenlandske studerende, der følger et helt uddannelsesforløb – i 2003 næsten 1000 – er med til at skabe det internationale miljø, som i høj grad præger dagligdagen på CBS.

CBS deltager i internationalt samarbejde gennem bl.a. PIM (Partnership in International Management) og CEMS (The Community of European Management Schools). Se også side 68-71.

YDERLIGERE INFORMATION:

LEKTOR JENS AARIS THISTED
FORMAND FOR INTERNATIONALT UDVALG
TLF: 3815 2415
E-MAIL: jat.om@cbs.dk

Såvel udlandsophold som det internationale miljø på CBS er med til at udvikle de studerendes personlige kompetencer.

E-learning på vej frem

Netbaseret undervisning kræver nye kompetencer, men giver også nye muligheder for uddannelserne.

E-learning supplerer de traditionelle undervisningsformer med et værktøj, der foruden almindelig kommunikation og distribution kan organisere helt nye former for dialog og vidensdeling. Alle uddannelser på CBS har i dag adgang til SiteScape Forum som ny platform for netstøttet undervisning. Det giver mulighed for faglige diskussioner studerende indbyrdes og mellem studerende og undervisere i det virtuelle rum, der også bruges til distribution af undervisningsmaterialer.

Læring i det virtuelle rum

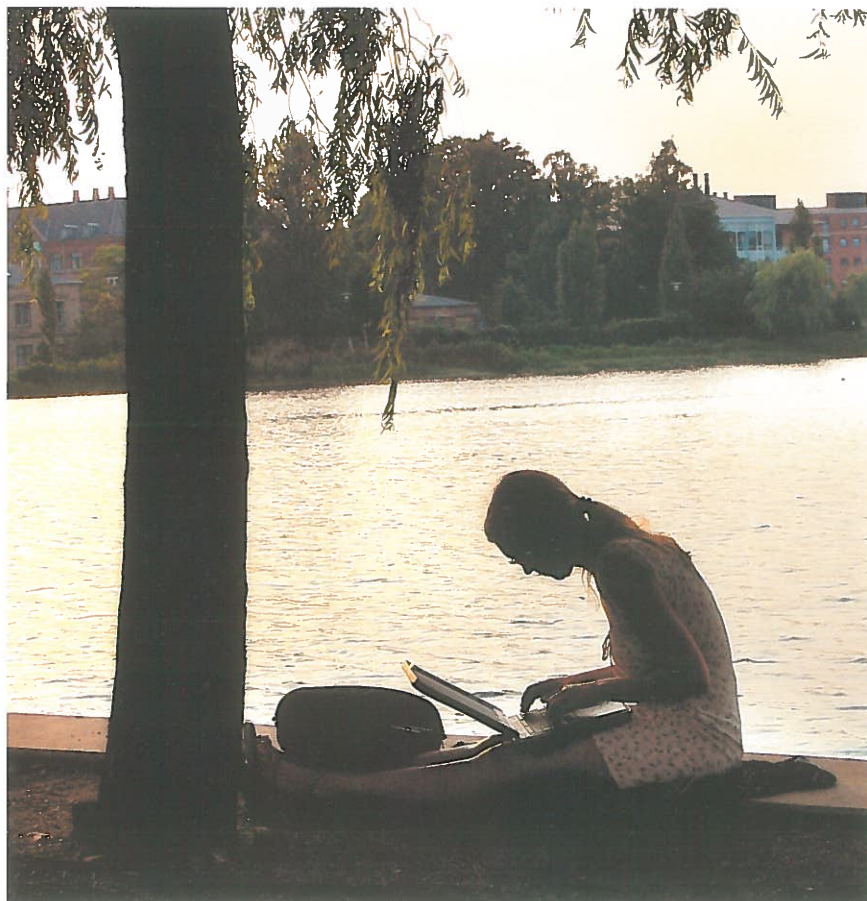
Med SiteScape Forum kan uddannelserne tænke læring ind i nye rammer og dermed bane vejen for yderligere pædagogisk udvikling. Men først skal systemet og de mange muligheder ind under huden hos brugerne.

– Det er en længerevarende proces, der ikke alene kræver ændringer i holdninger og adfærd, men også nye kompetencer, siger Michael Pedersen, konsulent i netstøttet undervisning ved CBS Learning Lab.

Netbaseret undervisning er i dag især udbredt på executive og andre efteruddannelser for erhvervsaktive, der har større behov for en fleksibel læringsproces uafhængig af fysisk fremmøde. HD i Afsætning og Udenrigshandel, Master of Management Development og MBA Shipping and Logistics er alle eksempler på uddannelser, der i vid udstrækning finder sted i det virtuelle rum. Men også på dagstudierne er e-learning i hastig vækst, hvorfor det også her er nødvendigt for de studerende at arbejde systematisk med netkompetencer.

Større medansvar for egen læring

SiteScape Forum er ikke blot et undervisningssystem med envejskommunikation fra underviser til studerende,

men også et konferencesystem med mulighed for dialog og diskussion, hvor alle parter skal yde deres. De studerende bliver tvunget til at træde frem og underviserne tilbage, når netmediet integreres i undervisningen. Dermed bliver kravet om medansvar for egen læring meget konkret.

Netbaseret undervisning stiller også store krav til underviserne, der får en mindre synlig og mere konsulterende rolle. Planlægning og koordinering af netforløb er mere krævende med større fokus på processen. For at det skal lykkes, er det et krav til både studerende og undervisere, at de skal ville det.

– CBS har mange ildsjæle, der baner vejen for nye måder at undervise på, og det er i første omgang dem, der får et værktøj til videreudvikling. På CBS Learning Lab støtter vi meget gerne denne proces, understreger Michael Pedersen.

Med e-learning er de studerende uafhængige af tid og sted.

YDERLIGERE INFORMATION:

KONSULENT MICHAEL PEDERSEN

CBS LEARNING LAB

TLF: 3815 2985

E-MAIL: mp.dps@cbs.dk

Et studie i virkeligheden

Cand.merc.-linjen IMP er tæt knyttet til CBS' Center for Applied Management Studies i Birk Centerpark i Herning. Det er Ingvær Cronhammers kunstværk *Elia*, der spejler sig i det nye videnshus.

Stadig flere studier erstatter teoretiske cases med et læringsmiljø fokuseret på projektorienteret undervisning i samarbejde med virksomheder.

Når virksomhederne efterlyser praktiske kompetencer hos deres nye medarbejdere, dækker det over evnen til at integrere viden og praktisk målrettethed i forhold til de komplekse problemstillinger, som kandidaterne møder i en moderne virksomhed. Derfor får praksisorienteret undervisning og mentorordninger stadig mere plads i uddannelsesbilledet.

Et godt eksempel er cand.merc.-studiets seneste skud på stammen, linjen Industrial Marketing & Purchasing (IMP), der udbydes på og i samarbejde med Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning. Første hold dimitterer i sommeren 2004. Linjen er unik i kraft af dens tætte samspil med det lokale erhvervsliv, hvor de studerende knyttes til en bestemt virksomhed i hele det toårige studieforløb. I dag er der etableret samarbejde med en række mentorvirksomheder i regionen.

Action Learning som læringsprincip anvendes i særlig grad på master- og videreuddannelser. Programmerne henvender sig primært til ledere i erhvervslivet og fokuserer på såvel forretningsmæssig som personlig kompetenceudvikling. Deltagerne gennemfører typisk strategiprojekter i egen virksomhed, og stadig flere masterprogrammer med Executive MBA i spidsen styrkes med coaching- og mentorordninger i samarbejde med erfarne topledere fra dansk erhvervsliv. Læs mere om Leadership Mentoring Scheme i artiklen om den nye Full-time MBA på side 50.

Forskningsbasis til regional udvikling

Med endnu en bevilling fra Thomas B. Thriges Fond på 2,5 mio. kr. er der nu skabt et solidt grundlag for videreudvikling af aktiviteterne i Center for Applied Management Studies. Centret flyttede i 2001 ind i Birk Centerpark i Herning med det formål gennem undervisning, forskning og ekstern formidling at øge vidensniveauet i regionens erhvervsliv inden for det faglige speciale industriel markedsføring, indkøb og innovation. I foråret 2004 er tre ph.d.-studerende i gang med studier med udgangspunkt i undersøgelser af industrielle klynger og netværk i regionen. Desuden underviser centrets forskere på den nye cand.merc.-linje IMP.

Mennesker lærer bedst ved at arbejde med konkrete problemstillinger, hvor teorien konfronteres med den praktiske og dynamiske virkelighed. Det er tankegangen bag *Action Learning*.

Det perfekte match

At invitere en udenlandsk MBA-studerende indenfor kan være et vigtigt skridt i virksomhedens internationalisering. Nøgleordet er netværk.

CBS' internship program giver virksomheder i Øresundsregionen helt nye muligheder for at rekruttere kommende internationale nøglemedarbejdere og udvikle strategiske samarbejdsnetværk.

Programmet er i allerhøjeste grad praktisk funderet, og forløbet strækker sig over et semester og omfatter bl.a. et 13 ugers praktikforløb i en virksomhed i Øresundsregionen. Her arbejder den studerende med en konkret problemstilling, som den pågældende virksomhed har brug for at få løst. Det tilbud har omkring 60 studerende fordelt på 40 virksomheder benyttet sig af i de to år, programmet har kørt. Foruden en kontaktperson i den enkelte virksomhed får de studerende under hele kursusforløbet tilknyttet en vejleder fra CBS med ekspertise inden for projektets område.

Omkring to tredjedele af programmets deltagere kommer fra nogle af verdens førende business schools, mens en tredjedel er CBS' egne studerende. Mange er MBA-studerende med minimum tre års erhvervserfaring.

– En MBA er ikke i sig selv ensbetydende med, at alle døre til internationalt erhvervsliv står åbne. Men vores erfaring viser, at en MBA kombineret med et internship i en virksomhed øger mulighederne markant takket være den tætte kobling mellem teori og praksis, siger Mette Reebirk, CBS' Industrial Liaison Manager, der er koordinator på programmet.

Turbo på internationaliseringen

Hun understreger, at det ikke kun er de studerende, der får udbytte af programmet. Det gælder i høj grad også virksomhederne, ikke mindst de små og mellemstore firmaer, der ikke altid har

kapacitet til at være udviklende og innovative samtidig med den daglige drift. Ved at åbne dørene for en internationalt orienteret studerende, får de ikke blot muligheden for at se en potentiel ny medarbejder an, men også adgang til CBS' store vidensbase. Desuden inviterer CBS løbende til faglige og sociale arrangementer, hvor både studerende og deltagende virksomheder får mulighed for at mødes og udveksle erfaringer om bedste praksis.

– Det er ekstremt dygtige folk, vi rekrutterer til programmet. De er ikke blot fagligt højt kvalificerede, men også socialt begavede mennesker med stort forretningsnetværk. De repræsenterer en viden og en kompetence, som virksomhederne kan få stor glæde af. Men det kræver, at virksomhederne har øje for de langsigtede, strategiske muligheder. Et internship skal ikke bare ses som et isoleret fænomen, men som en åbning til et større internationalt samarbejdsnetværk, pointerer Mette Reebirk.

Foruden internship programmet tilbyder CBS en række andre samarbejdsmuligheder med erhvervslivet, herunder:

- Strategiprojekter for CBS' full-time MBA-studerende – se s. 51
- Samarbejde med europæiske CEMS-kandidatstuderende – se s. 68
- Samarbejde med cand.merc.-speciale-studerende.

YDERLIGERE OPLYSNINGER:

INDUSTRIAL LIAISON MANAGER
METTE NORDAL REEBIRK
TLF: 3815 2504
E-MAIL: mnr.int@cbs.dk

Sameera Prakash Gujarathi.

Novozymes deltager i CBS internship og har åbnet dørene for en udenlandsk studerende

Sameera Prakash Gujarathi, MBA-studerende fra Indien, tilbragte i efteråret 2003 tre måneder i Novozymes' Cereal Food Department, hvor hun gennemførte en omfattende markedsundersøgelse af den globale risindustri. I foråret 2004 er hun ved at færdiggøre sin MBA-uddannelse i Singapore og er samtidig projektansat i Novozymes' datterselskab i Malaysia.

Marketing Manager Wolfgang Eger, Cereal Food, Novozymes, siger:

“One of the reasons we hired Sameera was her Asian background and her natural affiliation to rice. She came to us with a clear mind without any preconceptions of the industry and our way of thinking. She did an excellent job and actually helped us getting a clearer picture of this industry. We will definitely look deeper into her recommendations and make a complete opportunity analysis.

Novozymes is a global company, and taking in an MBA student with a global outlook fits into our company views and values. It is a way of getting access to high level modern academic knowhow combined with a solid marketing and strategy background, and it adds extra resources to time consuming projects. Sameera is an independent worker and an enthusiastic person fitting ideally into our global culture. She was a perfect match for us.”

Samspil med den finansielle sektor

CBS' samarbejde med organisationer, virksomheder og brancher antager mange forskellige former – lige fra forskningsprojekter og gæsteundervisning til partnerskaber og sponsorater. I denne årsberetning har vi valgt som eksempel at fokusere på samspillet med finanssektoren, der med en række forskellige facetter illustrerer vidensudvekslingen med denne del af erhvervslivet.

Finanssektoren er et af de største serviceerhverv i Danmark med ca. 65.000 beskæftigede inden for bankvæsen, realkredit, forsikring/pension og ejendomshandel. Det langvarige samarbejde med sektoren udvides løbende med nye initiativer, hvor CBS og branchen udveksler viden og erfaringer. Med oprettelsen af Videnscenter for Finans er samarbejdet blevet formaliseret med henblik på udvikle kompetencer, der skal styrke sektorens omstillings- og konkurrenceevne.

Den finansielle sektor har traditionelt lagt stor vægt på intern uddannelse. Men stadig mere veluddannede kunder, som stiller større krav til medarbejdernes kompetencer, samt den tiltagende globalisering med alliancer og fusioner på tværs af landegrænser aktualiserer behovet for uddannelsesmæssig oprustning. Også nye krav fra medarbejderne om karriere og livslang læring øger behovet for en bredere uddannelsesmæssig platform. Både hvad angår generel lederuddannelse og højt kvalificeret efteruddannelse er CBS en vigtig aktør.

Finanssektoren er generelt meget opmærksom på den forskning, der udføres på CBS. En væsentlig del afspejler konkrete problemstillinger fra praksis og resulterer ofte i modeller, beregninger og programmer, som er direkte anvendelige for de finansielle institutioner. Hertil kommer den forskning, der fokuserer på analyse af overordnede finansielle strukturer.

Institut for Regnskab og Revision samt Institut for Finansiering er de fremtrædende institutter inden for undervisning og forskning direkte rettet mod finanssektoren. For eksempel bidrager de i fællesskab til en af de største cand.merc.-linjer, Finansiering og Regnskabsvæsen, til HD-uddannelser samt til branchespecifikke efteruddannelseskurser. Også det juridiske område byder på forskning til gavn for finanssektoren, bl.a. i kraft af det nye Center for kreditret og kapitalmarkedsret.

Et mere fleksibelt uddannelsessystem

HD-uddannelsen i Finansiell Rådgivning er tilrettelagt i samarbejde med den finansielle sektor og tager højde for de aktuelle udfordringer i branchen.

Ny HD i Finansiell Rådgivning bliver en vigtig brik i et sammenhængende uddannelsessystem med lettere adgang til videreuddannelse.

Udviklingen i den finansielle sektor går stærkt, og branchen kendetegnes af flere strukturelle udfordringer, f.eks. mere veluddannede og krævende kunder, en politisk interesse for rådgiveransvar samt sammenlægninger og fusioner.

Denne udvikling øger behovet for efteruddannelse, men hidtil har der manglet sammenhæng mellem de forskellige uddannelsesniveauer. For eksempel har branchens hidtidige finansielle videreuddannelse ikke givet direkte adgang til HD 2. del i Finansierring. Et af projekterne under det nye Videnscenter for Finans har til formål at skabe et sammenhængende uddannelsessystem, der både giver merit og skal være attraktivt for alle grene af sektoren, så det bliver lettere for medarbejderne at skifte mellem f.eks. pengeinstitut, forsikring og realkredit. Bag behovet for et nyt uddannelsessystem ligger desuden en forventning om, at autorisationer, der i dag kendes fra bl.a. forsikringsmæglere og revisorer, i fremtiden også vil komme til at omfatte andre typer af finansiell virksomhed.

Branchens nye videreuddannelse

I august 2003 afløste en ny akademiuddannelse i Finansiell Rådgivning den tidligere finansielle videreuddannelse og udgør nu branchens fælles videreuddannelse efter elevuddannelsen. Akademiuddannelsen svarer i niveau

til HD 1. del og giver direkte adgang til den kommende HD 2. del i Finansiell Rådgivning, som CBS har udviklet i samarbejde med Aalborg Universitet. Den nye akademiuddannelse giver med valgfag i statistik, erhvervsret og erhvervsøkonomi desuden adgang til de øvrige HD-specialer.

– De største fordele ved det nye system er den direkte adgang mellem uddannelsesniveauerne og fleksibiliteten i form af forskellige specialer. Der bliver også tale om en generel højnelse af uddannelsernes kvalitet. At den nye HD i Finansiell Rådgivning tilrettelægges i samarbejde med sektoren sikrer et fagudbud, der matcher det, man arbejder med i dagligdagen, siger Knud Henning Andersen, uddannelseschef i Finansrådet.

HD i Finansiell Rådgivning

Det nye HD-speciale udbydes fra september 2004. De studerende får et fælles basissement, hvorefter de vælger linje og til sidst skriver den afsluttende afhandling. Der bliver tre linjer at vælge imellem, nemlig boligformidling og boligadministration, ledelse og projektledelse samt finansiell rådgivning. Disse tre søjler dækker de uddannelsesbehov finanssektoren har defineret, og undervisningen målrettes medarbejdere i jobfunktioner, der er udbredt inden for det finansielle område.

På lidt længere sigt er det perspektivet, at CBS i samarbejde med andre skandinaviske og europæiske universiteter skal udvikle en fælles masteruddannelse, der dækker det finansielle område. Den europæiske dimension er vig-

tig, fordi de finansielle virksomheder opererer i en international verden, fordi uddannelsen skal kunne bruges i udlandet, og fordi EU er interesseret i en harmonisering.

YDERLIGERE INFORMATION:

LEKTOR MICHAEL PETERSSON

TLF: 3815 2110

E-MAIL: mp.cme@cbs.dk

Nykredit sponsor på HRM

Cand.merc.-studiets Human Resource Management-linje er et flagskib i uddannelsen af Human Resource- og uddannelseskonsulenter og udgør desuden en nyttig ballast for alle typer af ledere med personaleansvar. Med fokus på udvikling af arbejdslivets menneskelige ressourcer er HRM-linjen særdeles relevant for alle brancher, herunder den finansielle sektor.

Nykredit har gennem en årrække været hovedsponsor på HRM-linjen og har dermed på helt afgørende vis bidraget til igangsætning og finansiering af udviklingsprojekter inden for undervisning og forskning. Der afholdes bl.a. såkaldte Nykredit-forelæsninger med forskere fra andre universiteter, hvor de ca. 600 professionelle, som HRM-linjen har kontakt med, inviteres. Sponsormidlerne bruges desuden til studierejser og undersøgelser samt til det Master-program, som HRM-linjen gennemfører sammen med universiteter i seks andre lande.

– Vi har været sponsor i seks år – og det har vi tænkt os at fortsætte med. Vi har en meget fin kontakt med linjen og kan følge med i dens udvikling på tæt hold. Det giver os bl.a. mulighed for at have meninger om, hvad der evt. kan forbedres. Og Nykredit-forelæsningerne er en god måde at profilere os som en virksomhed, hvor HR-området prioriteres højt, siger Erik Beckmann, vicedirektør i Nykredit.

Nykredits sponsering af HRM-linjen er til gavn for både undervisning og forskning – og gør det muligt for Nykredit at følge udviklingen af uddannelsen på tættest hold. Her et kig indenfor i Nykredits hovedsæde.

YDERLIGERE INFORMATION:

LINJEKOORDINATOR, ADJUNKT PIA BRAMMING
INSTITUT FOR ORGANISATION OG ARBEJDS-
SOCIOLOGI
TLF: 3815 2832
E-MAIL: pb.ioa@cbs.dk
www.edu.cbs.dk/cm/hrm

Partnerskab med finansafdelinger

Siden 1995 har valgfaget Finansiell styring i en koncern på cand.merc.-linjen Finansiering og Regnskabsvæsen hvert år indgået aftale med en ny virksomhed om partnerskab for at sikre en meget praksisnær undervisning i faget. De studerende bliver inviteret inden for i virksomhedernes finansafdelinger, og det åbner dørene for mange spændende og konkrete opgaver, som virksomheden ikke selv har ressourcer til at løse.

Et vigtigt element i ordningen med partnerskaber er, at det skal være overkommeligt og overskueligt at medvirke. Der indgås derfor en kontrakt om, at virksomheden ikke er forpligtet til

at afholde mere end to møder med de studerende samt give feedback på projektrapporten. Mange yder imidlertid meget mere end det aftalte minimum. I et enkelt tilfælde blev en gruppe studerende hyret som konsulenter til at arbejde fuldtids med deres opgave om opkøb af en stor fabrik i Polen, fordi sagen aktuelt udviklede sig i virksomheden.

– Vi har altid nogle projekter næstøverst i bunken, som vi aldrig når frem til. Gennem partneraftalen har vi fået nogle kvalificerede unge mennesker til at arbejde seriøst med seks projekter, der er relevante for både dem og os. At snuse til det virkelige liv på denne måde

de tror jeg giver en god modvægt til det teoretiske stof, siger Ole Steensbro, økonomidirektør hos Connex Danmark, der har været partner for cand.merc.-faget i studieåret 2003/2004.

Partnere:

- Connex
- NKT
- FLS
- ØK
- Coloplast
- Lundbeck
- Danisco
- Novo Nordisk
- Nordea

Forskning i dækning af vindrisiko er blandt andet relevant for elproduktionen fra vindmøller.

en del hemmelighedskræmmeri. Lektor Ken L. Bechmann, CBS, og professor Peter Løchte Jørgensen fra Århus Universitet har med deres forskning i aflønningsformer, der relaterer sig til danske børsnoterede selskabers aktiekurser, medvirket til at løfte en del af sløret for udbredelsen af options aflønning.

Undersøgelsen dokumenterer, at antallet af selskaber med options aflønning er steget markant siden midten af 90'erne og viser samtidig, at fænomenet er relativt mere udbredt i de største virksomheder. Værdien af nytildelt optionsløn toppede i 2000 med mere end 2 mia. kr.

Vejrderivater

Vejrderivater er finansielle kontrakter, hvis værdi afhænger af den fremtidige udvikling af f.eks. temperatur, nedbør eller vindstyrke. De bruges typisk til at dække en virksomhed af mod risiko, som direkte eller indirekte skyldes vejret, og som ikke kan afdækkes på anden vis.

Thomas Lyse Hansen behandler vejrderivater i sin ph.d.-afhandling og forsøger at finde enkle metoder til at værdisætte de mest almindelige temperaturderivater. Kun få børser i verden handler med vejrderivater, og markedet er ikke særligt likvidt, hvorfor det er svært at finde en pålidelig markedspris. Afhandlingen omfatter også udvikling af en metode til dækning af vindrisikoen i forbindelse med elproduktion fra vindmøller. Denne risiko er meget relevant i Danmark, hvor den installerede vindmølleeffekt svarer til en gennemsnitlig produktion på ca. 20% af det samlede elforbrug i Vestdanmark og ca. 7% af forbruget i Østdanmark.

Risikopræmier

Med markedets risikopræmie forstås det merafkast, en investor kan forvente at opnå ved at investere i en bredt sammensat portefølje af risikobehæftede aktiver frem for i et risikofrit ak-

tiv. Traditionelt konkretiseres markedets risikopræmie ved forskellen i forventet afkast på aktier og obligationer.

Lektor Claus Parum har i et forskningsprojekt estimeret årlige afkast af aktier og obligationer i Danmark siden 1925. Et hovedformål har været at skabe lange, konsistente tidsserier af årlige aktie- og obligationsafkast for det danske kapitalmarked, der kan måle sig med de bedste tilsvarende data for andre lande. Analyserne viser, at siden midten af 1920'erne har danske aktier givet et årligt afkast på ca. 3 procentpoint mere end obligationer, hvilket er lavere end på de fleste andre landes kapitalmarkeder.

YDERLIGERE OPLYSNINGER:

INSTITUTLEDER, PROFESSOR
CARSTEN SØRENSEN
TLF: 3815 3605
E-MAIL: cs.fi@cbs.dk
www.cbs.dk/departments/finance/

Uddannelser til finanssektoren

CBS' uddannelser, der i særlig grad er rettet mod den finansielle sektor:

- Cand.merc., Finansiering & Regnskabsvæsen
- Cand.merc., Applied Economics and Finance
- Cand.merc., Finance & Strategic Management. Ny cand.merc.-linje, der starter i efteråret 2004. Samspillet mellem finansiering og strategisk ledelse er i fokus, og linjen kombinerer analytiske færdigheder fra finansielle discipliner med ledelsesmæssig indsigt og strategi.
- Valgfag på cand.merc. Kan også tages enkeltvis som efteruddannelse. Af de ca. 150 udbudte fag er der mange, der er specifikt relevante for finanssektoren.
- HD i Finansiering
- HD i Regnskab og Økonomistyring
- HD i Finansiell Rådgivning. Nyt HD speciale, starter efteråret 2004. Se side 33.

Center for kreditret og kapitalmarkedsret

Et nyoprettet center fokuserer bl.a. på den lovgivning, der regulerer den finansielle sektor.

Intens debat om relationen mellem kunderne og de finansielle institutioner. En løbende europæisering af lovgivningen bag finansielle institutioner. Samt ændrede kompetenceforhold mellem finansmyndigheder og forbrugermyndigheder. Dette er nogle af de udviklingstendenser, der danner baggrund for CBS's nye Center for kreditret og kapitalmarkedsret, som blev etableret i efteråret 2003.

– Kreditretten udspringer af obligatoretten og formueretten, men er ikke bundet af stive faggrænser, fortæller centerleder, professor Lennart Lynge Andersen. Faget belyser de retlige og erhvervsøkonomiske spørgsmål fra såvel de finansielle institutioners som kundernes side. Emnemæssigt spænder kreditret over både udlån, investering, pensionsordninger og finansiell rådgivning, og området udgør derfor et centralt element i forskningen i finansielle problemstillinger.

Væksthus for forskning

Ideen med Center for kreditret og kapitalmarkedsret er at skabe et internationalt forskningsmiljø i tæt samarbejde med erhvervslivet, hvor samspillet mellem egne forskere, gæsteforskere fra udlandet og sagkyndige fra praksis skal stimulere udviklingen inden for både forskning og uddannelse. Blandt andet vil centret etablere et væksthuse for specialestuderende, der overvejer en forskerkarriere.

– Det er overordentlig spændende, at der er oprettet et center, der forsker i det, vi beskæftiger os med til daglig. Der er stor interesse for centret i den finansielle sektor, og vi ser frem til nye landvindinger og nye holdninger, der kan inspirere både juridiske og mere operationelle funktioner til også selv at arbejde med disse områder, siger Torben Nielsen, direktør i Nationalbanken.

To fokusområder

Feltet for det nye center er kreditret og kapitalmarkedsret i bred forstand, og centret vil intensivere den forskning, som allerede finder sted på Handelshøjskolen. Kreditret har i mange år været en af styrkepositionerne på Juridisk Institut. Et væsentligt mål er at etablere en base for øget forskning i såvel den lovgivning, der regulerer den finansielle sektor som den formueretlige lovgivning, der regulerer kunderelationerne.

Hvad angår kapitalmarkedsretten, er centrets overordnede fokus at analysere den juridisering, der sker i disse år på kapitalmarkedet. Nogle hovedtemaer vil være: Finanstilsynets og det øvrige klagesystems rolle, de særlige ledelsesbegreber i den finansielle lovgivning, problemer ifm. firmapensionskasser og indretning af et effektivt børsmarked.

Det nye center arbejder indtil videre på fire forskningsprojekter om internationale kreditaftaler, forholdet mellem kunde og bank, europæiseringen af kredit- og kapitalmarkedsretten samt analyse af god skik-begrebet for de finansielle virksomheder. I støbeskeen ligger desuden projekter om erhvervslivets låneoptagelser, fællesnordiske bankaftaler, klagenævnenes rolle, EU-direktiver, udviklingen af Københavns Fondsbørs og det transatlantiske samarbejde om kapitalmarkedsret.

YDERLIGERE INFORMATION:

CENTERLEDER, PROFESSOR
LENNART LYNGE ANDERSEN
TLF: 3815 2630
E-MAIL: lya.jur@cbs.dk

Centerleder Lennart Lynge Andersen og direktør i Nationalbanken, Torben Nielsen, ved indvielsen.

Publikationer om kreditret

Den Kreditretlige Gruppe, der er et netværk forankret på CBS, består af nordiske sagkyndige inden for kreditret og kapitalmarkedsret. Gruppen undersøger en række kreditretlige spørgsmål vedr. såvel struktur som forholdet mellem institutioner og kunder.

Kreditretsgruppen har udgivet foreløbig fire bøger:

- Pengeforsyning og betalingsformidling
- Finansiering af forbrugerkreditkøb
- Kreditrettens udvikling
- Emner i kredit- og kapitalmarkedsretten.

Fra translatørskole til humanistisk fakultet

Midt i 2003 skiftede Det erhvervssproglige Fakultet navn til Fakultetet for Sprog, Kommunikation og Kultur. Med navneskiftet understreges udviklingen af fakultetets faglige profil, som har ændret sig betragteligt gennem de seneste ca. 10 år. Fra at have været et fakultet med primært fokus på oversættelse og tolkning, repræsenterer det nu en bredere humanistisk profil, hvor kommunikation, områdestudier og kulturstudier er væsentlige fag i kombination med sprogfag.

Sproget er bestemmende for vores tænkning og åbner døren til kulturel identitet og indsigt. Derfor har forskning og undervisning i sprog på CBS naturligvis altid været ledsaget af kulturelle aspekter. Men i takt med bl.a. erhvervslivets efterspørgsel efter bredere og mere tværfaglige kompetenceprofiler har kommunikation og kulturforståelse fået større og større vægt. Dog ikke på bekostning af de traditionelle kerneområder, oversættelse og tolkning, der stadig er en meget væsentlig del af fakultets profil, og som forsyner erhvervslivet med de nødvendige specialister på dette felt.

Fakultetets faglige områder – sprog, kommunikation, kultur og data-lingvistik – er beslægtede og beriger hinanden på tværs. Samspillet mellem fagfelterne prioriteres bl.a. højt inden for rammerne af fagområdet Europæiske Studier og det nyoprettede forskningscenter Center for the Study of the Americas.

Ændringen af den faglige profil blev i 2000 omsat til en ny studiestruktur, der gav flere valgmuligheder og øget fleksibilitet mht. kombination af fag. De studerende tog godt imod den nye struktur, der medførte en markant stigning i søgningen til fakultetets uddannelser.

Mangfoldigheden i fakultets profil kommer også til udtryk via tilknytningen af kapaciteter med faglige forudsætninger, der er usædvanlige for en handelshøjskole i traditionel forstand. Alene i 2003 har fakultetet allieret sig med to markante talenter, som bidrager til den brede, multifaglige profil. Per Øhrgaard, der er specialist i tysk litteraturhistorie, er ansat som gæsteprofessor, og en af dansk sprogs store mestre, Klaus Rifbjerg, er udnævnt til adjungeret professor.

Fakultetet for Sprog, Kommunikation og Kultur udgør en væsentlig dimension af den rummelighed og faglige mangfoldighed, der er CBS' særkende, og som er en nødvendig forudsætning for at favne videnssamfundets mange komplekse problemstillinger.

Flersproglig kompetence

Sprogpolitik er i stigende grad genstand for diskussion på europæisk plan, og også CBS fokuserer på sprogpolitik, bl.a. som faktor i universitetets internationalisering.

Handelshøjskolen uddanner ikke blot unge i fremmedsprog. Sideløbende forskes der og udvikles viden om nytten og værdien af såvel fremmedsproglige som danskfaglige kompetencer.

Tendensen på CBS og andre universiteter er, at engelsk bliver mere og mere fremherskende. Ikke blot inden for forskning, men også som undervisningssprog, idet flere og flere programmer udbydes udelukkende på engelsk bl.a. for at tiltrække internationale udvekslingsstuderende. Det stiller på den ene side store krav til de studerendes og undervisernes engelskkompetencer. På den anden side skal universiteterne også leve op til forpligtelsen om at formidle resultater af dansk forskning til danskere.

Ikke alle betragter udbredelsen af engelsk i diverse samfundsmæssige sammenhænge som et positivt udtryk for internationalisering, men snarere som udtryk for en unødvendig anglicisering. Nogle af de fremtrædende debattører i den sprogpoltiske debat er tilknyttet CBS. Heriblandt professor Robert Phillipson, som i sin seneste bog "English-only Europe? Challenging Language Policy" advarer om, at den tiltagende udbredelse af engelsk bevirker, at Europa mister en del af den kulturelle rigdom. Phillipson mener desuden, at dominansen af engelsk resulterer i, at sproglige og demokratiske rettigheder kommer under pres, fordi de ikke-engelsktalende afskæres fra at komme til orde. Professor Niels Davidsen-Nielsen, der er formand for Dansk Sprognævn, er bekymret for, at dansk mister terræn, og at der ikke længere udvikles et fuldgyldigt dansk sprog på en række fagområder, som kan beskrive ny begrebsudvikling og teknologiske landvindinger.

Babelsmyten anskueliggør et sprogteoretisk dilemma. Den overmodige plan om at bygge et tårn helt op til himlen kuldsejlede på grund af sprogforvirring mellem menneskene.

Engelsk er ikke tilstrækkeligt

I store dele af verden er engelsk uomgængeligt inden for handel, transport, uddannelse og forskning. Men EU's ministerråd har besluttet at styrke europæernes sproglige og interkulturelle kommunikationsfærdigheder og har som målsætning, at Europas unge lærer to fremmedsprog ud over modersmålet. Hermed er det europæiske CEMS-program (se side 68) på forkant med EU's målsætning, idet kravet til CEMS-kandidater er, at de udover deres eget sprog taler to fremmedsprog flydende.

– At kunne klare sig på et fremmedsprog udover engelsk åbner mange muligheder for udveksling til spændende universiteter uden for den engelsksprogede verden. Og det giver langt bedre forudsætninger for at begå sig på et internationalt arbejdsmarked, understreger dekanen for Fakultetet for Sprog, Kommunikation og Kultur, Ole Helmersen. Han har deltaget i en arbejdsgruppe nedsat af rektorkollegiet, der har udarbejdet en række anbefalinger til, hvordan danske universiteter kan definere en sprogpolitik som en integreret del af deres internationaliseringspolitik.

Ole Helmersen påpeger, at tendensen til, at udvekslingsstuderende af sproghensyn primært vælger engelsksprogede universiteter, kan virke som en barriere for den fortsatte internationa-

lisering på CBS, idet antallet af udvekslingspladser på engelsksprogede universiteter trods alt er begrænset.

Også fokus på dansk

Sideløbende med at styrke den fremmedsproglige kompetence er det dog også nødvendigt at videreudvikle de studerendes danskkundskaber.

– Når de unge starter på universiteterne, er deres dansksproglige viden og bevidsthed ofte ikke særlig veludviklet. Nogle behersker ikke i tilstrækkelig grad et adækvat, akademisk dansk og løber dermed ind i sproglige problemer ved mødet med universitetsverdenen. For nogle af de studerende med anden etnisk baggrund er disse problemer endnu mere udtalte, så alt i alt er universiteterne nødt til også at fokusere på udviklingen af danskkompetencerne, pointerer Ole Helmersen.

Han understreger, at de studerendes sproglige kompetencer på dansk, engelsk og andre sprog generelt bør have øget opmærksomhed, f.eks. gennem etablering af skrivewærksteder, selvstudiefaciliteter samt krav til sproglig formulering i opgaver på alle studieprogrammer.

YDERLIGERE INFORMATION:

DEKAN OLE HELMERSEN

TLF: 3815 3298

E-MAIL: oh.spfak@cbs.dk

Humanistisk center for kommunikation

Virksomhedskommunikation indgår som et vigtigt strategisk indsatsområde i CBS' udviklingskontrakt og har stor bevågenhed på begge fakulteter.

Både Det erhvervsøkonomiske Fakultet og Fakultetet for Sprog, Kommunikation og Kultur bidrager til at gøre CBS til et internationalt kraftcenter for kommunikation. Siden starten i september 2002 har Center for Kommunikation markeret sig som Handelshøjskolens humanistisk orienterede kommunikationscenter, hvor bl.a. semiotik, retorik og diskursteori sætter sit præg på forskning og undervisning.

Forskningsmæssigt byder Center for Kommunikation på en bred vifte af temaer. En fælles paraply for syv projekter er begrebet selvfremsættelse, hvor der udvikles diskursive analysemetoder til via tekststudier at belyse, hvordan virksomheder og organisationer fremstiller sig selv i deres eksterne kommunikation. Som led i den løbende forskningsformidling har centret igangsat en serie af working papers, hvor aktuelle forskningstemaer præsenteres. Blandt de første working papers findes bl.a. temaer som "tekstargumentation i årsrapporter" og "storytelling i ledelse og virksomhedskommunikation".

Talekonkurrence

Kunsten at tale er en vigtig forudsætning for at kunne påvirke det samfund, man lever i – både som privatperson, som erhvervsperson og som borger i en demokratisk proces. Med dette udgangspunkt afholdt Center for Kommunikation en talekonkurrence, hvor kommunikationsstuderende på CBS dystede mod hinanden og fik deres retoriske færdigheder bedømt af et eksternt dommerpanel. Konkurrencen blev en stor succes, og det er planen at gøre talekonkurrencer til en årlig tradition.

– Et centralt begreb i den faglige debat på centret er diskursiv formgivning, som vi arbejder målrettet på at teoriudvikle, fortæller centerleder Lene Palsbro. Det handler om at forene traditionelt adskilte positioner inden for bl.a. retorik og diskursanalyse. Diskursiv formgivning indfanger både analysen af kommunikation som en given social praksis, og det at se kommunikation som handling, hvor den enkelte kommunikatør er med til at formgive virkeligheden. Vores vision er at være toneangivende på dette felt og inden for de næste par år afholde en større konference om emnet.

Ny uddannelse i støbeskeen

Modsat mange andre centre på CBS har Center for Kommunikation også ansvaret for at koordinere undervisning. Foruden kommunikationsfaget på BA og Åben Uddannelse administrerer centret også de to nye cand.-ling.merc.-profiler Kommunikation og Interkulturelle Markedsstudier, der begge har stor søgning.

– På tegnebrættet har vi desuden en ny bacheloruddannelse, der drejer sig om vidensformidling, siger Lene Palsbro. Vi udvikler uddannelsen i samarbejde med Institut for Engelsk og Institut for Datalogistik, og nogle centrale emner bliver informationslogistik, styring af informationsflow og opbygning af vidensdatabaser.

YDERLIGERE INFORMATION:

CENTERLEDER, LEKTOR LENE PALSBRØ

TLF: 3815 3229

E-MAIL: lp.kom@cbs.dk

www.cbs.dk/centres/communication/

At kunne tale godt for sig er vigtigt i mange af livets forhold. Ved en underholdende talekonkurrence udfordrede studerende hinandens retoriske kompetence. Her ses en af deltagerne, Danielle Bertelsen.

Øvrige kommunikationscentre

På Det erhvervsøkonomiske Fakultet eksisterer der også en række centre, der er orienteret mod forskellige dimensioner af virksomhedskommunikation. Det drejer sig bl.a. om:

- Center for Corporate Communication – forankret på Institut for Interkulturel Kommunikation og Ledelse.
- Center for Corporate Values and Responsibility – forankret på Institut for Interkulturel Kommunikation og Ledelse.
- Center for Marketing Communication – forankret på Institut for Afsætningsøkonomi.

Bevillinger til datalogistik

Informatik og datalogistik er et andet strategisk satsningsområde på CBS. Center for Computational Modelling of Language (CMOL) er tilknyttet Institut for Datalogistik og udvikler modeller af den menneskelige måde at lære, analysere og fortolke sproget på. I december 2003 tilfaldt Statens Humanistiske Forskningsråd CMOL 4,5 mio. kr., der skal bidrage til centrets drift over en 3-årlig periode. Sammen med Center for Sprogteknologi på KU har CMOL desuden modtaget 1,8 mio. kr. fra Programkomiteen for IT-forskning. Denne bevilling er øremærket et forskningsprojekt om maskinoversættelse: Statistical Dependency-based Machine Translation.

Tværfaglige studier af det moderne Europa

Europæiske Studier sætter spot på Europa som en enhed af lande med både ligheder og forskelle.

Europa er ikke blot en verdensdel, men en geografisk, historisk og kulturel enhed med en lang række økonomiske, politiske, juridiske, sproglige og kulturelle særkender, som gør Europa til et spændende objekt for tværfaglige studier. De europæiske lande præges både af fælles kendetegn, som er forskellige fra andre verdensdele og samtidig af indbyrdes forskelle landene imellem.

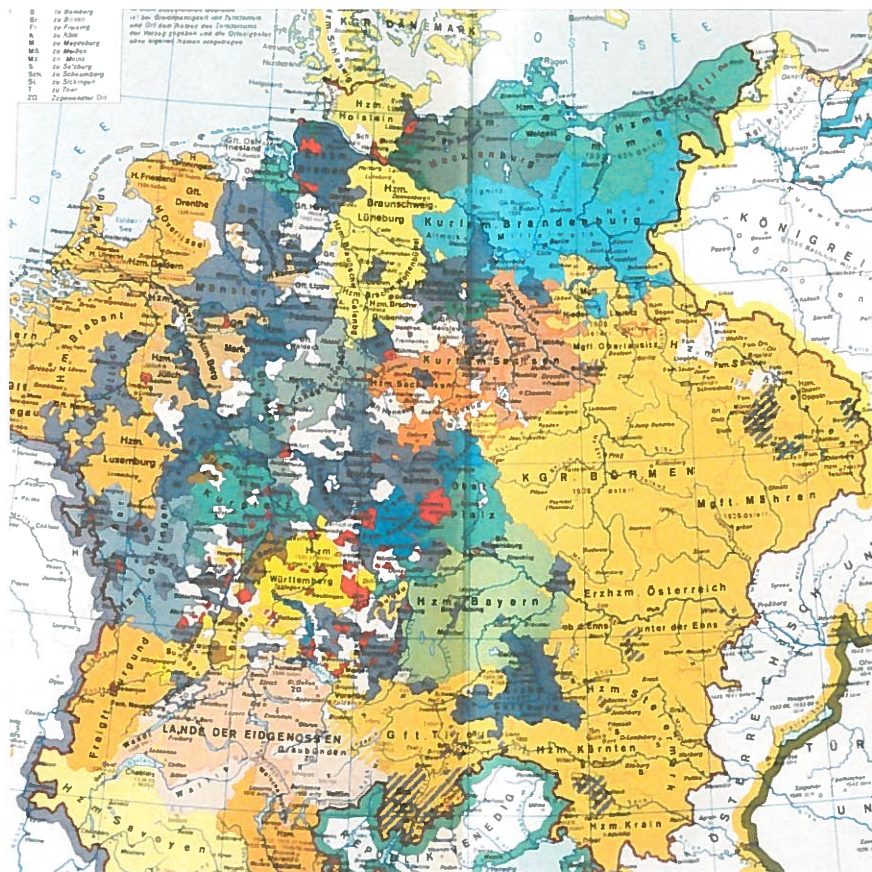
At sammenholde landenes historie, økonomi, samfundsforhold, retskultur og åndsliv samt sammenligne fortid, nutid og fremtid er centrale omdrejningspunkter for Europæiske Studier på CBS. Fagfeltet adskiller sig fra beslægtede fag i såvel ind- og udland i kraft af en komparativ metodisk tilgang til analyser af det moderne Europa kombineret med forankringen i sprogvidenskaben.

Europæiske studier ligger i forskningsfeltet mellem samfundsvidenskab og humanistisk videnskab og udgøres af en fællesmængde af juridiske, politologiske, idéhistoriske, litterære, historiske og økonomiske komponenter.

Integration og diversitet

Aktuelt er Europæiske Studier ramme for et fælles forskningstema "Europa – diversitet og integration", hvor otte individuelle projekter belyser forskellige aspekter af den fælles europæiske opfattelse af Europa som et retssamfund med frihed og menneskerettigheder. Ét projekt analyserer f.eks. forfatningers betydning i den historiske udvikling, mens andre projekter handler om magtens legitimering, retskulturer, sprog og europæisk integration samt nationalstat og integration.

Europæiske Studier har siden 2000 været et kombinationsfag, dvs. bifag, på den erhvervssproglige bacheloruddannelse og blev i 2003 også et profil-

fag på cand.ling.merc.-uddannelsen. Alle de studerende læser således også et fremmedsprog. De første 28 bachelorer med Europæiske Studier blev udklækket i sommeren 2003, heraf fortsatte 25 på overbygningen. I alt har ca. 90 studerende afsluttet den del af BA, som udgøres af Europæiske Studier.

De færdige kandidater kan varetage tværkulturelle opgaver og rådgivning inden for f.eks. eksport, markedsføring, lobbyisme, turisme samt information og nyhedsformidling i alle typer intereuropæiske virksomheder, organisationer og kulturinstitutioner.

Sommerskole i Europæiske Studier

I Øresundsuniversitetets regi udbyder CBS i samarbejde med KU, RUC og Malmö högskola 14 dages sommeruniversitet i Europæiske Studier i august 2004. Hovedtemaerne bliver udvidelsen af EU samt EU's forfatningstraktat. Sommerskolen henvender sig til kandidat- og doktorstuderende.

For at forstå det moderne Europa er det nødvendigt at kende den historiske, økonomiske, politiske og kulturelle udvikling i verdensdelen.

YDERLIGERE INFORMATION:

PROFESSOR MICHAEL HERSLUND
INSTITUT FOR FRANSK, ITALIENS, RUSSISK,
SPANSK OG TYSK
TLF: 3815 3280
E-MAIL: mh.first@cbs.dk

Center for Amerikanske Studier

Ved at favne hele det amerikanske kontinent adskiller Center for the Study of the Americas sig fra lignende centre.

De kulturelle, sproglige og økonomiske forskelle på det amerikanske kontinent er tydelige. Men lige så tydeligt er det, at kontinentet i f.eks. geografiske og historiske henseender udgør en enhed. De amerikanske landes skæbne har altid været vævet tæt sammen, og det er baggrunden for, at Handelshøjskolens nye Center for the Study of the Americas (CSA) omfatter hele kontinentet, dvs. Canada, USA, Mexico, Mellemamerika, Sydamerika og Caribien.

Blandt andet den stadig stigende økonomiske integration på det amerikanske kontinent og det faktum, at latin-amerikanere nu udgør den største minoritetsgruppe i USA illustrerer, at det giver god mening at studere kontinentet som en helhed. På trods af den gensidige og voksende afhængighed repræsenterer landene og regionerne i Mellem- og Sydamerika dog også særegne politiske, økonomiske og kulturelle udfordringer.

Aktuelt understreger planen om at etablere et frihandelsområde, der dækker hele det amerikanske kontinent, behovet for betragte Amerika i begrebets bredeste forstand. Free Trade Area of the Americas (FTAA) træder i kraft i 2005 og vil omfatte 800 mio. mennesker i 34 lande fra Alaska i nord til Chile i syd. Herved suppleres de hidtidige regionale frihandelsblokke i Nord- og Sydamerika med et gigantisk integreret marked.

Bred forskningsprofil

Ved at spænde over hele det amerikanske kontinent adskiller CSA's profil sig fra de fleste andre centre for Amerikanske Studier i Danmark såvel som internationalt – dog er der på visse universiteter i USA og England stigende fokus på "the Americas" som en sammenhængende helhed.

CSA's styrke er bl.a. den tværfaglige tilgang til forskningen, som understøttes af, at forskere fra flere forskellige institutter på CBS er tilknyttet centret. Det er med til at skabe en mangfoldighed af forskningsinteresser og ekspertise, som gør centret til en bredt funderet base for information, analyse og kommentarer til aktuelle udviklingstendenser på det amerikanske kontinent.

Af aktuelle forskningsprojekter i CSA's regi kan bl.a. nævnes projekter om handels- og udenrigspolitik i Brasilien, immigrationspolitik i USA, det amerikanske præsidentembede, dansk-latin-amerikansk erhvervssamarbejde og udviklingshjælp samt et kulturhistorisk projekt om udgivelse af sydstatslitteratur i USA.

Udover samarbejdet med indenlandske og udenlandske forskningsmiljøer er centret i dialog med en række ikke-akademiske organisationer, institutioner og virksomheder, der har interesse i "the Americas".

YDERLIGERE INFORMATION:

CENTERLEDER, LEKTOR NIELS BJERRE-POULSEN

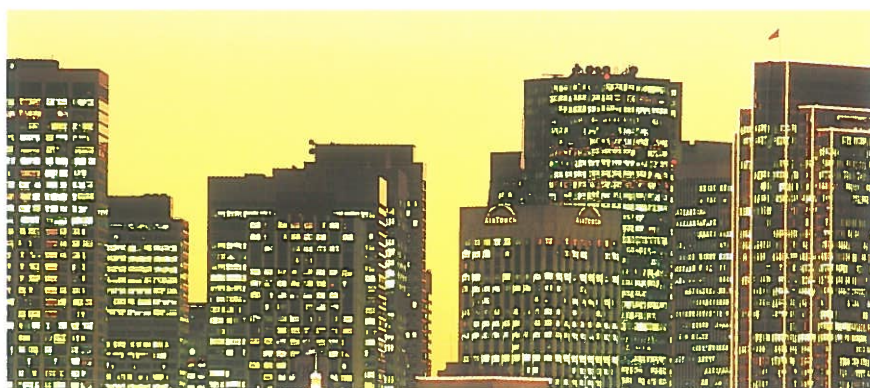
TLF: 3815 3170

E-MAIL: nbp.eng@cbs.dk

Amerikanske Studier som fag

Siden 2001 har Amerikanske Studier været et kombinationsfag på bacheloruddannelsen, og fra september 2004 bliver faget også udbudt som profilfag på cand.ling.merc. Profilfaget er bygget op omkring tre tematiske blokke, nemlig politik og samfundsforhold, kultur og identitet samt markedsforhold. De færdige kandidater vil have kompetence til at medvirke ved forhandlinger og kommunikationsopgaver, indhentning og analyse af information, projektledelse i erhvervs- og bistandsprojekter samt i forbindelse med virksomheders og organisationers aktiviteter i Nord-, Mellem- og Sydamerika.

På trods af en stadig større økonomisk integration er kontrasterne mellem Nord- og Sydamerika stadig meget iøjnefaldende.

Stormestre i litteratur

Med Per Øhrgaard som gæsteforfessor i tysk sprog og kultur styrker CBS den nye, sproglige profil.

Oversættelse af skønlitteratur er andet og mere end at finde de rette ord. Hvor oversættelse af juridiske, tekniske eller økonomiske tekster i høj grad drejer sig om præcision på ordniveau, består oversættelse af litteratur også i præcist at indfange og gengive den stil, tone og retorik, der kendetegner originalværket. Og til forskel fra f.eks. litterære fortolkninger skal resultatet af oversættelsen bestå af ét facit uden mellemregninger.

Men ikke nok med det. En oversætter er også nødt til at være hjemme i hele den kulturelle og samfundsmæssige kontekst, der indgår i et litterært værk. For uden en dybtgående kultur- og samfundsforståelse vil væsentlige dimensioner gå tabt. For at kunne videreformidle en tysk forfatters intentioner og udfordringer af læserne er det vigtigt at være klar over, hvilken viden der er implicit for de tyske læsere.

Netop den kunst er Per Øhrgaard ekspert i. Med oversættelsen af alle Günther Grass' bøger siden midt i 70'erne, flere bøger af Hans Magnus Enzensberger samt værker af Kafka, Schiller og mange andre tyske forfattere er den nye gæsteforfessor på CBS en højt berømmet oversætter af tysk litteratur.

– Sætninger er sjældent entydige, ja faktisk lever skønlitteratur jo af at være flertydig. En oversættelse kan aldrig være komplet dækkende, men den kan alligevel være tro mod originalen ved at bevare noget af det fremmede særkende. Og hvis sproget i en bog er svært på tysk, så skal det også være svært på dansk, understreger Per Øhrgaard, som i øvrigt ikke bekender sig til bestemte principper for oversættelse. Han gør sig i stedet umage for at kigge på hvert værk med friske øjne og benytter så de stilistiske redskaber, der egner sig bedst.

Sproget kan ikke stå alene

Per Øhrgaard har i mange år ment, at sprogfag blev nødt til at udvide sig i retning af også at dække et sprogområdes kulturelle, samfundsmæssige, historiske og økonomiske forhold – dog uden at slække på den sproglige kompetence. Hermed understøtter den nye gæsteforfessor i høj grad profilen på Fakultet for Sprog, Kommunikation og Kultur, hvor han underviser i Europæiske Studier samtidig med, at han naturligvis også underviser tyskstuderende.

I sin tiltrædelsesforelæsning "Penge eller livet – nogle tyske forfattere om økonomi" demonstrerede Per Øhrgaard på elegant vis, hvordan litteratur og økonomisk historie kan være forbundet. Tyske romanforfattere som f.eks. Goethe, Thomas Mann og Günter Grass har ved hjælp af romanens symbolske kontekst skildret den økonomiske udvikling og de menneskelige konsekvenser heraf.

– Jeg forsker ikke i oversættelser – jeg laver dem. For mig er det et håndværk, et meget udfordrende håndværk, der naturligvis får ekstra dimensioner i kraft af, at jeg har lært nogle af forfatterne personligt at kende. Og samtidig er det en fantastisk måde at bevare følelsen med sprogets udvikling, fortæller Per Øhrgaard.

Rent forskningsmæssigt er Per Øhrgaard i færd med at definere et projekt om en vesttysk forfattersammenslutning fra 1950'erne og 60'erne, et projekt med fokus på at forbinde litteraturanalyse med kulturdebat og samfundsanalyse.

YDERLIGERE INFORMATION:

PROFESSOR PER ØHRGAARD
INSTITUT FOR FRANSK, ITALIENSK, RUSSISK,
SPANSK OG TYSK
TLF: 3815 3226
E-MAIL: poe.first@cbs.dk

Uanset om Rifbjerg udtrykker sig i lyrik, prosa, drama eller essay, spiller han på alle sprogets strenge og anslår en kraftfuld og original tone.

Klaus Rifbjerg adjungeret professor

En af dansk sprogs største mestre, forfatteren Klaus Rifbjerg, tiltrådte i december 2003 som adjungeret professor inden for området sprog, kommunikation og kultur med særligt henblik på sprogets skjulte dimensioner og grænseoverskridende potentiale. Rifbjergs bøger er oversat til ca. 20 forskellige sprog, og han tager med sin store sprogkundskab ofte aktivt del i oversættelsesprocessen.

I sin tiltrædelsesforelæsning "Forfatterne, talentet og pengene" gav Klaus Rifbjerg ved hjælp af citater fra nogle af litteraturhistoriens markante navne en interessant skildring af forfatternes forhold til penge og talent. Rifbjerg er tilknyttet Institut for Fransk, Italiensk, Russisk, Spansk og Tysk.

De klassiske kernekompetencer

Uddannelserne i tolkning og oversættelse udvikles sideløbende med udvidelsen af fakultetets faglige profil.

Sproglige kompetencer spiller en stadig vigtigere rolle i udviklingen af vidensamfundet på tværs af landegrænser. Alene udvidelsen af EU med adskillige nye sprog, men også internationaliseringen af erhvervslivet øger behovet for sproglige og interkulturelle kompetencer. Adgangen til nye markeder kræver erhvervssproglige kvalifikationer på et højt niveau inden for både oversættelse, tolkning, formidling på fremmedsprog og forståelse af fremmede kulturer.

Cand.ling.merc.-uddannelsen til translatør og tolk forsyner både private og offentlige virksomheder med sprogspecialister, der behersker oversættelse inden for såvel juridisk, teknisk og økonomisk sprog, og som kan tolke dialoger ved f.eks. forretningsforhandlinger samt rets- og politisager. Uddannelsen giver direkte adgang til at opnå beskikkelse som statsautoriseret translatør og tolk.

Konferencetolkning

At mestre simultantolkning og konsekutiv tolkning, dvs. efterfølgende tolkning af en tale, kræver en overbygningsuddannelse som konferencetolk. I samarbejde med universiteter i 10 andre lande samt EU kommissionen og EU parlamentet udbyder CBS den et årige European Master in Conference Interpreting. Formålet er at uddanne tolke til EU's institutioner samt til andre internationale organisationer og det private tolkemarked. Masteruddannelsen forudsætter, at de nødvendige sprogkundskaber er på plads og er derfor koncentreret om specifikke tolkefærdigheder og tolketeori samt notatteknik, hukommelsestræning og præsentationsteknik.

Det har hidtil primært været muligt at uddanne sig til konferencetolk med sprogkombinationer blandt sprogene

dansk, engelsk, tysk, fransk, spansk og italiensk, men også sprog som polsk, ungarsk, russisk og litauisk har været repræsenteret. Og fremover forventes der øget interesse for de nye EU-sprog på uddannelsen.

CBS udbyder desuden uddannelsen som statsprøvet tolk, der er en etårig diplomuddannelse. Denne uddannelse kvalificerer til at tolke for flygtninge og indvandrere i dialogen med offentlige myndigheder, politi, domstole, sundhedsvæsen mv. Uddannelsen kan læses i sprog, som ikke udbydes på cand.ling.merc., f.eks. arabisk, farsi, polsk, tyrkisk, bosnisk/serbisk/kroatisk mv.

Translatører i "eksotiske" sprog

Handelshøjskolen står også for translatøreksamen i de sprog, som CBS ikke selv tilbyder undervisning i, men hvor sprogkundskaberne er opnået på anden vis, f.eks. via familiemedlemmer eller ved ophold i udlandet. I de senere år er der udklækket translatører i f.eks. svensk, polsk, rumænsk og tyrkisk, og i princippet kan man blive statsautoriseret translatør i alle tænkelige sprog – forudsat at der kan fremskaffes kvalificeret bedømmelse.

Efter en egnethedsprøve i sproget skal den studerende udarbejde en speciale-

CBS deltager i samarbejdet om den europæiske masteruddannelse i Conference Interpreting, der uddanner tolke til bl.a. EU's institutioner.

opgave på dansk, og undervejs tilbyder CBS en række mindre seminarer og virksomhedsbesøg som støtte for opgaveskrivningen. Ved hjælp af eksaminatorer og censorer blandt statsautoriserede translatører forestår CBS den endelige eksamen og er dermed garant for indholdet, bl.a. at translatøren behersker fagsprog inden for jura, økonomi og teknik.

YDERLIGERE INFORMATION:

DEKAN OLE HELMERSEN

TLF: 3815 3298

E-MAIL: oh.spfak@cbs.dk

Æresdoktor

I forbindelse med årsfesten 2003 udnævnte CBS professor Hans P. Krings fra Universität Bremen til æresdoktor. Krings blev udnævnt på grund af sin store indsigt i oversættelsesteori og værdifulde bidrag til oversættelsesforskningen, hvor han har undersøgt meget omfattende mængder empirisk materiale og sat nye krævende standarder for empirisk forskning inden for oversættelse.

CBS Executive mod europæisk topklasse

Executive uddannelser spiller en afgørende rolle for CBS' strategiske målsætning om en placering i toppen af Europas business schools. Med ti programmer er CBS i dag den business school i Europa, der har flest forskningsbaserede masterprogrammer på executive niveau. Programmerne Executive MBA, MBA Shipping & Logistics og det skræddersyede Global Executive MBA er alle engelsksprogede med en markant international profil. Det gælder også det seneste skud på stammen, Danmarks første fuldtids-MBA, der slog dørene op for første hold i 2003. Den nye MBA er en af de mest ambitiøse satsninger i de senere år og spydspids for CBS' mål om anerkendelse blandt de ti bedste europæiske executive masterprogrammer.

2003 var også startåret for den nye MBA in Technology, Market and Organisation, og yderligere to masterprogrammer er under udvikling med planlagt start i 2005, nemlig Master of Health Management og Master of Corporate Communication. Desuden har CBS i 2003 lanceret en Doctor of Business Administration, der er en femårig deltidsuddannelse for erhvervsfolk, der ønsker at tage en ph.d.-grad.

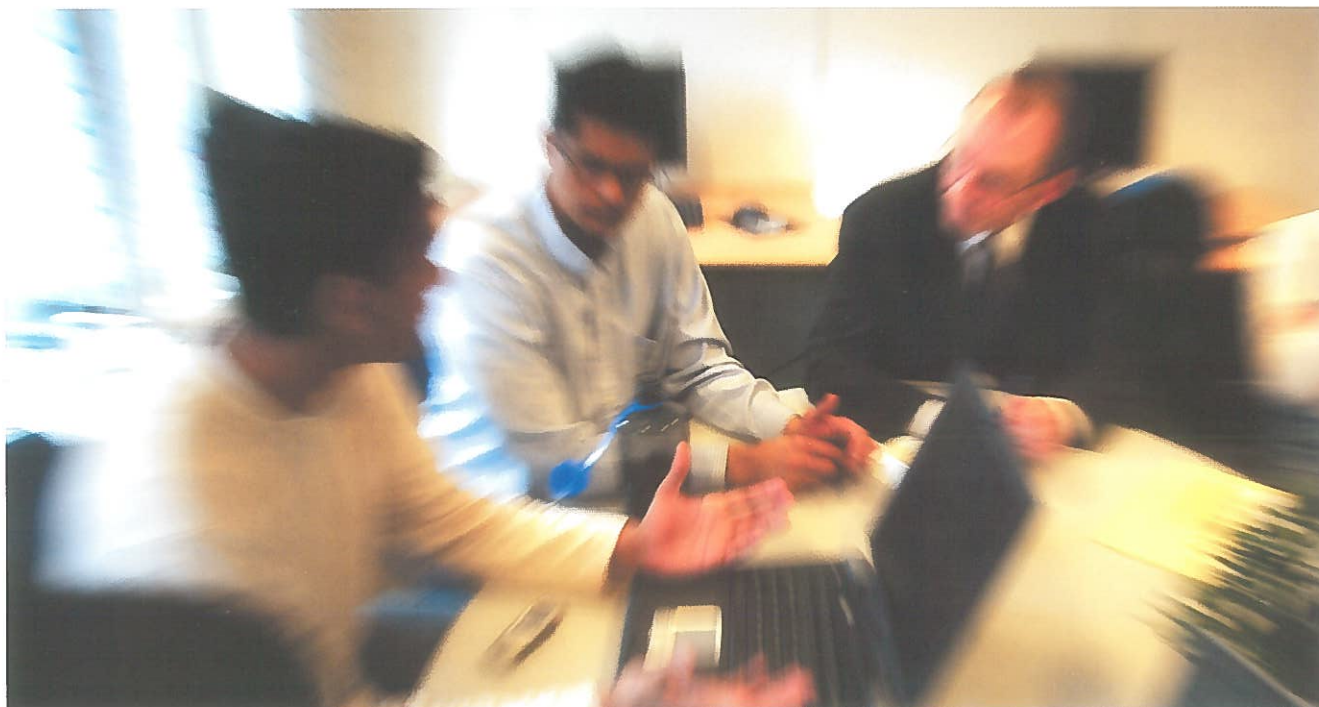
CBS Center for Executive Learning and Leadership (CELL) har med sine executive masterprogrammer og øvrige forskningsbaserede efter- og videreuddannelser vist vejen til et tæt og forpligtende partnerskab med erhvervslivet, hvor virksomheder, undervisere og studerende sammen skaber ny viden og nye udviklingsmuligheder. Samtlige masterprogrammer er sponsoreret af private og offentlige virksomheder, og størstedelen af de cases, der indgår i uddannelserne, er konkrete problemstillinger fra virksomhedernes dagligdag. Desuden modtager CBS bidrag fra en række erhvervsfonde, der gør det muligt dels at yde stipendier, dels at tiltrække nogle af de bedste internationale forskere og undervisere som gæsteprofessorer.

Læring og udvikling er sammen med netværksskabelse centrale elementer i CELL's mission. Knyttet til masterprogrammerne er en række topledere fra erhvervslivet, der stiller sig til rådighed som mentorer og sparringspartnere for de studerende. Dermed kan CELL tilbyde et unikt udviklings- og læringsmiljø for såvel studerende og erhvervsfolk som for Handelshøjskolens undervisere og forskere. Det giver en utrolig synergi, der af alle parter fremhæves som meget værdifuld.

Handelshøjskolens Efteruddannelsescenter udbyder skræddersyede lederudviklingsprogrammer og efteruddannelse til erhvervslivet baseret på CBS' forsknings- og undervisningsmæssige kompetence.

Stærk international MBA-profil

Det første hold studerende på full-time MBA er nøje udvalgt blandt mange ansøgere.

CBS' nye internationale flag-skib, det etårige full-time MBA Program, fik en flyvende start med fuldt hold i 2003.

CBS kunne i september byde velkommen til det første fuldtids-MBA hold med 38 deltagere fra 18 forskellige lande. Målet om mindst 70% udenlandske studerende blev opfyldt i uddannelsens første år, og der har været rift om pladserne. For at sikre et højt kvalitetsniveau blev deltagerne nøje udvalgt blandt 110 ansøgere. Alle studerende har aflagt en GMAT-test (Graduate Management Admission Test) og har været igennem et omfattende interview før optagelsen, hvor både de faglige og personlige kvaliteter er blevet vurderet.

Det store deltagerantal skyldes ikke blot den danske full-time MBA's særlige profil, men også en meget intensiv markedsføring, hvor programdirektør Mike Hall og hans stab har rejst verden rundt for at skabe opmærksomhed om det nye MBA-program ved en lang række uddannelsesmæssige møder.

Internationalt hold

De 38 deltagere kommer fra Europa, Fjernøsten, Nord- og Sydamerika. Dermed ligger CBS som nr. 13 blandt verdens 200 udbydere af full-time MBA målt på bredden i international sammensætning. 16% af deltagerne er kvinder, og en tredjedel af holdet har en kandidatgrad i forvejen. Der er en del ingeniører på holdet, der bl.a. også tæller en læge, jurist, arkitekt, psykolog og en datamatiker.

– Vi er stolte over de meget velkvalificerede deltagere, der har valgt at bruge et år på at tage en MBA her på CBS. Men vi har også gjort os store anstrengelser for at tilbyde et helt unikt program, som de studerende ikke kan få andre steder i verden. Uddannelsen er desuden særdeles internationalt orienteret og har en stærk placering i Øresundsregionen, siger Claus Valentiner, direktør for CBS Center for Executive Learning and Leadership, der samler alle CBS' executive masteruddannelser.

Højt ambitionsniveau

Ambitionen for næste års hold er 50 deltagere, og forhåndsinteressen er stor. Mike Hall og hans stab har i efter-

året 2003 lagt vejen forbi 25 byer i 20 lande for at rekruttere nye deltagere, primært i Europa, Nord- og Sydamerika. Og i starten af 2004 er turen gået til Japan, Korea, Thailand, Indien, Taiwan, Filippinerne og Malaysia.

Det nye fuldtids-MBA program er på alle måder en ambitiøs satsning, og det er uddannelsens erklærede mål at være blandt de ti bedste europæiske skoler på Financial Times' rangliste inden 2010.

– Full-time MBA er alfa og omega som spydspids for CBS' internationale anerkendelse. Den er med til at sikre os en plads i toppen af europæiske business schools, understreger Mike Hall.

Vidensintensiv fokus

Den faglige opbygning af CBS' fuldtids-MBA er unik på flere områder.

CBS' full-time MBA har som den første i verden primært fokus på vidensintensive virksomheder som for eksempel it-, medicinal-, farmaceutiske og biotekvirksomheder. Det faglige indhold er organiseret i ni femugers moduler, hvor de sidste fem moduler fra marts til august er dedikeret til et afsluttende strategiprojekt, som mindre grupper af studerende udfører for udvalgte virksomheder. Projektet omfatter en dybdegående branche- og virksomhedsanalyse, håndtering af en relevant strategisk problemstilling samt en implementeringsplan. Via projektet bliver de MBA-studerende i en konkret situation fra virkeligheden for alvor udfordret på deres nye viden om ledelse.

Stærkt koncept for strategiprojekter

– Den måde, strategiprojekterne er integreret i full-time MBA-forløbet, sikrer et højt fagligt indhold med stor værdi for såvel studerende som de involverede virksomheder, forklarer professor Per Jenster, der har været primus motor i udviklingen af uddannelsens faglige profil.

– Med vores mangeårige erfaring fra executive MBA-uddannelsen har CBS et stærkt koncept for at udføre strategiprojekter, hvor det uddannelsesmæssige element er i fokus. Vi tilbyder strategiske konsulentprojekter på højt niveau, hvor de studerende kommer til at lægge omkring 1000 timers arbejde i en virksomhed, der forpligter sig til at donere 100.000 kr. til udvikling af MBA-studiet og scholarships til studerende. De indlysende fordele for begge parter gør, at intensiteten på begge sider af bordet bliver høj, fastslår Per Jenster.

Unik mentorordning

En lige så vigtig del af MBA-forløbet er at sikre deltagerne et solidt udviklings-

forløb omkring deres egne ledelsesmæssige kompetencer. Med det formål tilbydes en enestående mentorordning, Leadership Mentoring Scheme, hvor grupper med 4-5 studerende tilknyttes to mentorer fra erhvervslivet. Dels en "grey wolf", dvs. en erfaren topleder og dels en "young lion", der typisk er en tidligere executive MBA-studerende. Mentorerne følger deltagerne gennem hele MBA-forløbet og bidrager med såvel fagligt input som personlig sparring.

Mentorforløbet er bygget op omkring fire retninger inden for ledelsesudvikling, nemlig personlig udvikling, team-samarbejde, videnledelse og endelig Corporate Governance-problematikken med fokus på bl.a. etik og socialt ansvar.

Ikke blot MBA-programmets indhold, men også undervisningens kvalitet er af høj klasse. Cirka halvdelen af underviserne kommer fra nogle af de førende business schools i udlandet og komplementerer dermed CBS' egne internationalt orienterede undervisere.

YDERLIGERE INFORMATION:

DIREKTØR CLAUS VALENTINER
CBS CELL

TLF: 3815 3025
E-MAIL: cv.cell@cbs.dk
www.cell.cbs.dk

PROGRAMDIREKTØR MIKE HALL
TLF: 3815 3005
E-MAIL: mh.mba@cbs.dk

STUDIELEDER, LEKTOR THOMAS RITTER
TLF: 3815 2518
E-MAIL: ritter@cbs.dk

UDDANNELSEN GENERELT:
www.ftmba.dk

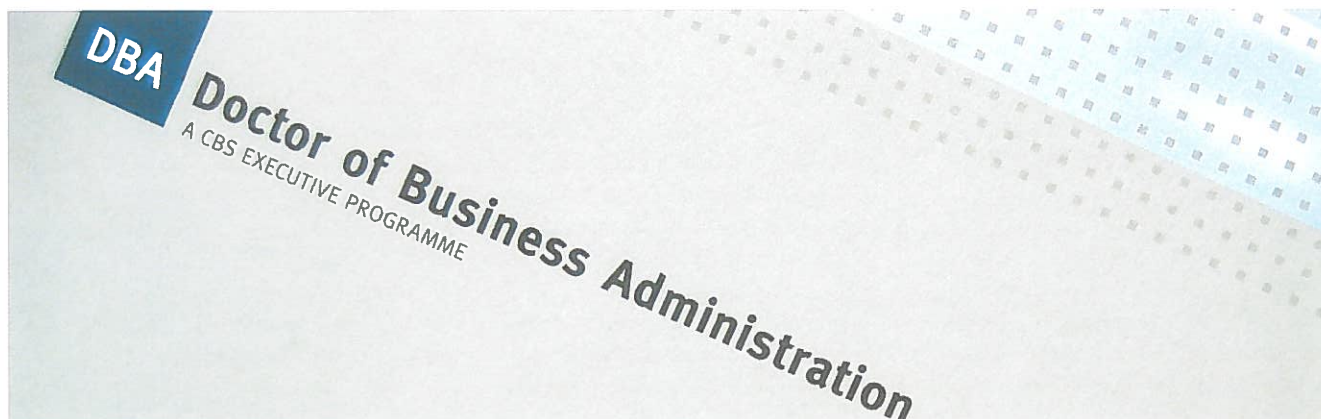
STRATEGIPROJEKTER PÅ FULL-TIME MBA:
www.mba-spice.dk

Advisory Board for full-time MBA

- Bent Christensen, President, Medicon Valley Academy, Denmark
- Jukka Pertola, CEO, Siemens, Denmark
- Thomas Vollmann, Professor, IMD International, Schweiz
- Christian Dyvig, Partner, Nordic Capital of Private Equity, Denmark
- Chris Schnor, Executive Board Member, Wintherthur Insurance, Switzerland
- Nils Smedegaard Andersen, Managing Director, Carlsberg Breweries, Denmark
- Jagdish Parikh, Managing Director, Lemuir Group of Companies, India
- Annette Sadolin, Executive Director, GE-Franconia, Tyskland
- Francisco Szekely, former Vice Minister for Environmental Planning, Mexico
- Jon Dyhre Hansen, Partner, Bech, Bruun & Dragsted, Denmark
- Torbjørn Caesar, Executive Vice President, CDC GlobeleQ, England
- Henning Boysen, President & CEO, Gate Gourmet, Switzerland
- Juan Rada, Senior Vice President, Oracle Europe, Middle East and Africa
- Peter Perregaard, CEO, Oracle, Denmark
- Casper Rørsted, Director, HP/Compaq Europa, Middle East and Africa
- Karsten J. Møller, Major General, Royal Danish Defense College, Denmark.

Ny vej til en doktorgrad

En DBA-uddannelse giver erfarne erhvervsfolk mulighed for at fordybe sig i et individuelt studieforløb.

Den nye forskeruddannelse, Doctor of Business Administration, følger endnu en streng til netværket af samarbejdsrelationer mellem erhvervslivet og CBS.

CBS startede i foråret 2003 et femårigt DBA-program målrettet erhvervsfolk, der ønsker at tage en ph.d.-grad ved siden af deres daglige arbejde.

– Hvor en ph.d. på fuld tid især er interessant for unge forskere, er DBA-uddannelsen en slags executive ph.d. for erhvervsaktive ledere. DBA en fagspecifik forskeruddannelse inden for et selvvalgt område og ligger ideelt set i forlængelse af en MBA, forklarer lektor Thomas Ritter, Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse, der har været primus motor i udviklingen af DBA.

Erhvervsrettet forskning

Mens et ph.d. projekt som regel bygges op omkring en teori, tager DBA omvendt udgangspunkt i den studerendes ofte mangeårige erhvervs erfaring.

– For CBS er det en helt ny mulighed for samspil med erhvervslivet. Et DBA-projekt er ikke bare en case, men en problemstilling fra virkelighedens verden som bliver analyseret på højt teoretisk niveau, understreger Thomas Ritter.

DBA-programmet er normeret til fem år baseret på ca. 20 timer ugentligt og

koster i alt 360.000 kr. Uddannelsen har ikke en fastlagt studieplan, men derimod en studieramme der skal udfyldes individuelt. Det giver mulighed for at skræddersy et studieforløb efter den enkeltes ønsker og behov med en indbygget fleksibilitet, der tager højde for skiftende arbejdsbelastning over de fem år.

En DBA-kandidat kan frit vælge emne inden for alle fagområder på CBS. De studerende knyttes til forskerne og fagmiljøet i det projektrelevante institut, men DBA programmet er også forankret i Center for Executive Learning and Leadership (CELL). Det sikrer en fælles referenceramme for alle DBA-studerende, der mødes i CELL-regi til faglige og sociale arrangementer med mulighed for at netværke på tværs. DBA er en uddannelse under ph.d.-bekendtgørelsen og er derfor underlagt de samme krav og bedømmelseskriterier.

God start for DBA

De første kandidater påbegyndte uddannelsen i efteråret, og der er kontakt til mange interesserede. Men det er kun begyndelsen, forudser Thomas Ritter.

– DBA er en ny og spændende samarbejdsform mellem erhvervslivet og Handelshøjskolen. Med de erfaringer, der er gjort i Tyskland og England, er vi overbevist om, at programmet vil tiltrække mange erfarne erhvervsfolk.

Lars Ohnemus, adm. direktør i investeringsfonden Baltic Property Trust, er en

af dem, der har taget springet. Han skal de næste 4-5 år arbejde sig dybt ned i sammenhængen mellem virksomheders branding og finansielle resultater. Lars Ohnemus har meldt klart ud til sin bestyrelse og medarbejdere, at han i de kommende år tager én dag ud af kalenderen hver uge for at studere.

– Som topleder skal der hele tiden tages hurtige beslutninger. Der er ikke tid til fordybelse. Min motivation til at starte på DBA er at få lov til at gå dybere ned i et emne og tænke lidt større tanker. Her har det været fantastisk inspirerende at komme tættere på Handelshøjskolen og få nye impulser i et spændende miljø. Jeg har fået adgang til et stort vidensnetværk, ligesom jeg kan trække på resourcer til at gennemføre de omfattende undersøgelser, der skal danne grundlag for min afhandling. Den helt store drivkraft er den intellektuelle og akademiske udfordring, understreger Lars Ohnemus.

YDERLIGERE INFORMATION:

STUDIELEDER LARS HAAKANSON
TLF: 3815 2533
E-MAIL: lh.int@cbs.dk
www.dba.cbs.dk

Ledelse når teknologien er motor

Executive MBA in Technology, Market and Organization fokuserer på forretningsledelse, når teknologien er drivkraften for udvikling.

– Mens den klassiske MBA er en generel forretningslederuddannelse, er TMO rettet mod ledere i teknologiintensive virksomheder, der i særlig grad er afhængige af hele tiden at flytte grænserne for viden og teknologi i en vedvarende innovations- og udviklingsproces. Disse kompetencer i forretningsledelse er lige vigtige for ledere med en teknisk ingeniørmæssig eller erhvervsøkonomisk baggrund, siger studieleder Peter Karnøe om den nye internationale MBA-TMO, der startede i 2003 med 30 deltagere.

Nyt koncept

– Som navnet antyder, handler TMO om at se og skabe betingelser for og sammenhænge mellem teknologiske muligheder og markedsmuligheder. Eller som vi ynder at udtrykke det: Hvordan får man værdiskabelse ud af den drilske teknologi og det ureglerlige marked samtidig med, at man opbygger en udviklende organisation, der tør udfordre sig selv.

Ifølge Peter Karnøe dækker TMO hele udviklingsprocessens skrøbelige grundlag fra første ide over de første kunder til "resten af verden er erobret". Uddannelsen sigter mod at give deltagerne en kompleksitetsbaseret forståelse for disse processer samt indsigt i, hvordan de kan analyseres, og hvordan ledelses- og organiseringsprocesser kan udvikles.

– Det er nyt i CBS-regi at samle disse problemstillinger i en MBA, men den store interesse for det første TMO-hold viser med al tydelighed, at behovet er der, pointerer Peter Karnøe.

Internationalt lærerkorps

For at sikre input fra ledende business schools varetages op til 40% af undervisningen af et internationalt lærer-

korps fra nogle af verdens absolut førende universiteter. Professor Raghu Garud, Stern School of Business ved New York University, professor Michael Cusumano fra MIT og professorerne Kathy Eisenhardt og Robert Burgelman fra Stanford er blandt de internationale kapaciteter, der underviser på MBA-TMO. Det toårige uddannelsesprogram omfatter også studieture til udlandet. Den første gik til iværksætternes højborg, Silicon Valley og omfattede både undervisning samt besøg hos bl.a. Intel, HP og iværksættere.

Svar på industriens udfordring

Fra erhvervslivets side hilser formanden for Dansk Industri, Johan Schrøder, det velkomment, at Handelshøjskolen med MBA-TMO bidrager til at fremme teknologivirksomheders internationale position.

– Hvis jeg havde været 35-45 år i dag, ville jeg straks melde mig på MBA-TMO, siger Johan Schrøder, formand for Dansk Industri.

– Virksomheder beskæftiget med avanceret teknologi kender udmærket udfordringerne i at få teknologi- og markedsskabelse til at blomstre. For at produkter og services kan blive en succes kræver det, at man dyrker en lang række specialer, og at samspillet mellem disse plejes. Det kræver også, at virksomhederne lærer at agere i netværk; netværk med eksisterende og potentielle kunder, netværk med andre teknologiskabende virksomheder og institutioner, netværk med alliancepartnere – ja, måske endda netværk med konkurrenter. Alt dette kræver ledelse og organisation, og MBA-TMO er et betydningsfuldt bidrag til, at danske ledere kan løfte udfordringerne, understreger Johan Schrøder.

Deltagerne på det første MBA-TMO hold repræsenterer et bredt udsnit af danske virksomheder som bl.a. Danisco, Lundbeck, PLS Rambøll, FLS, Vækstfonden, Nokia, Nordea og Medicon Valley Academy. Optag til næste hold med start i 2005 begynder i foråret 2004.

YDERLIGERE INFORMATION:

STUDIELEDER PETER KARNØE

TLF: 3815 2815

E-MAIL: pka.ioa@cbs.dk

PROGRAMDIREKTØR RIE SNEKKERUP

TLF: 3815 2998

E-MAIL: rs.mmd@cbs.dk

www.mba-tmo.dk

Nye master-uddannelser

Master of Corporate Communication og Master of Health Management bliver de næste skud på stammen af CBS CELL's lange række af executive masterprogrammer.

Virksomhedskommunikation er et strategisk satsningsområde på CBS. Lancering af den nye Master of Corporate Communication (MCC) er et vigtigt led i bestræbelserne på at styrke og fokusere aktiviteterne inden for kommunikation. Det toårige engelsksprogede MCC program er svaret på erhvervslivets stigende ledelsesmæssige fokus på og behov for at integrere kommunikation i alle øvrige strategiske ledelsesopgaver - en kommunikation der har til formål at etablere en konstruktiv dialog med den lange række af stakeholdere, som organisationer konfronteres med i dag.

MCC er målrettet ledere, der arbejder med kommunikation på strategisk niveau. Den toårige deltidsuddannelse er fordelt på fire moduler og dækker emner, der hver for sig er centrale for organisationens strategiske kommunikation og de ledelsesprocesser, der er nødvendige for at udvikle og implementere en kommunikationsplatform. Det internationale perspektiv er afgørende for programmet, og undervisningen varetages derfor af CBS' egne internationalt orienterede forskere og lærerkræfter fra globalt anerkendte universiteter.

Det første hold er planlagt til at starte i januar 2005 med omkring 40 deltagere.

Master i sundhedsledelse

I det moderne samfund er der pres på sundhedssektorens ledere. De og deres medarbejdere skal tilpasse og omstille sig og kunne håndtere hurtige forandringer. Det er baggrunden for CBS' kommende Master of Health Management (MHM), der netop fokuserer på forandring, ledelse og organisation i sundhedssektoren. Formålet med MHM er at give sektorens ledere og

sundhedsplanlæggere redskaber og evne til at reflektere og handle under disse vilkår.

Uddannelsens faglige profil er baseret på tre centrale begreber; proces, viden og kommunikation. Og programmet er baseret på forskning inden for sundhedsområdet, der bl.a. er gennemført på CBS' Forskningscenter for Ledelse & Organisation i Sygehusvæsenet. Men MHM vil også lægge stor vægt på at inddrage de studerendes egne praktiske erfaringer for at opnå et optimalt samspil mellem forskning og praksis under hele det toårige forløb. Deltagelse kræver derfor mindst fem års erhvervserfaring efter endt uddannelse og ledelseserfaring i en del af denne periode.

Det første hold MHM-studerende skal efter planen begynde deres uddannelse i februar 2005.

YDERLIGERE INFORMATION

MASTER OF CORPORATE COMMUNICATION
STUDIELEDER, PROFESSOR
SUSANNE BECKMANN
TLF: 3815 3202
E-MAIL: SCB.IKL@CBS.DK
WWW.MCC.CBS.DK

MASTER OF HEALTH MANAGEMENT
PROGRAMDIREKTØR
POUL-ERIK DAUGAARD-JENSEN
TLF: 3815 3622
E-MAIL: pdj.mhm@cbs.dk
www.mhm.cbs.dk

Administrerende direktør Peter Bjerregaard.

Første Masters in Shipping and Logistics

- Mere end to års hårdt arbejde er blevet belønnet med en eksamen fra et af de bedste uddannelsesprogrammer i shippingbranchen - ikke alene i Danmark, men internationalt, fastslog Peter Bjerregaard, adm. direktør for Danmarks Rederiforening i sin tale til de nybagte MBA'ere in Shipping and Logistics ved CBS' dimittendfest i oktober 2003.

Den toårige MBA in Shipping and Logistics er en deltids lederuddannelse, der sigter mod at give deltagerne den nyeste indsigt i moderne ledelsesteorier og deres anvendelse i den maritime sektor. Programmet afspejler et helhedsorienteret syn på shipping, der integrerer teknologiske aspekter med søret og logistik. Et nyt hold med 25 studerende fra 12 lande startede i december 2003.

YDERLIGERE INFORMATION:

PROGRAMDIREKTØR IRENE ROSBERG
TLF: 3815 3355
E-MAIL: ir.mbs@cbs.dk

STUDIELEDER POUL SCHULTZ
TLF: 3815 2526
E-MAIL: schultz.int@cbs.dk
www.shippingmba.com

Action Learning lederudvikling

Handelshøjskolens Efteruddannelsescenter er kendt for skræddersyede lederudviklingsprogrammer, der styrker deltageres ledelsesmæssige og forretningsmæssige kompetencer.

Fra august 2004 afvikles Servicebranchens Chefakademi for 13. gang og er dermed det længst fungerende skræddersyede lederudviklingsprogram på Handelshøjskolens Efteruddannelsescenter. Der er tale om et forskningsbaseret udviklingsforløb over ti måneder for erfarne ledere i servicevirksomheder. Programmet er udviklet af Handelshøjskolens Efteruddannelsescenter i samarbejde med nogle af de førende danske servicevirksomheder; BRFkredit, Group 4 Falck, ISS Danmark, Københavns Lufthavne, Rambøll og TDC.

BRFkredit

Til dato har over 225 deltagere gennemført lederudviklingsprogrammet, der er bygget op af seks moduler, to studieture i udlandet samt projektarbejde i grupper. Den ledelsesmæssige og forretningsmæssige udvikling foregår dels gennem Action Learning baseret projektarbejde i egen virksomhed, dels ved teoretisk fagligt arbejde med virksomhedens og egne udfordringer. Det succesfulde program fungerer også som grundkoncept for andre lederudviklingsprogrammer.

– Med Servicebranchens Chefakademi indgår Handelshøjskolens Efteruddannelsescenter i en stærk alliance med deltagervirksomhederne, der bidrager til læringsprocessen med konkrete projekter og stiller interne proceskonsulenter til rådighed til støtte for projekt-

grupperne. I Handelshøjskolens Efteruddannelsescenter besidder vi evnen til at aktivere deltageres erfaringer på et højere teoretisk niveau. Det er vores opgave at skabe rum for perspektivering og refleksion i forhold til de praktiske problemstillinger, deltagerne sidder med i virksomhedernes daglige drift, forklarer direktør for Handelshøjskolens Efteruddannelsescenters Peter Stolt.

RAMBOLL

Lederudvikling i Novozymes

Handelshøjskolens Efteruddannelsescenter kunne i 2003 føje endnu en virksomhed til kundelisten med udvikling af et skræddersyet lederudviklingsprogram til enzymproducenten Novozymes A/S. Der er tale om et virksomhedsorienteret forløb for 22 ledere i en række af virksomhedens stabsfunktioner inden for finans, it og jura i Danmark og udlandet.

Københavns Lufthavne CPH

Hele det engelsksprogede forløb omfatter seks moduler af 3-4 dages varighed, der afvikles i perioden september 2003 til december 2004. De enkelte moduler er temaopdelt med fokus på strategi- og forretningsudvikling, forandringsledelse, finansielle forhold samt projekt- og videnledelse. Foruden generel forretnings- og ledelsesmæssig udvikling gennem virksomhedsrelevante projektarbejde er det formålet at stimulere deltageres personlige udvikling og etablere netværk på tværs af organisationen.

Falck

Modulerne og projekterne er udviklet i samspil med Novozymes' ledelse, der sikrer programmets forankring i virksomheden gennem identifikation af problemstillinger, som virksomheden har brug for at få belyst. Programmet er baseret på action learning, der sikrer, at læringsprocessen integreres i Novozymes' organisatoriske og forretningsmæssige processer. Det gør det muligt for deltagerne under hele forløbet at spejle de teoretiske overvejelser i dagligdagens konkrete praksis.

YDERLIGERE INFORMATION:

DIREKTØR PETER STOLT

TLF: 3815 2007

E-MAIL: ps.hhe@cbs.dk

www.hhe.dk

Ærespriser for unik ledelse

Ved årsfesten i 2003 blev en nyindstiftet ærespris for første gang tildelt fremtrædende erhvervsledere.

I anledning af Handelshøjskolens 85-års jubilæum i 2002 blev der indstiftet en ærespris, som ved årsfesten i marts 2003 blev uddelt for første gang. Æresprisen vil hvert femte år blive givet til fremtrædende erhvervsledere som en understregning af det langvarige og tætte samarbejde mellem CBS og erhvervslivet om forskning og uddannelse. Prisen tildeles ledere for enestående og vedholdende indsats i dansk erhvervsliv – altså ledere der kan tjene som inspiration for forskere, andre erhvervsledere og ikke mindst for de studerende, som skal være næste generations ledere og idéskabere.

Den ene prismodtager var **Mads Øvlisen**, som blev anerkendt for hans visionære lederskab af Novo Nordisk frem til 2000 og for evnen til at forene virksomhedens sociale ansvar med global konkurrenceevne.

Den anden ærespris blev tildelt **Kjeld Kirk Kristiansen** for innovativ ledelse af LEGO med børns kreativitet i centrum for værdibaseret ledelse.

Ved uddelingen af priserne fremhævede rektor Finn Junge-Jensen de to prismodtageres unikke resultater i form af virksomhedernes internationale førerpositioner og understregede deres særegne evne til innovation og til at udnytte modsætninger og paradokser meningsfuldt i ledelse.

Mads Øvlisen og Kent Kirk Kristiansen blev ved årsfesten 2003 hædret for deres enestående og vedholdende indsats i dansk erhvervsliv.

Udover æren fik de to prismodtagere overrakt hver en krukke udformet af keramikeren Alev Siesbye.

Adjungerede professorer

Lars Goldschmidt, markedschef for Dansk Handel & Service, er blevet udnævnt til adjungeret professor i virksomhedsledelse med tilknytning til Handelshøjskolens Center for Virksomhedsudvikling og Ledelsesteknologi. I sin tiltrædelsesforelæsning "Danske ledelsesmodeller som barriere og drivkraft for den danske samfundsudvikling" analyserede Lars Goldschmidt danske ledelsesmodellers organisations- og værdisyn som bærer af politisk nytænkning og forandring.

Professor på Harvard University, **Frank Dobbin**, er blevet adjungeret professor inden for institutionel analyse og økonomisk sociologi. Med udnævnelsen knyttes Frank Dobbin til Institut for Organisation, hvor han i 1995 tilbragte et halvt år som gæsteforsker, og som han siden har haft et frugtbart samarbejde med. Frank Dobbins tiltrædelsesforelæsning "The New Firm: How Financial Markets Reshaped Corporations" var en inspirerende og provokerende fortolkning af væsentlige ændringer inden for Corporate Control.

Torbjörn Bredenlöv, docent ved Ekonomihögskolan, Växjö Universitet holdt tiltrædelsesforelæsning om "Forandring og forandringsarbejde som en ideologiskabende proces". Her bidrog den adjungerede professor til en ny teori om ledelse af forandringer, hvor han bl.a. gjorde op med forestillingen om, at forandringsprocesser skal kontrolleres og styres fra centralt hold. Med udnævnelsen inden for området forandringsledelse er Torbjörn Bredenlöv tilknyttet Institut for Ledelse, Politik og Filosofi.

Videnskabsjournalist, forfatter, foredragsholder mm., **Tor Nørretranders**, er udnævnt til adjungeret professor med tilknytning til Institut for Ledelse, Politik og Filosofi på området videnskabsfilosofi. Tor Nørretranders beskæftiger sig med erkendelsesspørgsmål og videnskabens rolle i kulturen, og ved sin tiltrædelsesforelæsning talte han om temaet "Viden – vare eller gave?". Tor

Bo Lidegaard holdt en tankevækkende tiltrædelsesforelæsning om, hvordan cand.-polit.'er siden 2. verdenskrig har indtaget toppen af centraladministrationen og dansk politik.

Nørretranders reflekterede her over tendensen til, at viden og kultur i stigende grad får karakter af produkter, hvis nytte begrænses af copyright, retigheder og patenter.

Henrik Dahl, forfatter, foredragsholder og direktør for Advice Analyse, er blevet adjungeret professor på området virksomheds- og ledelseskommunikation. Henrik Dahl, der er tilknyttet Institut for Ledelse, Politik og Filosofi, holdt tiltrædelsesforelæsning med titlen "Individens handling i sociale systemer – sociologiske og ledelsesmæssige perspektiver". Her gav Henrik Dahl sit bud på de krav, der stilles til mennesker i det hyperkomplekse netværks- og videnssamfund, hvor social kompetence og evnen til at læse og spille spillet er afgørende for succes.

Administrerende direktør for Bergsøe 4, **Mogens Holten Larsen**, gav i sin tiltrædelsesforelæsning "Når virksomheder træder i karakter" udtryk for sin opfattelse af begrebet Corporate Communication som en symbiose af virksomhedens kommunikation, organisation og handlinger. Mogens Holten Larsen beskæftiger sig i praksis netop med de temaer, som kommunikationsforskningen og undervisningen på CBS fokuserer på. Som adjungeret professor er Mogens Holten Larsen knyttet til Institut for Interkulturel Kommunikation og Ledelse.

Bo Lidegaard, kontorchef i Udenrigsministeriet og forfatter til bl.a. biografien om Jens Otto Krag, holdt tiltrædelsesforelæsning om "Cand.polit.'ernes indtog", hvor han beskrev perspektiver og planer for økonomisk vækst i Danmark 1945-72. I forelæsningen dokumenterede Bo Lidegaard den overvægt af cand.polit.'er, der har præget topposter i centraladministrationen og dansk politik siden 2. verdenskrig. Bo Lidegaard er adjungeret professor i erhvervshistorie og tilknyttet Institut for Ledelse, Politik og Filosofi.

Søren Hougaard er udnævnt til adjungeret professor på området entrepreneurship med tilknytning til Institut for Ledelse, Politik og Filosofi. Søren Hougaard er selv entrepreneur, ledelsesrådgiver, virksomhedsejer, ekstern lektor på CBS samt forfatter til bøger og artikler med fokus på markedsinnovative aspekter. I sin tiltrædelsesforelæsning "Aspekter af entrepreneurship – i tiden" leverede Søren Hougaard et bidrag til anskuelsen af begrebet og konstaterede bl.a., at der ofte mangler sammenhæng mellem entrepreneurs vision, ambition og ressourcer.

Også forfatteren **Klaus Rifbjerg** blev i 2003 udnævnt til adjungeret professor, se side 46.

Priser til CBS' forskere

En sand regn af priser er blevet tildelt en række af Handels-højskolens forskere for deres indsats i både undervisning og forskning i 2003.

FUHU's undervisningspriser

FUHU uddelte i 2003 to undervisningspriser. Adjunkt *Niels Thyge Thygesen* fra Institut for Ledelse, Politik og Filosofi fik den ene som en værdsat og ambitiøs underviser på såvel HA(kom.)-uddannelsen som på MPA-studiet. Lektor, dr. *Herbert Kortzab* fra Institut for Produktion og Erhvervsøkonomi, fik den anden undervisningspris for sin indsatsfulde undervisning på specielt cand.merc.-linjen Supply Chain Management.

Jorcks pris

Professor ved Institut for Interkulturel Kommunikation og Ledelse, *Majken Schultz*, har modtaget en pris fra Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond. Prisen er tildelt for *Majken Schultz'* bidrag til på dansk og internationalt plan at udvikle begrebet Corporate Branding.

Grundfos prisen

Jan Rose Skaksen, professor ved Institut for Nationaløkonomi, er sammen med fire andre samfundsvidenskabelige forskere blevet tildelt Grundfos prisen 2003. Prismodtagerne kommer i deres fælles prisopgave med en række forslag til, hvordan Danmark kan sikre sig et forspring inden for uddannelse og forskning og dermed højne kvaliteten af arbejdskraften.

Hede Nielsens pris

Prisen fra Familien Hede Nielsens Fond tildeles lovende, danske forskere, og i 2003 var to adjunkter fra CBS blandt prismodtagerne. *Karen Lisa Salamon* fra Institut for Ledelse, Politik og Filosofi blev hædret for sin forskning i Kulturanalytiske studier af værdibaseret ledelsestænkning. *Peter Juel Henriksen* fra Institut for Datalingvistik blev tildelt prisen for sin forskning i datamaskinell modellering af sprog – herunder talesprogslingvistik og taleteknologi.

AIB Best Paper Award

Torben Pedersen og *Nicolai Foss*, professorer fra hhv. Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse og Institut for Industriøkonomi og Virksomhedsstrategi er blevet tildelt anerkendelsen AIB Best Paper Award. Det er første gang, Academy of International Business tildeler forskere fra CBS denne pris.

Marie Løngaards rejselegat

Majken Schultz, professor ved Institut for Interkulturel Kommunikation og Ledelse, har modtaget Lektor Marie Løngaards Rejselegat, der tildeles en dansk kvinde "...som ved sit arbejde inden for videnskab eller undervisning har vist fremragende evner".

Eminent Scientist of the Year

Adjunkt *Can Seng Ooi*, Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse, er blevet hædret med den internationale pris og titel "Eminent Scientist of the Year 2003" inden for turismeforskning. Det er de to NGO'er, International Research Promotion Council and World Scientist Forum, der uddeler prisen.

Afsætningsøkonomisk pris

Professor *Suzanne C. Beckmann*, Institut for Interkulturel Kommunikation og Ledelse, er blevet tildelt Dansk Erhvervslivs Pris for Afsætningsøkonomisk Forskning 2003. Prisen er givet for *Suzanne Beckmanns* energiske og højt kvalificerede forskning og formidling inden for afsætningsøkonomi.

Danske Banks undervisningspris

Kristian Kjeldsen, ekstern lektor, har modtaget Danske Banks Undervisningspris for sin undervisning på HD i Finansiering. Valget faldt på *Kristian Kjeldsen* efter nomineringer fra de HD-studerende.

Europæisk Case pris

Professor *Jan Damsgaard*, Institut for Informatik, har modtaget en case-pris uddelt af European Case Clearing Hou-

se og Business Week. Prisen er tildelt for at have udarbejdet en af årets mest anvendte cases, nemlig Designing www.lego.com/shop. Business issues and concerns.

Snejina Michailova.

Statoils Forskningspris

Årets Statoilpris gik til lektor *Snejina Michailova* fra Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse. Prisen blev givet for "enestående forskning inden for vidensdeling, dynamikken i forskellige organisationskulturer og beslutningsprocessen i kulturelt perspektiv".

Tietgen-prisen

Mark Lorenzen, adjunkt på Institut for Industriøkonomi og Virksomhedsstrategi, er blevet hædret med Tietgen-prisen for sin forskning i økonomisk organisering af virksomhedsrelationer. Forskningen bidrager til en ny konceptuel forståelse af virksomheders forskellige former for organisering af indbyrdes relationer.

Civiløkonomernes Forskningspris

Lektor *Casper Rose* fra Center for Kreditret og Kapitalmarkedsret blev tildelt L&E prisen, også kaldet Civiløkonomernes Forskningspris for årets bedste artikel i tidsskriftet *Ledelse og Erhvervsøkonomi*. Artiklen "Overtagelsesvæns indflydelse på ledelsens incitament" handler om beskyttelse mod fjendtlige virksomhedsovertagelser i danske børsnoterede selskaber.

Internationale konferencer

CBS har også i 2003 været vært for en række konferencer afholdt af internationale organisationer og sammenslutninger. Her nævnes blot nogle...

EIBA

European International business Academy

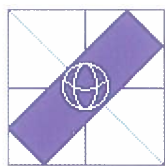
29 th EIBA Annual Conference

I december afholdt The European International Business Academy The 29th EIBA Annual Conference. Det overordnede tema var "The Multi National Corporation as a Knowing Organization" med hovedvægt på de problemstillinger, der ligger i at overføre viden mellem multinationale koncerners datterselskaber i forskellige lande.

Konferencen havde 420 deltagere, hovedsagelig forskere, men i paneldiskussionerne deltog også en række praktikere fra erhvervslivet, bl.a. fra ISS, Novo Nordisk og Danisco.

Blandt hovedtalerne kan nævnes professorerne Ives Doz fra Insead, Elinor Westney fra Harvard Business School, Julian Birkinshaw fra London Business School og Peter Buckley fra Leeds University.

Arrangører: Professorerne Torben Pederesen og Lars Håkonson samt fuldmægtig Kirsten Suhr Jacobsen fra Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse.

IFIP 8.6 International Working Conference

I oktober løb 10 års konferencen for International Federation of Information Processing af stablen.

Det overordnede tema var "The diffusion and adoption of networked information technologies", og hovedvægten lå på diskussion af forskellige retninger inden for diffusionsteorien. Under konferencen blev der præsenteret forskningsresultater og afholdt fire paneldiskussioner med praktikere og forskere.

Ca. 40 forskere fra de nordiske lande, England, Irland, Italien, USA, Australien og Kina deltog, og hovedtalerne var professor M. Lynne Markus fra Claremont University, USA, professor Kalle Lyytinen fra Case Western Reserve University, USA, samt underdirektør Peter Lund fra den danske virksomhed Bluetags.com.

Arrangører: Professor Jan Damsgaard, adjunkt Helle Zinner Henriksen og kontorfuldmægtig Vicki Antosz fra Institut for Informatik.

EABIS

European Academy of Business in Society

2nd Colloquium of EABIS

CBS stod i september for The European Academy of Business in Society's 2nd Colloquium.

En lang række ledere og akademikere diskuterede Corporate Social Responsibility (CSR) og udvekslede erfaringer fra hhv. forskning, uddannelse og praktisk virkelighed i moderne virksomheder. Et vigtigt tema var, om der findes en særlig europæisk dagsorden for virksomheders sociale ansvar.

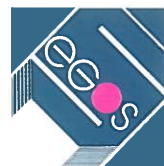
Hovedtalerne var USA's ledende professor i strategi, Michael Porter fra Harvard Business School og engelske John Elkington, som er ophavsmand til idéen om den tredobbelte bundlinie.

Under konferencen blev Shells nye Pruzan Prize tildelt Mikael Sundström,

Stockholm School of Economics, for den bedste studenterindsats i forbindelse med CSR. Shells pris er indstiftet til ære for CBS professor Peter Pruzans mangeårige pionerarbejde med virksomheders værdier og sociale ansvar.

Knap 300 deltog i konferencen med en ligelig fordeling af forskere og praktikere – primært fra Europa, men også fra New Zealand, Australien og USA.

Arrangører: Lektor Mette Morsing og fuldmægtig Christina Thyssen fra Center for Corporate Values and Responsibility.

19 th EGOS Colloquium

I juli afholdt European Group for Organizational Studies The 19th EGOS Colloquium. Konferencens overordnede tema var "Organization Analysis Informing Social and Global Development", og herunder blev der drøftet en lang række undertemaer i 34 forskellige temagrupper.

Der var godt 800 deltagere fra 32 lande, så både Solbjerg Plads og Dalgas Have stod i tre dage i den store conferences tegn. Ca. 1/4 af deltagerne kom fra oversøiske lande, heraf hovedparten fra Nordamerika, og ca. 1/3 var ph.d.-studerende. Hovedindlæggene blev holdt af professorerne Charles Sabel fra Columbia Law School, Sylvia Walby fra University of Leeds samt Kristian Kreiner fra CBS.

Arrangører: Professorerne Finn Borum og Peer Hull Kristensen samt fuldmægtig Marianne Risberg fra Institut for Organisation og Arbejdssociologi.

Gæsteforelæsere

I løbet af et studieår besøges CBS af et stort antal gæster fra hele verden, der taler ved konferencer, seminarer og særlige events. Her nævnes et mindre udpluk af gæsteforelæsningsne i 2003.

Director of the Lemuir Group of Companies, director of the TechNovaGroup of Companies and Travel Corporation Ltd, dr. **Jagdish Parikh**, talte ved et CBS CELL arrangement om "Professional Excellence through Personal Mastery".

Asia Research Centre havde i samarbejde med Nordic Institute of Asian Studies inviteret dr. **Andrew Kipnis** fra Australian National University til at gæsteforelæse om "Social Connections in China: Recent Social Science Debates on the Significance of Guanxi".

Jonathan Wiesen, professor fra Southern Illinois University, Carbondale, gæsteforelæste på CBS under overskriften "War Crimes and Corporate Identities: Remaking the German Industrialist in the Aftermath of Nazism". Forelæsnningen afdækkede tyske forretningslederes brug af public relations og selektiv hukommelse for at skabe nye identiteter efter krigen.

På et seminar arrangeret af Center for Law, Economics and Financial Institutions og Institut for Nationaløkonomi holdt professor **Leonardo Becchetti** fra University Tor Vergata i Rom en gæsteforelæsning om "Social Responsibility and Global Governance: A Horizontal Differentiation Approach".

Ved åbningskonferencen for Center for Kunst og Lederskab talte **Michelangelo Pistoletto** med professor Pierre Guillet de Monthoux om Citadellarte og kunstens sociale ansvarlighed. Michelangelo Pistoletto er leder af den italienske, antikommercielle og antiformelle kunstneriske bevægelse Arte Povera.

Fra University of Connecticut, Department of Management and Department of Economics holdt **Richard N. Langlois** to gæsteforelæsnings: "Modularity and Transaction Costs" og "Chandler in a Larger Frame: Markets, Transaction Costs, and Organizational Form in History".

På konferencen "Entrepreneurial Universities – Facts or Illusion" talte professor of Public Policy, **Nathan Rosenberg**, fra Stanford University om America's Entrepreneurial Universities.

Forhenværende statsminister, **Poul Nyrup Rasmussen**, har stået for en offentlig foredrags- og debattrække under overskriften "Globaliseringen – den ny forbindelse". Poul Nyrup gjorde status over den nære fremtids globale udfordringer, der ikke længere alene er nationale, regionale eller europæiske, men i høj grad verdensomspændende.

Poul Nyrup Rasmussen.

Michael Porter, professor i strategi fra Harvard Business School, talte i forbindelse med The European Academy of Business in Society's 2nd Colloquium om virksomheders sociale ansvar som et spørgsmål om strategisk filantropi og konkurrenceevne. Porter understregede, at virksomhederne skal handle offensivt, for at deres samfundsengagement kan skabe langsigtet værdi.

Michael Porter.

En af Europas førende kapaciteter inden for bæredygtig udvikling, professor **John Elkington**, talte ved et CBS CELL arrangement om "Sustainable Development and the Triple Bottom Line Business Strategy".

John Elkington.

På et seminar arrangeret af Center for Law, Economics and Financial Institutions forelæste professor i Applied Financial Economics ved Stern School of Business, New York University, **Ingo Walter**, under overskriften "Exploiting Comparative Advantages in Pension Fund Management".

Professor **Fabio Alves** fra det brasilianske Universidade Federal de Minas Gerais har givet en række forelæsnings med følgende overskrifter: "A Relevance Theory Approach to Inferential Processes in Translation", "Translation Studies and Cognitive Sciences: Interdisciplinary relationships in search of a new paradigm" og "Using Small Corpora to Tap and Map the Process-Product Interface in Translation".

Mitsubishi Bank Professor og Director **David J. Teece**, Haas School of Business, University of California, holdt en forelæsning om "Dynamic Capabilities: Retrospective and Prospective".

Professor i teknologibaseret forretningsudvikling, **Raghu Garud**, fra Stern School of Business, New York University, talte ved et seminar arrangeret af CBS CELL. Emnet var innovation som grobund for offensiv teknologibaseret vækst, og Raghu Garud tog udgangspunkt i 3M Corporation, der har praktiseret viden- og teknologideling siden 1930'erne.

Raghu Garud.

Dr. **Charles Patrick**, Microsoft Chair of Marketing på Auckland University, New Zealand, har holdt forelæsning om "Future of the Internet".

Director of The Center for Information Development Management in Denver, dr. **JoAnn Hackos**, gæsteforelæste ved et CBS CELL-arrangement under overskriften "A Minimalist Agenda in Information Design and Development".

Professor **Michael Wood**, Executive Dean fra Curtin Business School, Curtin University of Technology i Australien holdt forelæsning om "The Death of Accountability: Consequences of Australian Public Sector Reform".

Ved et CBS CELL-arrangement præsenterede og diskuterede tidligere CEO for ISS, **Waldemar Schmidt**, sin seneste bog "Winning at Service".

På konferencen "Managing the early stages of the venturing process" var dr. **Henry Etzkowitz**, director på Science Policy Institute på the State University of New York, hovedtaler med indlægget "Venture Capital and Innovation in the Triple Helix". Institut for Ledelse, Politik og Filosofi var arrangør.

Dr. **Edward I. Altman**, professor i Finance ved Stern School of Business, New York University, var hovedtaler ved et seminar afholdt af Center for Law, Economics and Financial Institutions. Seminarets tema var "Managing Credit Risk: The Next Great Financial Challenge".

På et seminar arrangeret af Center for Law, Economics and Financial Institutions talte professor **Oliver Hart** fra Harvard University om "Virksomhedens Grænser", herunder fænomener som fusioner, outsourcing, valg af distributionskanaler mv.

Professor of Finance, **Sarkis J. Khoury**, fra University of California stod i spidsen for et seminar om "The Stock Market: Performance and Valuation Issues in the Knowledge Economy". Seminaret var arrangeret af Center for Law, Economics and Financial Institutions.

På konferencen "M&A – når fusioner og virksomhedsovertagelser skal lykkes" talte professor **Anthony Buono** om "The Challenge of M&A Integration". Anthony Buono er en af USA's førende eksperter i Mergers and Acquisitions og kommer fra Bently Collage i Boston.

Professor **James G. March** fra Stanford University forelæste om ledelse og uddannelse under overskriften "Passion and Discipline: Don Quixotes's Lessons for Leadership". Forelæsningen var krydret med James March's egen film, der pegede på fantasi, glæde og commitment som forudsætninger for at lykkes med ledelse.

Nobelprismodtageren i økonomi fra 2002, den amerikanske professor **Vernon Smith**, gav ved konferencen "Glo-

baliseringen og markeds kræfterne" en forelæsning om eksperimentel økonomi. Fokus var, hvordan man eksperimentelt kan undersøge, hvordan priser styrer ressourceallokeringen i samfundet.

Vernon Smith.

Mike Leenders, professor i Purchasing Management fra canadiske Richard Ivey School of Business stod i forbindelse med CBS Case Competition 2003 i spidsen for en workshop om casebaseret undervisning.

På konferencen "Knowledge Management – a Pit Stop" arrangeret af LOK Forskningscenter var **Laurence Prusak**, executive director of IBM's Institute of Knowledge Management, hovedtaler med forelæsningen "The Need for Knowledge Sharing in 21st Century Organizations".

Director **Jonathan Reynolds**, Oxford Institute of Retail Management holdt en forelæsning arrangeret af CBS CELL med temaet "Retail Strategy – An International Perspective", hvor Reynolds tegnede et billede af, hvordan den europæiske detailindustri vil udvikle sig i fremtiden.

Styrket erhvervsrettet forskning

Med tre nye professorater og en markant styrket forskningsindsats i 2003 er Institut for Nationaløkonomi blevet mere synligt i danske og internationale forskningsmiljøer.

KPMG-auditoriet på CBS var i maj 2003 rammen om en tredobbelt tiltrædelsesforelæsning for tre nyudnævnte professorer ved Institut for Nationaløkonomi. Pascalis Raimondos-Møller, tidligere Københavns Universitet og Morten Bennedsen er udnævnt til professorer i anvendt økonomisk teori, mens professor Jan Rose Skaksen, der kommer fra Syddansk Universitet, er ansat på området international økonomi.

De nye professorer arbejder alle med emner, som ligger centralt inden for instituttets forskningsområder. Foruden at gavne forskning og uddannelse betyder det ifølge institutleder Bodil Olai Hansen en styrkelse af instituttets profil og synlighed.

– Besættelsen af de tre professorater er på mange måder meget gunstig. At vi har kunnet tiltrække så mange højt kvalificerede ansøgere i konkurrence med andre forskningsinstitutioner i ind- og udland, er et godt signal til omverdenen om, at instituttet er vitalt og attraktivt, konstaterer Bodil Olai Hansen.

Fælles for de nyudnævnte professorer er, at de har mange kontakter uden for Handelshøjskolen, og Jan Rose Skaksen er efterfølgende udnævnt til Vismand som medlem af Det Økonomiske Råds formandskab, hvor han afløser CBS-professor Søren Bo Nielsen.

– At vi fortsat har en økonomisk vismand blandt vores professorer er med til at synliggøre instituttet og Handelshøjskolen i den offentlige økonomiske debat og skærpe vores profil udadtil, understreger Bodil Olai Hansen.

Tættere på erhvervslivet

Institut for Nationaløkonomi har en bred faglig profil inden for hovedområderne makroøkonomi og økonomisk politik samt anvendt mikroøkonomi. I de senere år har instituttet i stigende grad fokuseret på forskningsemner med klare virksomhedsmæssige aspekter og dermed større relevans for erhvervslivet. Det gælder bl.a. forskningsprojekter inden for områderne industriøkonomi, iværksætteraktivitet og god selskabsledelse.

– Som del af en business school er vi i stadig tættere kontakt med det omgivende samfund og erhvervsliv. Derfor er det naturligt, at vores forskning i stigende grad orienteres mod erhvervslivet og de interessante problemstillinger, der ligger der, fastslår Bodil Olai Hansen.

Samarbejde med offentlige myndigheder

Samtidig med det øgede fokus på erhvervsrettet forskning lægger Institut for Nationaløkonomi fortsat stor vægt på samfundsøkonomisk forskning. Relationer til offentlige instanser er derfor lige så vigtige som kontakter til erhvervslivet. Flere forskere har betydelige relationer til ministerier og institutioner i centraladministrationen, især

Professorerne Pascalis Raimondos-Møller, Morten Bennedsen og Jan Rose Skaksen er med til at styrke den eksterne profil på Institut for Nationaløkonomi.

Skatteministeriet, Told og Skat, Konkurrencestyrelsen, Socialforskningsinstituttet, Det Økonomiske Råd og Danmarks Statistik. Andre af instituttets forskere deltager i et forskningssamarbejde med Centre of Economic and Business Research (CEBR) under Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stærke internationale kontakter

Forskernes viden og kompetencer er også efterspurgt uden for den traditionelle forskningsverden, bl.a. i de internationale organisationer. Ole Risager, professor i makroøkonomi og internationale kapitalmarkeder, vendte i 2003 tilbage efter to års ansættelse i International Monetary Fund (IMF), der arbejder for at fremme det monetære samarbejde på verdensplan.

– Det er vigtigt, at vi kan stille vores forskeres viden til rådighed for betydelige internationale organisationer som IMF. Til gengæld får vi adgang til værdifuld viden og netværk, der kan bruges i både forskning og undervisning, pointerer Bodil Olai Hansen.

Ny vej til forskningsformidling

I forbindelse med udnævnelsen af Jan Rose Skaksen, Pascal Raimondos-Møller og Morten Bennedsen til professorer i foråret 2003 benyttede Institut for Nationaløkonomi lejligheden til at udgive "Research Profile – Department of Economics" med præsentation af instituttets videnskabelige medarbejdere og beskrivelse af en række af deres aktuelle forskningstemaer. Der er ifølge Bodil Olai Hansen ikke tale om en traditionel videnskabelig forskningsberetning, men derimod en mere kortfattet og populær beskrivelse af problemstillinger og resultater. Brochuren henleder sig derfor til en bredere målgruppe end de sædvanlige fagmiljøer.

– Vidensdeling og formidling er nøgleord i den nye universitetsreform. Vi vil gerne over for en bred kreds af interessenter give et billede af, hvad instituttet beskæftiger sig med. Når vi vægter erhvervsrettet forskning højere i dag, er det også vigtigt at formidle forskningsresultaterne til såvel erhvervslivet som offentligheden, understreger Bodil Olai Hansen.

RESEARCH PROFILE KAN REKVIRERES:

INSTITUT FOR NATIONALØKONOMI

TLF: 3815 2578

www.cbs.dk/departments/econ

Populær ny cand.merc.-linje

En væsentlig del af formidlingen af ny viden sker gennem forskernes vejledning og undervisning. Derfor lægger Institut for Nationaløkonomi vægt på, at alle forskere også underviser. På instituttets cand.merc.-linje, Applied Economics and Finance (AEF), udbydes forskningsbaseret undervisning inden for en række af de områder, der er repræsenteret på instituttet.

AEF er en meget anvendelsesorienteret kandidatuddannelse baseret på et solidt økonomisk teoretisk fundament og med fokus på virksomheds- og finansieringsmæssige aspekter, der er med til at gøre den populær blandt studerende. Siden etableringen for seks år siden er linjen vokset støt og er med 140 studerende på seneste optag nu blandt de mest søgte linjer i CBS' cand. merc.-program. Som engelsksproget uddannelse tiltrækker AEF også mange udenlandske studerende. Det er med til at højne det interkulturelle miljø, ligesom gæsteprofessorer styrker instituttets kontakt til internationale forskningsmiljøer.

I oktober 2003 blev AEF-kandidat nr. 100 færdig, og AEF er nu kendt blandt aftagerne i både Danmark og udlandet, især i London. I 2003 blev AEF Association dannet som mødested for alumni og forum for diskussioner mellem AEF kandidater og studerende. AEFA's aktiviteter er sponsoreret af erhvervslivet.

Også CBS' executive masteruddannelser har glæde af Institut for Nationaløkonomi, som bl.a. udbyder kursusforløb inden for finansielle markeder og skattepolitik, primært på Executive MBA og Master of Public Administration.

– Vores undervisere får kvalificeret modspil fra meget dygtige folk med fingeren på pulsen i offentligt og privat erhvervsliv. Når underviserne får spejlet deres faglighed i de studerendes praktiske indsigt fra virksomhedernes dagligdag, giver det en utrolig synergi, der går begge veje. Det fremhæver både studerende og undervisere som meget positivt, fastslår Bodil Olai Hansen.

YDERLIGERE INFORMATION:

INSTITUTLEDER, LEKTOR BODIL OLAI HANSEN

TLF: 3815 2587

E-MAIL: boh.eco@cbs.dk

www.aefa.dk

CBS samles i tre tyngdepunkter

I løbet af få år vil CBS være samlet i tre tyngdepunkter på det centrale Frederiksberg; Solbjerg Campus, Dalgas Have og Porcelænshaven.

I løbet af de kommende år øges Handelshøjskolens areal betragteligt, og samtidig samles alle aktiviteter på det centrale Frederiksberg.

For at skabe rum til den stadige udvikling i forsknings- og undervisningsaktiviteter og for at samle alle CBS' aktiviteter på Frederiksberg vil der blive opført en helt ny bygning på Solbjerg Campus. Den nye bygning, kaldet Kilen, bliver på 10.000 m² og placeres på den del af Campus, der vender ud mod Nordre Fasanvej. Herudover sigter CBS mod at disponere over ca. 20.000 m² i renoverede bygninger på det areal, der grænser op til Frederiksberg Have, og hvor Den kgl. Porcelænsfabrik tidligere havde til huse.

CBS har allerede erhvervet en bygning på Howitzvej 11 for at afhjælpe lokale problemer, da lejemålet på Julius Thomssens Plads udløb. Juridisk Institut flyttede i sommeren 2003 fra Julius Thomssens Plads til Howitzvej 11, hvor også Center for Virksomhedsudvikling og Ledelsesteknologi siden er flyttet ind.

I takt med at Kilen bliver færdig, og bygningerne på porcelænsgrunden bliver klar til indflytning, kan CBS afvikle le-

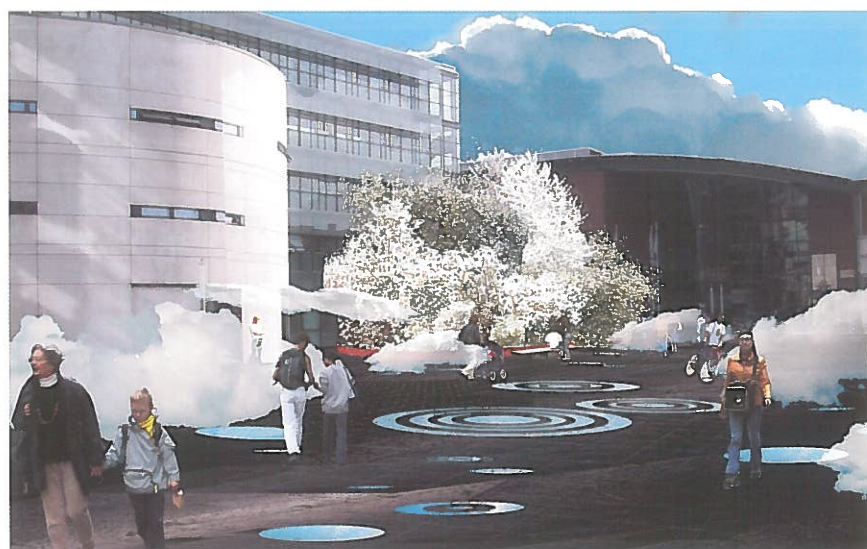
jemålene på hhv. Bernhard Bangs Allé, Grundtvigsvej og Blågårdsgade.

I løbet af de næste ca. 3 år vil CBS hermed blive samlet i tre tyngdepunkter på hhv. Solbjerg Plads, i Dalgas Have og i den nye PorcelænsHAVE. Ved at samle alle Handelshøjskolens aktiviteter centralt på Frederiksberg bliver det muligt at bevæge sig til fods mellem afdelingerne – eller evt. tage metroen mellem Dalgas Have og Solbjerg Campus.

CBS bliver således en stadig mere synlig og central del af Frederiksberg, og

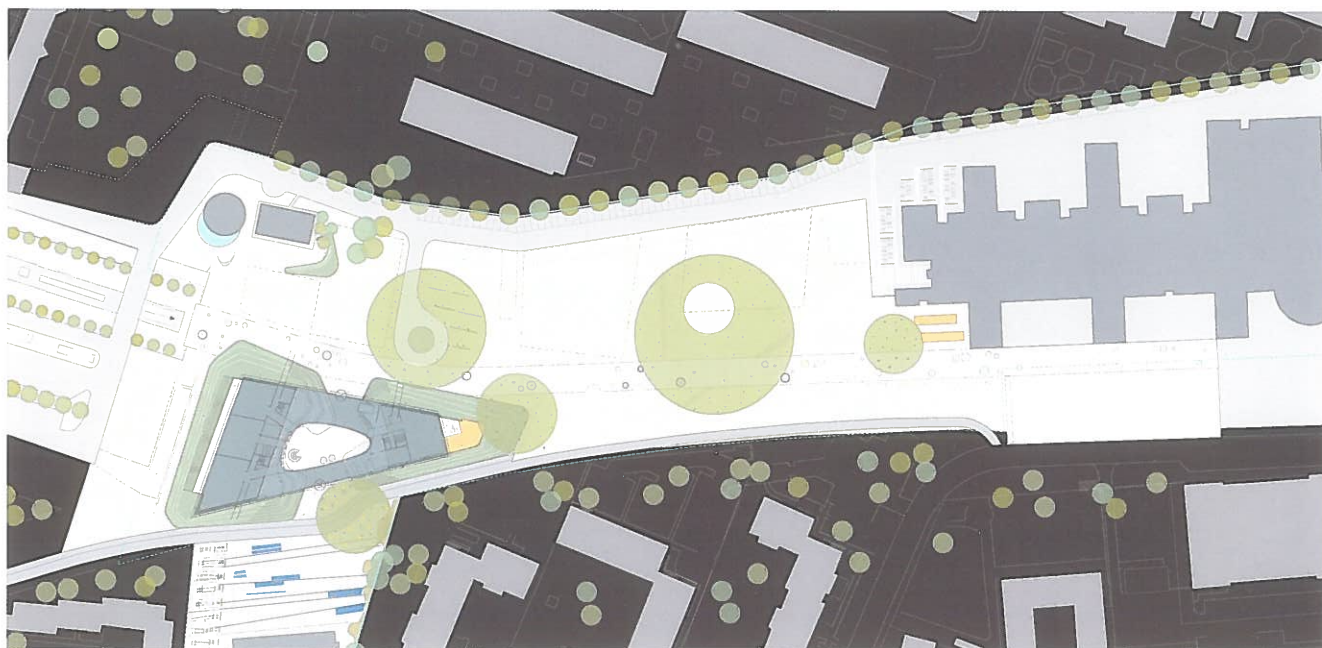
strategien er at skabe et frodigt samspil mellem Handelshøjskolen og Frederiksbergs nye kommunecentrum med metrostation, Frederiksberg Centret, gymnasium og folkebibliotek. Campusområdets arkitektur og landskab kommer til at spille smukt sammen med omgivelserne og vil blive en gevinst for bydelen som helhed.

Solbjerg Plads bliver et byrum med vand, lys og hvide blomster.

Solbjerg Campus tager form

Solbjerg Campus bliver med de mange forskellige aktiviteter på området et centralt knudepunkt i hjertet af Frederiksberg.

Campusområdet udvikles yderligere i de kommende år med både en nybygning og etablering som grønt areal.

I foråret 2004 blev første spadestik taget til CBS' udbygningsprojekt, Kilen, på campusområdet mellem Frederiksberg Centret og Nordre Fasanvej. Arkitekterne Boje Lundgaard & Lene Tranberg har udarbejdet det visionære projekt bestående af et femetagers atriumhus med åbne dæk ud mod et åbent gårdrum, der går gennem alle etager.

Den bærende idé for Kilen er en dynamisk underetage, der som en forlængelse af campuslandskabet strækker sig ind i husets atrium. Atriumtaget består af store cirkulære ovenlys, som vil kaste lys ned og danne spændende lys- og skyggevirkninger, der varierer over dagen og efter årstiden. Kilen vil med sin struktur og form understøtte CBS's indre mangfoldighed og udgøre en karakterfuld ramme om CBS. Den nye bygning bliver på 10.000 m² og forventes klar til indflytning i januar 2006.

Solbjerg Campus kommer til at fremstå som et åbent græsklædt areal beplantet med lunde af rødeg. Som ho-

vedåre gennem campus vil løbe en promenade, der forbinder forpladsen ved Solbjerg metrostation med den kommende Solbjerg Plads, der skal anlægges foran CBS. Ydermere vil Frederiksbergs del af den storkøbenhavnske grønne cykel- og gangsti også komme til at løbe gennem Solbjerg Campus. Det grønne campusområde vil således i sin helhed blive til glæde for både CBS' studerende, medarbejdere samt Frederiksbergs borgere.

På længere sigt er der endvidere planer om at etablere et Executive Education Center. Centret tænkes indrettet i nye bygninger på 2-3000 m² suppleret med indretning af det fredede vandtårn på Solbjerg Campus.

Desuden undersøges muligheden for at etablere et kollegium til overvejende internationale studerende. Og som led i et nyt indsatsområde på CBS – Student Services – er der tillige overvejelser om at opføre et stort studenterhus på campus. Studenterhuset skal være rammen om sociale og kulturelle aktiviteter, studiekredse, studenterorganisationer mv. og skal indrettes med såvel fitnessrum, festsal, caféer og andagtsrum.

Realiseringen af både Executive Education Center, internationalt kollegium og studenterhus forudsætter, at der findes sponsorer, som er interesserede i at bidrage til denne del af Handelshøjskolens udvikling. Tidshorisonten for disse projekter kan derfor endnu ikke fastlægges.

Atriet i CBS' kommende bygning går som en blødt formet udskæring op gennem de 5 overliggende etager.

Radikal fornyelse af Howitzvej

CBS' bygning på Howitzvej 60 skal omdannes til et moderne og tidssvarende kraftcenter for forskning og uddannelse i it.

Som led i udviklingen af et af CBS' strategiske indsatsområder, Informatik og Datalogi, vil en gennemgribende renovering og ombygning skabe en helt ny ramme for aktiviteterne på Institut for Informatik.

Bygningen på Howitzvej ligger i umiddelbar tilknytning til Solbjerg Campus, og den forsynes med en helt ny, transparent glasfacade, således at den renoverede bygning integreres visuelt med den kommende bygning på campus.

Det er arkitekterne Boje Lundgaard og Lene Tranberg, som også har tegnet nybygningen til campusområdet, der står bag fornyelsesprojektet. Også udendørs-

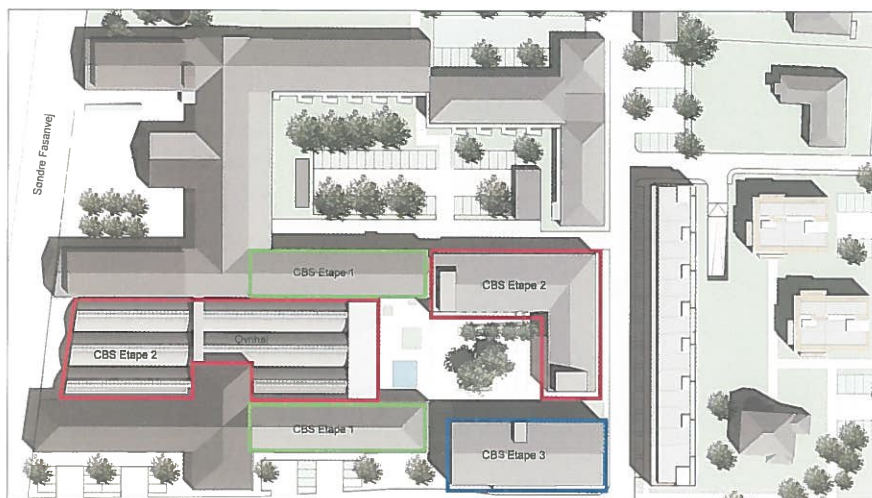
arealerne anlægges, så der opstår et harmonisk samspil med selve campus. Ombygningen forventes at starte i sensommeren 2004 og vil vare ca. et år.

Indvendigt indrettes bygningen på Howitzvej med bl.a. et medieværksted til eksperimentel design og udvikling af nye prototyper samt et teknisk laboratorium til bl.a. gennemførelse af brugertests, der vil bringe CBS på omgangshøjde med den nyeste teknologi. Projektet omfatter tillige nye kontormiljøer, mødelokaler og attraktive studiefaciliteter.

Det er endvidere planen at indrette en etage til et inkubator- og innovationsmiljø med særlig fokus på udvikling af it-baserede forretningsidéer og efterfølgende opstart af nye it-virksomheder.

CBS' bygning på Howitzvej 60 vil gennemgå en total forvandling både indvendig og udvendig. Den åbne, transparente glasfacade vil i samspil med nyanlagte udendørsarealer skabe en sammenhæng med campusområdet.

CBS rykker ind i Porcelæenshaven

På Den kgl. Porcelænsfabriks grund bliver den tidligere ovnhal, silobygning mv. indrettet til undervisning og forskning.

På hjørnet af Smallegade og Søndre Fasanvej – grænsende op til Frederiksberg Have – er CBS' nye tyngdepunkt ved at tage form. Den kgl. Porcelænsfabrik flytter gradvis produktionen, og de gamle fabriksbygninger vil i løbet af de kommende år blive ombygget og indrettet til undervisning og forskning. Når ombygningen er tilendebragt, er Handelshøjskolens areal øget med ca. 20.000 m².

I oktober 2003 godkendte Folketingets Finansudvalg en aftale om, at FUHU efter køb af foreløbig to af fabriksbygningerne kan udleje dem til Handelshøjskolen. I foråret 2004 har Finansudvalget godkendt tilsvarende aftaler vedrørende fase 2 og 3.

Projektets fase 1 udgøres af to bygninger på i alt 6000 m². Den ene skal huse institutter og forskningscentre, mens den anden indrettes til undervisning med tilknytning til de faglige miljøer. De nyindrettede bygninger forventes klar til brug ved studiestart i september 2004.

Fase 2 består af den såkaldte L-bygning og den gamle ovnhal på i alt godt 11.000 m². Planen er, at institutter skal flytte ind i L-bygningen, mens ovnhal-

len indrettes som en stor aula med bl.a. kantine, undervisningslokaler og fitnessrum. Denne fase er planlagt til ibrugtagning i forsommeren 2005.

Fase 3 drejer sig om indretning af en meget speciel silobygning på 3000 m². Den ene halvdel af bygningen gennemløbes af betonsilorør, og planen er at udskrive en arkitektkonkurrence for at beskrive mulighederne i bygningen. Denne bygning forventes færdig i løbet af 2006.

Projektet omfatter yderligere to store villaer, som CBS' Boligfond har erhvervet med henblik på delvis indretning af gæsteforsessorboliger.

Realiseringen af fase 1 og 2 i Porcelæns-haven giver Handelshøjskolen ca. 20.000 ekstra m² til institutter, forskningscentre, undervisningslokaler og fællesfaciliteter.

Ikke kun ombygningen for Handelshøjskolen, men også opførelse af nye ejerlejligheder samt anlæggelse af parkeringspladser mv. har midlertidigt omdannet den tidligere porcelænsfabrik til en byggeplads. I en årrække vil arbejdskøretøjer og kraner overdøve fuglefløjt fra Frederiksberg Have, hvorefter området vil fremstå som et af de mest attraktive arealer på Frederiksberg.

Den kgl. Porcelænsfabriks tidligere direktørbolig skal indrettes til gæsteforsessorboliger.

CEMS-studerende hos nordiske partnere

Det europæiske CEMS-samarbejde bød i 2003 bl.a. på givende besøg for nordiske CEMS-studerende hos Hilti Scandinavia og Novo Nordisk.

I alt 75 studerende fra CEMS Nordic Forum, dvs. fra de nordiske CEMS-skoler Stockholm School of Economics, Helsinki School of Economics, Norwegian School of Economics og Copenhagen Business School, besøgte i marts 2003 de to corporate partners Novo Nordisk i Bagsværd og Hilti Scandinavia i Malmø. Arrangementet skabte en frugtbar nærkontakt mellem virksomheder og studerende, hvor de studerende oplevede firmaerne på tæt hold. De mødte f.eks. både ledere og medarbejdere, blev præsenteret for arbejdsprocesser og produkter, kunne fornemme virksomhedskulturen og tage de fysiske omgivelser i øjesyn, hvilket gav et indgående indtryk af virksomhederne som arbejdsplads.

I løbet af arrangementet deltog de studerende også i workshops, blev præsenteret for case studies og lyttede til oplæg om Business-to-Business Marketing, Stakeholder Relations og Corporate Social Responsibility.

Med rekruttering for øje

Det var de CEMS-studerende på CBS - CEMS Club Copenhagen - der var initiativtagere til arrangementet, og det var også de studerende, som stod for hele planlægningen. Værtsvirksomhederne havde generøst påtaget sig at co-sponsere arrangementet sammen med CBS, så både transport, middage og sightseeing var gratis for deltagerne.

– For CEMS-virksomhederne er værtskabet ved sådanne arrangementer en meget levende og effektiv måde at præsentere sig på over for potentielle medarbejdere. Den personlige kontakt ude hos virksomhederne giver begge parter god mulighed for at se hinanden an, og den mulighed udnyttede flere topchefer ved at deltage i dele af programmet, fortæller prodekan ved

Det erhvervsøkonomiske Fakultet, Dorte Salskov-Iversen, som er medlem af CEMS' executive board.

Seminar for CEMS venner

I november 2003 afholdt CBS et seminar for CEMS-programmets partnere og "venner" blandt virksomheder i Danmark.

– I øjeblikket er Novo Nordisk den eneste danske CEMS Corporate Partner. Herudover har vi en god og tæt relation til udenlandske CEMS-partnerses lokalafdelinger i Danmark, f.eks. L'Oreal, Procter & Gamble og GlaxoSmithKline. Og endelig samarbejder vi med øvrige danske virksomheder, der bl.a. leverer cases til de studerende, siger Dorte Salskov-Iversen.

En lang række af disse samarbejdspartnere deltog i CEMS-seminaret under overskriften "Academic-Corporate Partnerships in Action", hvor to forskellige vinkler på partnerskabet mellem erhvervslivet og den akademiske verden blev præsenteret. Gæsteforfatter ved CBS, David Barry, og konsortieleder i Learning Lab Denmark, Michael Dawids, gav et bud på, hvordan virksomheder og forskere sammen kan skabe rum for organisatorisk innovation. Fra erhvervslivet gav Steen Windelin-Haslund fra Novo Nordisk og Klaus Friis Hansen fra Danisco et Human Resource Management perspektiv på partnerskabets muligheder i forhold til branding og rekruttering.

34 igennem nåleøjet

CBS modtog for studieåret 04/05 i alt 47 ansøgninger om optagelse på CEMS-programmet – heraf slap 34 studerende gennem nåleøjet og kan påbegynde deres CEMS-overbygning til september.

– Ved udvælgelsen af studerende til CEMS-programmet sidder repræsentanter for virksomhedspartnerne med ved bordet, og det er meget værdifuldt også at få deres vurdering af ansøgenes potentialer, mener Dorte Salskov-Iversen.

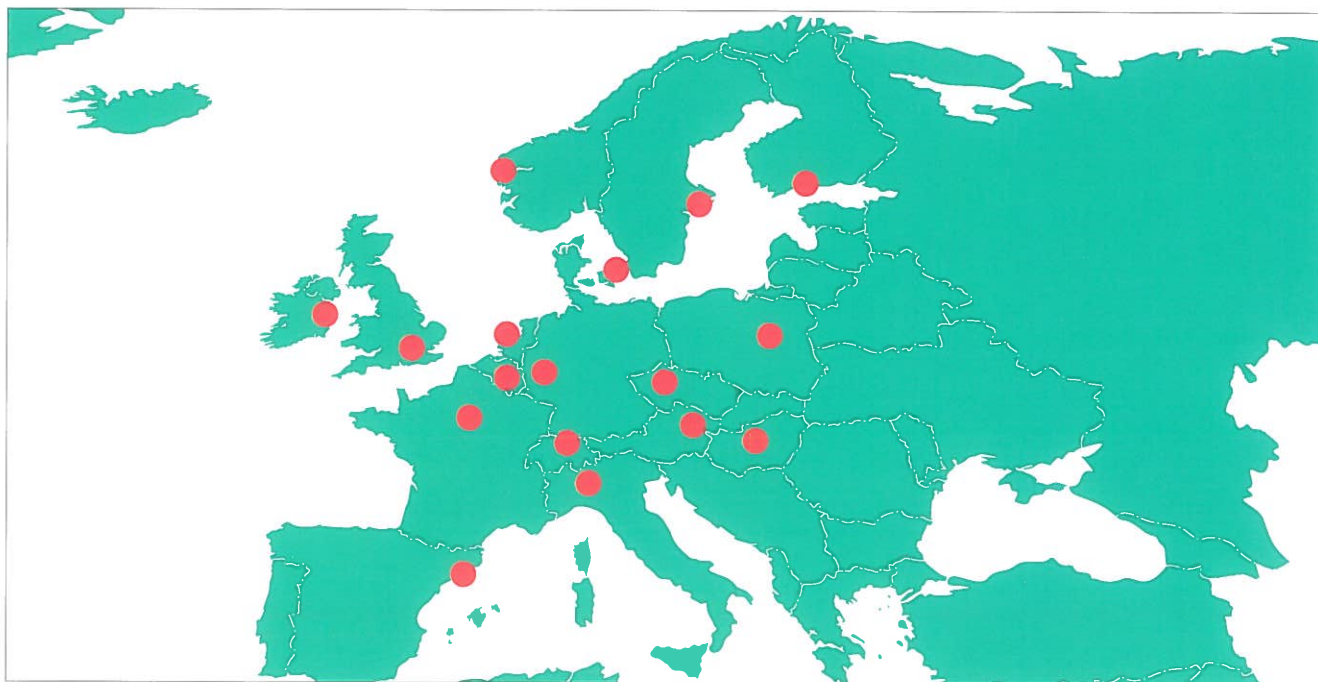
De ikke-europæiske associerede medlemmer af CEMS er i stigende omfang begyndt at sende studerende til de europæiske universiteter. For studieprogrammet er det berigende, at studerende fra hele verden bidrager til diskussionen af international management.

YDERLIGERE INFORMATION:

MEDLEM AF CEMS' EXECUTIVE BOARD
PRODEKAN DORTE SALSKOV-IVERSEN
TLF: 3815 3181
E-MAIL: dsi.ikl@cbs.dk

CEMS-KOORDINATOR
HELLE STRANDLYST
TLF: 3815 2285
E-MAIL: cems@cbs.dk
www.cems.org og www.cems.dk

CEMS-samarbejdet omfatter 17 af Europas bedste universiteter og 45 sværvægtene blandt europæiske virksomheder.

CEMS netværket

Ideen til CEMS (Community of European Management Schools) blev oprindelig fostret blandt de europæiske medlemmer af PIM (Partnership in International Management), hvor stort set alle CEMS' nuværende skoler også er medlemmer. CEMS er en strategisk alliance mellem 17 førende universiteter i Europa samt 45 store europæiske virksomheder. I 2003 blev tre nye virksomheder medlemmer, bl.a. Michelin og Skoda Auto. Fra Danmark deltager Novo Nordisk.

Det internationale CEMS studieprogram resulterer i en fælles europæisk kandidatgrad, Master in International Management (MIM). I Danmark tages MIM som en integreret del af cand.merc. – eller cand.merc.-int.-studiet, og kandidaterne får både en cand.merc.-grad og en CEMS-grad.

For danske studerende er 3. og 4. semester på overbygningen helliget CEMS. Et semester tilbringes på et af de udenlandske CEMS-universiteter, og dertil kommer praktikophold i udlandet på minimum 3 måneder, specialeskrivning samt omfattende sprogprøver, idet kandidaterne skal være flydende i to sprog ud over deres modersmål.

Udsnit af CEMS virksomheder:

- BP
- GlaxoSmithKline
- Danone
- Henkel
- Hilti
- KPMG
- L'Oreal
- Michelin
- Nokia
- Norsk Hydro
- Novo Nordisk
- Oesterreichische Nationalbank
- PriceWaterhouseCoopers
- Procter & Gamble
- Reuters
- Shell
- Siemens
- Skoda Auto
- Statoil
- UBS
- Whirlpool
- Winterthur Group

CEMS universiteter:

- Budapest University of Economic Science and Public Administration
- Copenhagen Business School
- Erasmus Universiteit, Rotterdam
- Escuela Superior de Administración y Dirección de Empresas, Barcelona
- École des Hautes Etudes Commerciales, Paris
- Helsinki School of Economics and Business Administration
- London School of Economics
- Norwegian School of Economics and Business Administration, Bergen
- Stockholm School of Economics
- University College Dublin
- University of Economics, Prague
- Università Bocconi, Milano
- Université Catholique de Louvain, Louvain la Neuve
- Universität St. Gallen
- Universität zu Köln
- Warsaw School of Economics
- Wirtschaftsuniversität Wien.

Associerede medlemmer:

- Fundação Getulio Vargas, Brazil
- Richard Ivey School of Business – The University of Western Ontario, Canada
- Tec de Monterrey – Egaide, Mexico
- Universidad Torcuato di Tella, Argentina.

Eksklusivt globalt samarbejde

CBS-studerende vil ud i verden, og PIM-samarbejdet gør det muligt at udveksle studerende med en kreds af meget attraktive universiteter.

PIM er et verdensomspændende og langvarigt samarbejde mellem førende universiteter fra alle verdensdele med det hovedformål at udveksle studerende på kandidatniveau. Siden oprettelsen af PIM i 1973 er organisationen vokset til at omfatte i alt 52 internationalt orienterede universiteter og business schools. Det nyeste medlem er Universidad Esan i Peru, der blev optaget på årsmødet 2003 i Mexico City.

På årsmødet blev såvel organisationens navn som retningslinier revideret for tydeliggøre organisationens formål og medlemmernes forpligtelser. PIM, der

hidtil har stået for Program in International Management, er nu ændret til Partnership in International Management for at markere, at der er tale om et tæt samarbejde mellem universiteterne snarere end om et uddannelsesprogram.

Internationale kvaliteter

PIM-partnerne har alle en høj akademisk standard og udbyder mange internationale programmer. Og samtidig med at universiteterne motiverer egne studerende til et studieophold i udlandet, gør de en stor indsats for at introducere og integrere gæstestuderende og hjælper eventuelt med at finde en bolig under opholdet.

– PIM har nu etableret en basis i alle verdensdele, og for at videreudvikle samarbejdet og samtidig bevare den

høje kvalitet har PIM besluttet fremover at vokse i et mere beskedent omfang, end det har været tilfældet i de seneste år, hvor en del nye universiteter er blevet optaget, fortæller Robin Jensen, sekretariatschef for CBS' Internationale Kontor og medlem af PIM Membership Committee.

Som led i styrkelsen af det interne samarbejde vil der inden for netværkets rammer nu i højere grad også udvikles alternative former for udveksling, f.eks. internships, korte programmer, sommerskole, gruppebesøg og studieture. PIM's primære fokus vil dog stadig være traditionel udveksling.

På årsmødet 2003 i Mexico City blev det peruvianske Universidad Esan optaget som nyt medlem af Partnership in International Management.

En vigtig brik i profilen

Et studieophold i udlandet er en vigtig brik i de studerendes individuelle profil, og PIM-samarbejdet giver Handels- højskolens studerende en unik mulighed for et halvt års ophold på et af verdens bedste universiteter. For CBS som uddannelsesinstitution er PIM en vigtig platform for erfaringsudveksling og for at engagere sig i det internationale samarbejde mellem en lang række af de førende universiteter og business schools.

Udover PIM-samarbejdet har CBS bilaterale udvekslingsaftaler med 230 andre universiteter i udlandet. I studieåret 03/04 udvekslede CBS i alt ca. 750 studerende, heraf udgjorde PIM- eller CEMS-studerende 120.

– Alt i alt er CBS' studerende meget opsatte på at komme ud i verden. I forhold til sidste studieår er antallet af ansøgninger om et internationalt studieophold i 04/05 steget med 18 pct. Og sammenholdt med sidste års stigning på 29 pct. viser det meget tydeligt, at vores studerende er fuldstændig klar over, at et studieophold i udlandet har stor betydning for deres uddannelse, fastslår Robin Jensen.

I CBS' udviklingskontrakt med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling er det målsætningen, at mindst 40 pct. af samtlige studerende, dvs. både bachelor- og kandidatstuderende, skal have været på studieophold i udlandet. CBS' eget mål er på længere sigt at øge denne andel til 50 pct. I studieåret 2002/03 havde 28 pct. af dimittenderne været på et internationalt studieophold.

YDERLIGERE INFORMATION:

SEKRETARIATSCHEF ROBIN JENSEN

DET INTERNATIONALE KONTOR

TLF: 3815 3090

E-MAIL: rj.intoff@cbs.dk

www.pimnetwork.org

PIM medlemmer:

- Asian Institute of Management, Makati City, Philippines
- Budapest University of Economic Sciences, Hungary
- China Europe International Business School, Shanghai, China
- Chinese University of Hong Kong
- Copenhagen Business School, Denmark
- Cornell University, Samuel Curtis Johnson Graduate School of Management, Ithaca, New York, USA
- Duke University, Fuqua School of Business, Durham, North Carolina, USA
- Emory University, Atlanta, USA
- ESADE, Barcelona, Spain
- Fundacao Getúlio Vargas, Sao Paulo, Brazil
- HEC, Paris, Frankrig
- Helsinki School of Economics, Finland
- Hong Kong University of Science and Technology
- Indian Institute of Management, Ahmedabad, India
- Indian Institute of Management, Bangalore, India
- The Indiana University, Kelley School of Business, Bloomington, USA
- Instituto de Estudios Superiores de Administracion, Caracas, Venezuela
- Instituto Tecnológico Autónomo de México, Mexico City
- Instituto Tecnológico y de Estudios Superiores de Monterrey, Mexico
- Manchester Federal School of Business and Management, United Kingdom
- McGill University, Montreal, Canada
- Nanyang Technological University, Singapore
- National University of Singapore
- New York University, Leonard N. Stern School of Business, USA
- Norwegian School of Economics and Business, Bergen, Norway
- Pontificia Universidad Católica de Chile, Santiago, Chile
- Rotterdam School of Management, Erasmus University, The Netherlands
- Stockholm School of Economics, Sweden
- Tel Aviv University, Leon Recanati Graduate School of Business Administration, Israel
- Thammasat University, Bangkok, Thailand
- UCLA, The Anderson School, Los Angeles, USA
- Universidad Esan, Lima, Peru

- Universidad Torcuato di Tella, Buenos Aires, Argentina
- Università Commerciale Luigi Bocconi, Milano, Italy
- Universität St. Gallen, Switzerland
- Universität zu Köln, Germany
- Université Catholique de Louvain, Belgium
- University of British Columbia, Faculty of Commerce and Business Administration, Vancouver, Canada
- University of Chicago, USA
- University of Economics, Prague, Czech Republic
- University of Melbourne, Melbourne Business School, Australia
- University of Michigan, Ann Arbor, USA
- University of New South Wales, Australian Graduate School of Management, Sydney, Australia
- University of North Carolina at Chapel Hill, Kenan-Fragler Business School, USA
- University of Otago, Dunedin, New Zealand
- University of Texas, Graduate School of Business, Austin, USA
- University of Warwick, Warwick Business School, Coventry, United Kingdom
- University of Western Ontario, Richard Ivey School of Business, London, Canada
- University of Witwatersrand, Wits Business School, Johannesburg, South Africa
- York University, Schulich School of Business, Toronto, Canada
- Warsaw School of Economics, Poland
- Wirtschaftsuniversität Wien, Austria.

International dyst for problemknusere

22 studerende fra CBS har brugt ca. et år på at forberede den stort anlagte internationale case competition i alle detaljer.

For andet år i træk var CBS vært for den eneste internationale case competition i Europa.

Igen i 2003 arrangerede studerende på Handelshøjskolen CBS Case Competition, der er en international konkurrence, hvor studerende fra hele verden dystet om at komme med det bedste løsningsforslag på en aktuel problemstilling i en konkret virksomhed. Hvert hold består af fire studerende på sidste bachelorår samt en faculty advisor, som er holdets coach. Parallelt med konkurrencemomentet drejer case competition sig også om, at de studerende skaber netværk på tværs af landegrænser.

I marts 2003 var det teams af studerende fra 11 af verdens førende business schools, der gennem 36 timer kappedes om at udvikle den mest overbevisende strategi for, hvordan den franske isoleringskoncern Saint-Gobain Isover skal forholde sig til det østeuropæiske marked.

Deltagerne skulle udarbejde strategi for glasuldsproducenten Isover's fremtidige satsninger i den sydøstlige del af Europa og bl.a. vurdere, om det vil give fordele at være de første på banen i den region, eller om det tværtimod vil blive tabsgivende.

Ungarere på sejrsskamlen

Det blev de fire ungarske studerende fra University of Economic Sciences and Public Administration i Budapest, der efter en overbevisende præsentation i finalen løb af med sejren foran det amerikanske hold fra The Wharton School og holdet fra Thammasat University i Thailand.

De tre finalister fremlagde deres løsningsforslag i CBS' største auditorium, der var tætpakket af interesserede tilhørere fra ind- og udland. Hvert hold havde 20 minutter til den eksamenslignende fremlæggelse, hvorefter deltagerne kom i krydsild hos det internationale dommerpanel. De 12 dommere,

der kom fra hhv. den akademiske verden og fra dansk og internationalt erhvervsliv, stillede nærgående spørgsmål til de studerendes forslag.

Alle finalisternes bud på strategier for Isover var overbevisende og velargumenterede, men ungarernes præsentation gav både den bredeste dækning af relevante områder og omfattede den bredeste bagvedliggende analyse. At casen var virkelighedstro og dermed både aktuel og relevant for Isover, gjorde besvarelsen særligt udfordrende for deltagerne og særdeles spændende for tilskuerne til finalen.

Omfattende forberedelser

Det er 22 studerende, der i alle detaljer har stået for planlægningen og gennemførelsen af den eksklusive konkurrence. Forberedelserne har taget ca. et år og omfatter bl.a. udvælgelse og invitation af deltagerne, hotelbooking, velkomstmiddag og afslutningsfest, sociale events, program for holdenes faculty advisors og ikke mindst at skaffe sponsorer til arrangementet.

Endelig har to studerende fra the Organizing Committee tilbragt en uge i case-virksomheden for at lave interviews og indsamle information til brug for udarbejdelse af den aktuelle case. Det er vigtigt, at virksomheden ikke er kendt af deltagerne på forhånd, og at den giver uforbeholden adgang til data mv.

Sammenlignet med typiske cases i USA, hvor det normalt især er finansiering, der lægges vægt på, er CBS' cases bredere og dækker flere discipliner, f.eks. både afsætningsøkonomi, strategi, finansiering mv.

På det internationale landkort

– At vi kan præstere en international konkurrence af det format, er et stort plus for vores internationale profil, siger prorektor Bente Kristensen. CBS Case Competition styrker vores internationale omdømme og giver anerkendelse og opmærksomhed blandt de førende universiteter i verden. Dermed kan denne konkurrence være med til at gøde jorden for flere udvekslingsaftaler med universiteter i hele verden. For jo mere attraktive vi er for udenlandske studerende, des flere danske studerende kan vi sende på udvekslingsophold.

Også konkurrencens sponsorer har udbytte af at bidrage til at sætte CBS på verdenskortet blandt uddannelsesinstitutioner. Vibeke Frank, vice president corporate HR hos Carlsberg, siger:

– Carlsberg var med lige fra starten, fordi vi gerne ville hjælpe til med at føre et godt initiativ ud i livet, og fordi vi gerne vil støtte en sund kappestrid mellem unge mennesker. Konkurrencen er på et fagligt meget højt niveau, og den stærke forretningsorientering

og kraftige link til det praktiske arbejdsliv er et stort plus. Jeg har været dommer i finalen ved de to første konkurrencer og har fået en god viden om, hvilke forventninger man kan stille ved rekruttering. Endelig er vi meget imponerede over den meget professionelle planlægning og gennemførelse af hele arrangementet.

CBS teams ud i verden

Ud over at deltage som hjemmehold i CBS Case Competition har hold fra Handelshøjskolen i løbet af 2003 deltaget i internationale konkurrencer rundt omkring i verden. CBS har været repræsenteret ved hhv. USC Marshall International Case Competition på University of Southern California, McGill International Management Case Competition på McGill University i Canada, Scotia Bank International Case Competition på Richard Ivey School of Business i Canada, International Business Challenge på University of Texas samt Citigroup International Case Competition på Hong Kong University of Science and Technology.

– Vi opnåede at blive nr. tre i Marshall International Case Competition, og fik ingen finalepladser i de øvrige konkurrencer. Men det er under alle omstændigheder meget givende for de studerende at deltage, siger fuldmægtig Stephanie Hadler fra Det internationale Kontor, der udvælger og sammensætter CBS' hold. Som coach træner hun de udvalgte op til konkurrencen og rejser med teamet til de lande, hvor de studerende skal dyste mod andre top-hold. I 2002 blev CBS' team nr. 2 i McGill International Management Case Competition, og i 1999 vandt CBS' team Marshall International Case Competition.

– Det er nogle benhårde konkurrencer, og der er kun én vinder. Men der er også mange andre gevinster ved at deltage; det er lærerigt rent fagligt, de studerende knytter spændende, internationale kontakter, og de får en intens kulturel oplevelse, pointerer Stephanie

Udover CBS' vandrepokal modtog de glade vindere fra Budapest hver en "elektronisk assistent" sponsoreret af Fujitsu Siemens. Vinderholdet kan desuden søge om to scholarships til den nye heltids MBA-uddannelse på CBS.

Hadler. Og ikke mindst skal de anvende deres teoretiske viden i praksis og får afprøvet deres evne til at arbejde under den type intenst pres, som er vilkåret for konsulenter i erhvervslivet. Som danskere har vi den fordel, at de studerende er vant til at samarbejde i grupper, hvilket er meget vigtigt for resultatet.

YDERLIGERE INFORMATION:

FULD MÆGTIG STEPHANIE HADLER
DET INTERNATIONALE KONTOR
TLF: 3815 3099
E-MAIL: sh.intoff@cbs.dk

Deltagere i CBS Case Competition 2003

- Copenhagen Business School, Danmark
- McGill University, Montreal, Canada
- New York University, Leonard N. Stern School of Business, USA
- Norwegian School of Management, Oslo, Norge
- Singapore Management University, Singapore
- Thammasat University, Bangkok, Thailand
- University of Cape Town, Sydafrika
- University of Economic Sciences and Public Administration, Budapest, Ungarn
- University of Pennsylvania, The Wharton School, USA
- University of Southern California, Marshall School Business, Los Angeles, USA
- WHU Koblenz, Otto Beisheim School of Management, Tyskland.

Sponsorer

- Carlsberg
- Novo Nordisk
- Børsen Executive Student Club
- CBS full-time MBA programme
- Handelshøjskolens Efteruddannelsescenter
- Nordea Danmark Fonden
- Familien Hede-Nielsens Fond
- Ole Kirks Fond
- Lundbeck Fonden
- Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond
- Hedorfs Fond
- Fujitsu Siemens Computers
- BOCCA Reklamebureau
- FUHU
- Fujifilm Danmark
- George Jensen
- Vester Kopi
- Tobisch & Guzzmann.

CBS vandt i 2004

I marts 2004 løb den tredje CBS Case Competition af stablen, og denne gang med Handelshøjskolens eget hold som overbevisende vinder. Temaet var Innovation Strategy, og årets case handlede om udvikling og markedsføring af brændselsceller i den danske ingeniørvirksomhed Haldor Topsøe A/S.

CBS' vinderteam bestod af de studerende Lars Elmvang, Lea Kreiner, Katrine Kunst og Patrick Vilhelm Setterling.

Studerende

Optag, bestand og afgang i 2003

	Optag ¹⁾	Bestand ²⁾	Afgang ³⁾
Heltidsuddannelser	4.363	11.131	2.254
Åben Uddannelse	1.763	3.369	1.159
Executive uddannelser	174	323	149
I alt	6.300	14.823	3.562

1) Optag 01.10.02 – 30.09.03

2) Bestand 01.10.03

3) Afgang med eksamen 01.10.02 – 30.09.03 ekskl. HD 1. del og ED 1. del.

	Optag	Bestand	Afgang
Heltidsuddannelser			
HA	625	1525	448
BSc IB	97	255	62
BSc Service Management	75	75	
HA(dat.)	162	473	100
HA(fil.)	116	303	75
HA(jur.)	185	475	110
HA(kom.)	127	185	
HA(mat.)	77	195	42
HA for markedsøkonomer mfl.	53	42	22
BA int. (SPRØK)	196	546	168
Asian + Japan Studies Programme	31	72	12
Asian Studies Programme, propædeutisk	46	52	
BA i erhvervssprog/sprogteknologi og engelsk	591	1.676	288
I alt	2.381	5.874	1.327
cand.merc.	1.111	2.615	518
cand.merc.aud.	225	800	122
Registreret Revisor	14	14	
cand.merc.(dat.)	63	263	47
cand.merc.(fil.)	33	101	6
cand.merc.(jur.)	95	262	39
cand.merc.(mat.)	30	143	20
cand.merc.int.	123	321	67
cand.merc.int.(japansk)	9	27	
cand.ling.merc.	279	711	108
I alt	1.982	5.257	927
Åben Uddannelse			
HD 1. del	793	1.390	524
HD 2. del	786	1.610	605
Registreret Revisor			9
Korrespondent			2
Bachelorsupplering			1
BA enkeltfag	66	122	
ED/Diplomprøve	45	114	16
ED (ny)	47	96	1
MLA	4	15	1
Konferencetolk	22	22	
I alt	1.763	3.369	1.159
Executive uddannelser			
I alt	174	323	149
Total	6.300	14.823	3.562

Ph.d.-uddannelsen

	Det erhvervsøkonomiske fakultet	Det erhvervssproglige fakultet
Indskrevne ultimo 2003	165 ^{*)}	23
Tildelte ph.d.-grader 2003	29	5

^{*)} Heraf 2 på DBA-uddannelsen

Heltidsuddannelser under den Koordinerede Tilmelding (KOT)

Antal 1. prioritetsansøgere	Ansøg. 2001	Optag 2001	Ansøg. 2002	Optag 2002	Ansøg. 2003	Optag 2003	Kvotient 2003
HA	766	621	680	618	722	625	8.2
BSc IB	333	86	438	84	398	97	
BSc Service Management					83	75	7.4
HA(dat.)	188	192	202	188	151	162	
HA(fil.)	146	119	97	105	132	116	8.6
HA(jur.)	226	176	197	187	230	185	8.1
HA(kom.)			314	72	249	127	8.9
HA(mat.)	79	78	58	73	72	77	
BA int. (SPRØK)	340	202	313	202	276	196	8.7
Asian Studies Programme	32	27	27	18	96	31	
BA i erhvervssprog/sprogteknologi og engelsk	794	667	812	663	749	591	^{*)}
I alt	2.904	2.168	3.138	2.210	3.158	2.282	

^{*)} Grænsekvotient varierer fra 8.4 til ledige pladser afhængigt af kombination.

Heltidsuddannelser i øvrigt

	Optag 2001	Optag 2002	Optag 2003
cand.merc.	885	959	1111
cand.merc.aud.	216	218	225
Registreret Revisor			14
cand.merc.(dat.)	55	73	63
cand.merc.(fil.)	25	37	33
cand.merc.(jur.)	67	63	95
cand.merc.(mat.)	29	42	30
cand.merc.int.	108	138	123
cand.merc.int.(japansk)	4	8	9
cand.ling.merc.	169	218	279

Åben Uddannelse

	Optag 2001	Optag 2002	Optag 2003
HD 1. del	821	809	793
HD 2. del	775	789	786
Registreret Revisor	9	1	
ED/Diplomprøve	92	51	45
ED (ny)	61	44	47
MLA			4
Konferencetolk	22		22

Executive uddannelser

	Optag 2001	Optag 2002	Optag 2003
I alt	198	123	174

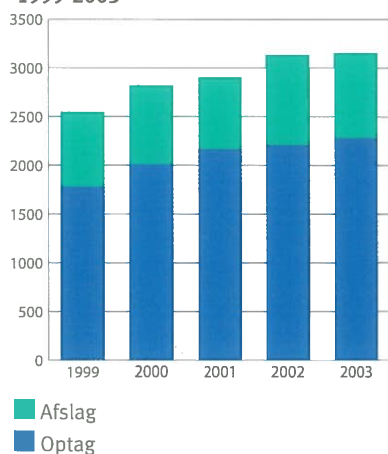
Udenlandske og udsendte studerende

Bestand 30.09.02-01.10.03	Til CBS	Fra CBS
Udvekslingsstuderende	865	620
Ordinære studerende	1025	
I alt	1.890	620
<i>Heraf Europa</i>	<i>1.374</i>	<i>318</i>
<i>Heraf Nordamerika</i>	<i>228</i>	<i>175</i>
<i>Heraf Latinamerika</i>	<i>57</i>	<i>25</i>
<i>Heraf Asien/Australien</i>	<i>170</i>	<i>98</i>
<i>Heraf Afrika og Mellemøsten</i>	<i>61</i>	<i>4</i>

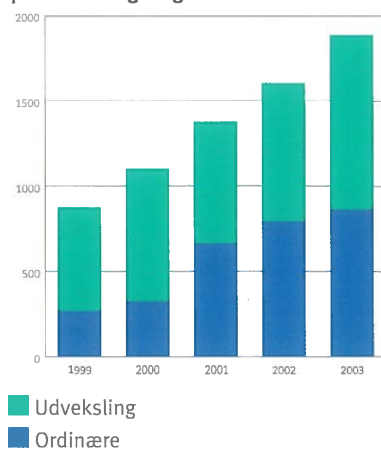
Lande, hvorfra der kom minimum 20 studerende i 2003

	Udvekslingsstuderende	Ordinære studerende	I alt
Australien	31	5	36
Canada	69	12	81
Frankrig	72	19	91
Færøerne		29	29
Island	39	79	118
Italien	45	11	56
Kina	19	40	59
Letland	15	15	30
Lithauen	17	16	33
Mexico	10	10	20
Nederlandene	28	5	33
Norge	16	234	250
Polen	24	22	46
Rusland	7	51	58
Spanien	64	16	80
Storbritanien	39	23	62
Sverige	28	101	129
Tyskland	73	49	122
Tyrkiet		24	24
USA	122	25	147
Østrig	29	2	31

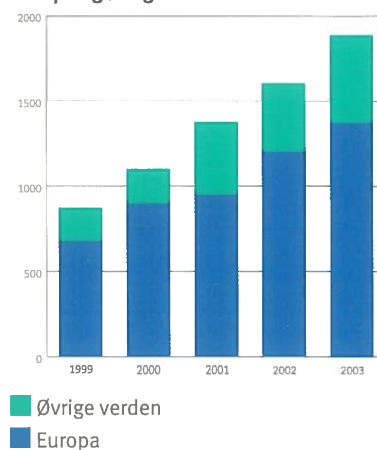
1. prioritetsansøgere og optagne
1999-2003

Udenlandske studerende 1999-2003 fordelt
på udvekslings- og ordinære studerende

Udenlandske studerende 1999-2003 fordelt på
Europa og øvrige verden

Personale

Fastansatte medarbejdere

Pr. 31.12.2003	Mænd	Kvinder	I alt
Videnskabeligt personale	263	115	378
Heraf økonomi	229	69	298
Heraf sprog	34	46	80
Administrativt personale	182	318	500
Heraf økonomi	41	108	149
Heraf sprog	3	24	27
Heraf CELL	4	14	18
Heraf CBS Learning Lab	4	8	12
Heraf biblioteket	51	33	84
Heraf fællesadministrationen	79	131	210
Fastansatte medarbejdere i alt	445	433	878

Deltidsansatte

Pr. 31.12.2003	Eksterne lektorer	Undervisningsassistenter
Økonomi	262	603
Sprog	89	143
I alt	351	746

Videnskabeligt personale

Pr. 31.12.2003	Mænd	Kvinder	I alt
Professorer	49	7	56
Forskningsprofessorer	5	1	6
Lektorer	105	24	129
Forskningslektorer	3		3
Adjunkter	24	11	35
Forskningsadjunkter	1		1
Kandidatstipendiater	5	3	8
Øvrige*	37	23	60
Det erhvervsøkonomiske Fakultet i alt	229	69	298
Professorer	4	4	8
Forskningsprofessorer	1	1	2
Lektorer	15	37	52
Adjunkter	7	1	8
Øvrige*	7	3	10
Fakultet for Sprog, Kommunikation og Kultur i alt	34	46	80

*) Bl.a. docenter, forskningsassistenter, amanuenser, udenlandske gæstelærere

Økonomi

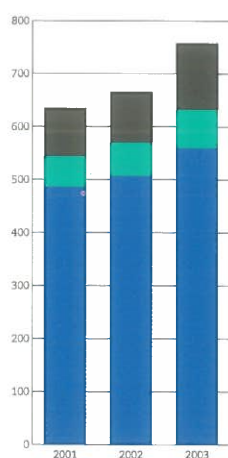
Samlede udgifter 2003

Mio. kr. (ekskl. moms)	Sprog	Økonomi	Adm.mv.	Bibliotek	I alt
Ordinær uddannelse	52.2	170.7			222.9
Åben uddannelse	4.5	90.5			95.1
International stud.udveksling	3.2	11.2			14.4
Kursusundervisning / efterudd.	0.4	0.1			0.5
Basisforskning	23.1	102.8			125.9
Ekstern forskning	1.8	38.9			40.7
Kontraktforskning	0.0	2.2			2.2
Forskeruddannelse	6.3	9.7			16.0
Institutionsintern overførselsudgift	0.4	12.3	1.5	0.3	14.5
Bibliotek				34.2	34.2
Generel ledelse og administration			32.3		32.3
Husleje og prioritet			66.7		66.7
Bygningsdrift			38.9		38.9
Vedligeholdelse			23.6		23.6
Øvrige formål			17.4		17.4
Udgifter i alt	91.9	438.5	180.4	34.4	745.2

Finansieringskilder 2003

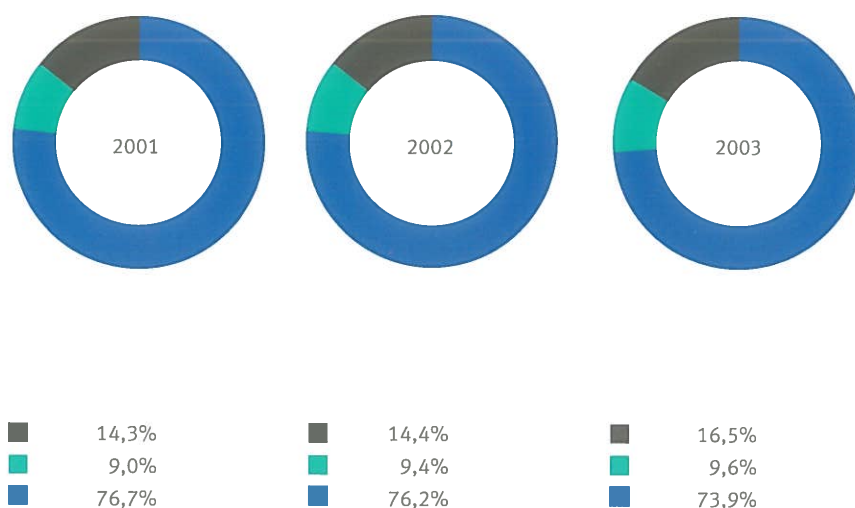
Mio. kr. (ekskl. moms)	2003 Bevilling	2003 Indtægt	2003 Sum
Taxameterbevillinger:			
Ordinær uddannelse	248.1		248.1
Åben Uddannelse	25.5		25.5
Øvrige uddannelser	7.1		7.1
Forskningsindtægter:			
Basisbevilling	147.2		147.2
Kontraktforskning		0.4	0.4
Statslige fonds- og programmidler		34.9	34.9
EU og andre internationale tilskudsgivere		4.2	4.2
Øvrige forskningstilskud		12.5	12.5
Øvrige overførsler:			
Bevilling til husleje, m.v.	73.2		73.2
Tilskud fra int. org. til uddan.programmer		2.4	2.4
Øvrige tilskud til uddannelsesformål m.v.	3.6	11.7	15.3
Øvrige formål (især bibliotek)	55.3		55.3
Driftsindtægter:			
Deltagerbetaling ved Åben Udd. (Master)		28.0	28.0
Deltagerbetaling ved Åben Udd. (Diplom)		45.1	45.1
Salg og udleje		6.9	6.9
Indtægtsdækket virksomhed (ekskl. forskning)		2.6	2.6
Driftsindtægter i øvrigt		26.7	26.7
Statslig overførselsindtægt		22.9	22.9
Finansiering i alt	559.9	198.2	758.1

Hovedfinansieringskilder i kr.

■ Eksterne midler
■ Deltagerbetaling
■ Finanslovsbevillinger

Hovedfinansieringskilder i %

Adresser

Internet: www.cbs.dk

Hovednummer: 3815 3815

Rektorat og Ledelsessekretariat mv.

- Rektor, lektor Finn Junge-Jensen
- Prorektor, lektor Bente Kristensen
- Universitetsdirektør Gert Bechlund
- Viceuniversitetsdirektør Leif Hansen

Solbjerg Plads 3

2000 Frederiksberg

Telefon 3815 3815

Telefax 3815 2015

www.cbs.dk/aboutcbs/rektordk.shtml

Det erhvervsøkonomiske Fakultet

- Dekan, lektor Ole Stenvinkel Nilsson

Solbjerg Plads 3

2000 Frederiksberg

Telefon 3815 2701

Telefax 3815 2675

www.cbs.dk/bus_adm/fakultet/economy_indgang_dk.shtml

Fakultetet for Sprog, Kommunikation og Kultur

- Dekan, lektor Ole Helmersen

Dalgas Have 15

2000 Frederiksberg

Telefon 3815 3815

Telefax 3815 3000

www.cbs.dk/spfak

Handelshøjskolens Bibliotek

- Biblioteksdirektør
Michael Cotta-Schønberg
- Vicebiblioteksdirektør
René Steffensen

Solbjerg Plads 3

2000 Frederiksberg

Telefon: 3815 3815

Telefax: 3815 3663

www.cbs.dk/library/bibits.shtml

Center for Executive Learning and Leadership

- Direktør Claus Valentiner

Dalgas Have 15

2000 Frederiksberg

Telefon 3815 2468

Telefax 3815 3370

www.cbs-cell.dk

Det internationale Kontor

- Kontorchef Robin Jensen

Dalgas Have 15

2000 Frederiksberg

Telefon: 3815 3006

Telefax: 3815 3825

www.cbs.dk/intoff

CBS Learning Lab

- Direktør Ib Andersen

Grundtvigsvej 37, 2.

1864 Frederiksberg C

Telefon 3815 2780

Telefax 3815 2784

www.ll.cbs.dk

Kommunikationsafdelingen

- Kommunikationschef
Anders Monrad Rendtorff

Solbjerg Plads 3

2000 Frederiksberg

Telefon 3815 2025

Telefax 3815 2096

www.cbs.dk/business

Studievejledningen

Solbjerg Plads 3

2000 Frederiksberg

Telefon 3815 2710

Telefax 3815 2755

www.cbs.dk/stud_pro/stuvejl

Language Center

Dalgas Have 15

2000 Frederiksberg

Telefon: 3815 3351

Telefax: 3815 3845

www.cbs.dk/departments/langcen

Kræmmerhuset

– avis for Handelshøjskolen i København

Solbjerg Plads 3

2000 Frederiksberg

Telefon: 3815 2778/2779

Telefax: 3815 3964

E-mail: red.khuset@cbs.dk

Erhvervsøkonomiske institutter

- med adresse:

Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg

Institut for Afsætningsøkonomi

Telefon 3815 2100

Telefax 3815 2101

www.cbs.dk/departments/marktg

Institut for Finansiering

Telefon 3815 3615

Telefax 3815 3600

www.cbs.dk/departments/finance

Institut for Nationaløkonomi

Telefon 3815 2575

Telefax 3815 2576

www.cbs.dk/departments/econ

Institut for Organisation og Arbejdssociologi

Telefon 3815 2815

Telefax 3815 2828

www.cbs.dk/departments/iao

Institut for Produktion og Erhvervsøkonomi

Telefon: 3815 3400

Telefax: 3815 2440

www.om.cbs.dk

Institut for Regnskab og Revision

Telefon 3815 2320

Telefax 3815 2321

www.cbs.dk/departments/aa

Statistikgruppen

Telefon 3815 3515

Telefax 3815 3500

www.cbs.dk/departments/stat

Øvrige erhvervsøkonomiske institutter

Institut for Informatik

Howitzvej 60, 2000 Frederiksberg
Telefon 3815 2400
Telefax 3815 2401

Flytter i sensommeren 2004 midlertidigt til:

KUA, Njalsgade 80, opg. 17,
2300 København S
www.cbs.dk/departments/inf

Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse

Howitzvej 60, 2000 Frederiksberg
Telefon 3815 2515
Telefax 3815 2500

Flytter i september 2004 til:

Porcelænsbåden, Smallegade,
2000 Frederiksberg
www.cbs.dk/departments/int

Institut for Industriøkonomi og Virksomhedsstrategi

Solbjergvej 3, 3.
2000 Frederiksberg
Telefon 3815 2535
Telefax 3815 2540
www.cbs.dk/departments/ivs

Institut for Interkulturel Kommunikation og Ledelse

Dalgas Have 15
2000 Frederiksberg
Telefon 3815 3140
Telefax 3815 3840
www.cbs.dk/departments/ikl

Institut for Ledelse, Politik og Filosofi

Blågårdsgade 23B
2200 København N
Telefon 3815 3630
Telefax 3815 3635
www.cbs.dk/departments/mpp

Juridisk Institut

Howitzvej 13, 3.
2000 Frederiksberg
Telefon 3815 2626
Telefax 3815 2610
www.cbs.dk/departments/law

Institutter på Fakultetet for Sprog, Kommunikation og Kultur

Institut for Datalogistik

Bernhard Bangs Allé 17B, 1.
2000 Frederiksberg
Telefon 3815 3123
Telefax 3815 3820
www.id.cbs.dk

Institut for Engelsk

Dalgas Have 15
2000 Frederiksberg
Telefon 3815 3183
Telefax 3815 3845
www.cbs.dk/departments/english

Institut for Fransk, Italiensk, Russisk, Spansk og Tysk

Dalgas Have 15
2000 Frederiksberg
Telefon 3815 3250
Telefax 3815 3865/3850/3293
www.cbs.dk/departments/first

Tilknyttede institutioner

Handelshøjskolens Efteruddannelsescenter

· Direktør Peter Stolt
Dalgas Have 15
2000 Frederiksberg
Telefon 3815 2007
Telefax 3815 2040
www.hhe.dk

Copenhagen Business School Press

· Direktør Axel Schultz-Nielsen
Virginiavej 11
2000 Frederiksberg
Telefon 3815 3960
Telefax 3815 3962
www.cbspress.dk

Centre

Centrenes adresser og øvrige kontakt-oplysninger kan findes på:

www.cbs.dk/faculty

- Asia Research Center / Asia Business Forum
- Center for Corporate Communication
- Center for Corporate Values and Responsibility*
- Center for Creative Industries and Global Networks
- Center for East European Studies
- Center for Electronic Commerce*
- Center for Innovation og Entrepreneurship*
- Center for Interdisciplinary Studies in Technology Management
- Center for Knowledge Governance
- Center for Kommunikation
- Center for Konferencetolkning
- Center for kreditret og kapitalmarkedsret*
- Center for Kunst og Lederskab*
- Center for Law, Economics and Financial Institutions
- Center for Market Economics
- Center for Marketing Communication*
- Center for Research on it in Policy Organizations
- Center for the study of the Americas
- Center for Virksomhedshistorie*
- Center for Virksomhedsudvikling og Ledelsesteknologi*
- Center for Design, Interaktion og it-grænseflader
- Danish R&D Centre for Tourism and Culture Management
- Danish Research Unit for Industrial Dynamics
- DANTERMcentret*
- Forskningscenter for Ledelse og Organisation i Sygehusvæsenet*
- Forskningscenter for Ledelse, Organisation og Kompetence*
- Research Centre on Biotech Business
- Thomas B. Thrige Center for Applied Management Studies*

* Erhvervsforskningscentre/-projekter

© Copenhagen Business School

Handelshøjskolen i København
Solbjerg Plads 3
2000 Frederiksberg
Telefon: 3815 3815
Telefax: 3815 2015
www.cbs.dk

Redaktion og tekst:

Finn Junge-Jensen, rektor
Anders Monrad Rendtorff, kommunikationschef
Ulla Schade, journalist
Merete Thorøe, journalist

Grafisk tilrettelæggelse og produktion:

Lars Thorsen, souschef, kommunikationsafdelingen
Design Factory Aps
SaloGruppen A/S

Omslag:

Boje & Mobeck

Fotos og illustrationer:

Jørn Albertus: s. 38, 43, 62, 72, 73
Mads Armgaard: s. 8, 17, 18, 56 øverst, 60
Holger Bundgaard: s. 27
Ole Christiansen: s. 39, 61 tv
Design Factory: s. 12, 52, 64 øverst, 69
Dissing & Weitling: s. 67 øverst
Pernille Kløvedal Helweg: s. 46
Jens Honoré: s. 56 nederst
Marianne Levinsen Landskabsarkitekt/totalrådgiver Lundgaard & Tranberg A/S: s. 65 øverst
Tao Lytzen: s. 4 nederst, 5, 6, 7, 10, 20, 23, 26, 30, 40, 48, 50
Piotr: s. 4 øverst
Photo+Co.: s. 34, 67 nederst
Jørgen Schytte: s. 28, 42, 44
Scanpix: s. 19, 25, 37, 45, 47, 57, 61 th, 70
SLA Landskabsarkitekter: s. 64 nederst
Lundgaard & Tranberg A/S: s. 65 nederst, s. 66
Thomas Willads: s. 54
Foto s. 15 udlånt af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Foto s. 33 udlånt af Danske Bank
Foto s. 35 udlånt af Nykredit
Foto s. 37 udlånt af Tryg Forsikring
Foto s. 58 udlånt af Statoil

Oplag:

5.700 eksemplarer
Juni 2004